

SENATUL ROMÂNIEI

Nr./..... 866 / 30.03.2022

Biroul permanent al Senatului

L. 117 / 30.03.2022

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.839A/2022

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 2849 / 29 MAR 2022

Domnului

Florin-Vasile CÎȚU

Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de deputați aparținând Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România, referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 19 aprilie 2022 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 4 mai 2022.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte

Prof.univ.dr. Valer DORNEANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 8394 / 2022

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ

NR. 2845 / 29 MAR 2022

ole 15^{ab}

Parlamentul României
Camera Deputaților
Secretar general

București,
Nr. 2/2785/29.03.2022

Domnului

VALER DORNEANU
Președintele Curții Constituționale

Stimate domnule Președinte,

În temeiul dispozițiilor art.27 alin.(1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, vă transmitem alăturat, sesizarea formulată de deputați aparținând Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România, referitoare la Legea pentru modificarea și completarea art.56¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (Plx.132/2022).

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

SILVIA CLAUDIA MIHALCEA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
GRUPUL PARLAMENTAR USR
INTRARE/IEȘIRE Nr. 38-16/237
Ziua 29 Luna 03 Anul 2022

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
2/2485 29.03.2022

Parlamentul României
Camera Deputaților
Grupul parlamentar USR

Către: SECRETARIATUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR
Doamnei Silvia-Claudia MIHALCEA

Doamnă Secretar General,

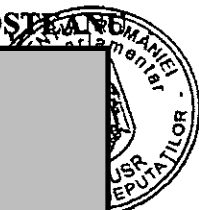
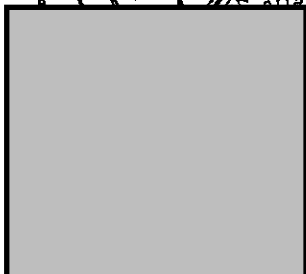
În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, art. 136 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, precum și art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă depunem alăturat obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor natural protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (PI-x nr. 132/2022), solicitându-vă să o înaintați Curții Constituționale a României, în ziua depunerii.

Cu stimă,

În numele semnatarilor,

Lider Grup USR

Liviu-Ionuț MOSTEANU

Grup Parlamentar USR

Telefon: 021.414.1058, 021.414.1059; Fax: 021.414.1062; e-mail: usrplus@cdep.ro

RECEIVED
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION
U. S. DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D. C. 20535

MEMORANDUM FOR THE DIRECTOR

DATE: 10/15/64

TO: SAC, NEW YORK

București, 29 martie 2022

Către: **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI**

Domnului Valer DORNEANU,

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

Domnule Președinte,

În conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, art. 136 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, precum și ale art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, deputații și senatorii menționați în anexele atașate, formulăm prezenta

OBIECȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE

a Legii pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (PI-x nr. 132/2022),

pe care o considerăm neconformă cu o serie de articole din Constituția României, solicitând respectuos instanței de contencios constituțional **constatarea neconstituționalității** acesteia pentru motivele expuse în continuare.

CUPRINS

- I. SITUAȚIA DE FAPT;**
- II. TEMEIUL CONSTITUȚIONAL;**
- III. MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE;**
- IV. CONCLUZII.**

I. SITUAȚIA DE FAPT;

Legea care face obiectul prezentei obiecții a fost inițiată în anul 2022, sub denumirea „*Proiect de Lege pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (Pl-x nr. 132/2022)*” de către 133 de deputați și senatori.

Legea votată face parte din categoria legilor ordinare.

Potrivit expunerii de motive, scopul legii vizează în esență să „*faciliteze realizarea cu celeritate a proiectelor investiționale aflate într-un stadiu avansat de executare, cu efectul dorit al creșterii capacității de producție*”, ca prim pas în „*intensificarea ritmului de realizare a investițiilor în sectorul energetic*”.

Proiectul de lege votat, Pl-x nr. 132/2022, pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice încalcă flagrant art. 1 alin. (4) și (5), art. 11, art. 20, art. 34, art. 35, art. 47 și art. 135, art. 138 alin. (5) și art. 148 din Constituția României, republicată.

De asemenea, proiectul de lege nesocotește obligațiile și responsabilitățile României față de Uniunea Europeană, prin nerespectarea dispozițiilor cuprinse în art. 11, 191, 194 și 288 din Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene, precum și în Directivele nr. 60/2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, nr. 43/92 CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, nr. 60/2007 privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații, nr. 147/2009 privind conservarea păsărilor sălbatice și în Directiva nr. 52/2014 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului.

II. TEMEIUL CONSTITUȚIONAL;

Constituția României

Articolul 1 Statul român

(4) Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor – legislativă, executivă și judecătorească – în cadrul democrației constituționale.

(5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

Articolul 11 Dreptul internațional și dreptul intern

(1) Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte.

(2) Tratatelor ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.

(3) În cazul în care un tratat la care România urmează să devină parte cuprinde dispoziții contrare Constituției, ratificarea lui poate avea loc numai după revizuirea Constituției.

Articolul 20 Tratatelor internaționale privind drepturile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.

Articolul 34 Dreptul la ocrotirea sănătății

(1) Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.

(2) Statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice.

(3) Organizarea asistenței medicale și a sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente, maternitate și recuperare, controlul exercitării profesiilor medicale și a activităților paramedicale, precum și alte măsuri de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii.

Articolul 35 Dreptul la mediu sănătos

(1) Statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic.

(2) Statul asigură cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept.

(3) Persoanele fizice și juridice au îndatorirea de a proteja și a ameliora mediul înconjurător.

Articolul 47 Nivelul de trai

(1) Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent.

(2) Cetățenii au dreptul la pensie, la concediu de maternitate plătit, la asistență medicală în unitățile sanitare de stat, la ajutor de șomaj și la alte forme de asigurări sociale publice sau private, prevăzute de lege. Cetățenii au dreptul și la măsuri de asistență socială, potrivit legii.

Articolul 135 Economia

(1) Economia României este economie de piață, bazată pe libera inițiativă și concurență.

(2) Statul trebuie să asigure:

- a) libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție;
- b) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară;
- c) stimularea cercetării științifice și tehnologice naționale, a artei și protecția dreptului de autor;
- d) exploatarea resurselor naturale, în concordanță cu interesul național;
- e) refacerea și ocrotirea mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic;
- f) crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții;
- g) aplicarea politicilor de dezvoltare regională în concordanță cu obiectivele Uniunii Europene.

Articolul 148 Integrarea în Uniunea Europeană

(1) Aderarea României la tratatele constitutive ale Uniunii Europene, în scopul transferării unor atribuții către instituțiile comunitare, precum și al exercitării în comun cu celelalte state membre a competențelor prevăzute în aceste tratate, se face prin lege adoptată în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, cu o majoritate de două treimi din numărul deputaților și senatorilor.

(2) Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.

(3) Prevederile alineatelor (1) și (2) se aplică, în mod corespunzător, și pentru aderarea la actele de revizuire a tratatelor constitutive ale Uniunii Europene.

(4) Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării și din prevederile alineatului (2).

(5) Guvernul transmite celor două Camere ale Parlamentului proiectele actelor cu caracter obligatoriu înainte ca acestea să fie supuse aprobării instituțiilor Uniunii Europene.

III. MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE;

III.A.1. ARGUMENTE DE NECONSTITUȚIONALITATE EXTRINSECĂ;

III.A.1. Prin conținutul normativ pe care îl cuprinde, Legea pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul

ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (Pl-x nr. 132/2022) dedusă controlului de constituționalitate **contravine principiului constituțional al bicameralismului** Parlamentului României, conform art. 61 alin. (1), coroborat cu art. 75 din Constituția României, republicată.

Articolul 61 Rolul și structura

(1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării.

Articolul 75 Sesizarea camerelor

(1) Se supun spre dezbateră și adoptare Camerei Deputaților, ca primă Cameră sesizată, proiectele de legi și propunerile legislative pentru ratificarea tratatelor sau a altor acorduri internaționale și a măsurilor legislative ce rezultă din aplicarea acestor tratate sau acorduri, precum și proiectele legilor organice prevăzute la articolul 31 alineatul (5), articolul 40 alineatul (3), articolul 55 alineatul (2), articolul 58 alineatul (3), articolul 73 alineatul (3) literele e), k), l), n), o), articolul 79 alineatul (2), articolul 102 alineatul (3), articolul 105 alineatul (2), articolul 117 alineatul (3), articolul 118 alineatele (2) și (3), articolul 120 alineatul (2), articolul 126 alineatele (4) și (5) și articolul 142 alineatul (5). Celelalte proiecte de legi sau propuneri legislative se supun dezbaterii și adoptării, ca primă Cameră sesizată, Senatului.

(2) Prima Cameră sesizată se pronunță în termen de 45 de zile. Pentru coduri și alte legi de complexitate deosebită termenul este de 60 de zile. În cazul depășirii acestor termene se consideră că proiectele de legi sau propunerile legislative au fost adoptate.

(3) După adoptare sau respingere de către prima Cameră sesizată, proiectul sau propunerea legislativă se trimite celeilalte Camere care va decide definitiv.

(4) În cazul în care prima Cameră sesizată adoptă o prevedere care, potrivit alineatului (1), intră în competența sa decizională, prevederea este definitiv adoptată dacă și cea de-a doua Cameră este de acord. În caz contrar, numai pentru prevederea respectivă, legea se întoarce la prima Cameră sesizată, care va decide definitiv în procedură de urgență.

(5) Dispozițiile alineatului (4) referitoare la întoarcerea legii se aplică în mod corespunzător și în cazul în care Camera decizională adoptă o prevedere pentru care competența decizională aparține primei Camere.

Respectarea principiului bicameralismului Parlamentului României reprezintă o **condiție extrinsecă de constituționalitate a legilor**, care privește exclusiv modul de adoptare a acestor acte normative, spre deosebire de condițiile intrinseci, care se referă la conformitatea dispozițiilor conținute cu Legea fundamentală.

Principiul bicameralismului nu este enunțat în mod expres prin Constituție, însă rezultă pe cale de interpretare a art. 61 alin. (1), care statuează că Parlamentul este

alcătuit din Camera Deputaților și Senat, coroborat cu art. 75, care stabilește ordinea sesizării celor două camere pentru dezbaterea și adoptarea proiectelor de legi și propunerilor legislative, în funcție de categoriile din care fac parte.

Existența și obligativitatea respectării acestui principiu au fost recunoscute și analizate în repetate rânduri în jurisprudența Curții Constituționale, care a pronunțat atât decizii de admitere (ex. Decizia nr. 472/2008, Decizia nr. 1029/2008, Decizia nr. 710/2009, Decizia nr. 62/2017) cât și decizii de respingere (ex. Decizia nr. 413/2010, Decizia nr. 1533/2011, Decizia nr. 1/2012) a sesizărilor de neconstituționalitate a priori formulate în baza acestuia.

Spre exemplu, în Decizia nr. 710/2009, instanța de contencios constituțional a reținut următoarele: „Potrivit art. 61 din Constituție, Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării, iar structura sa este bicamerală, fiind alcătuit din Camera Deputaților și Senat. **Principiul bicameralismului, astfel consacrat, se reflectă în procedura legislativă prin diviziunea de competențe prevăzută de art. 75 din Legea fundamentală, în cadrul căreia fiecare dintre cele două Camere este, în cazurile expres definite, primă Cameră sesizată sau Cameră decizională. Totodată, ținând seama de indivizibilitatea Parlamentului ca organ reprezentativ suprem al poporului român, Constituția nu permite adoptarea unei legi de către o singură Cameră, fără ca proiectul de lege să fi fost dezbătut și de cealaltă Cameră.**

Art. 75 din Legea fundamentală a introdus, după revizuirea și republicarea acesteia în octombrie 2003, soluția obligativității sesizării, în anumite materii, ca primă Cameră, de reflecție, a Senatului, sau, după caz, a Camerei Deputaților și, pe cale de consecință, reglementarea rolului de Cameră decizională, pentru anumite materii, a Senatului și, pentru alte materii, a Camerei Deputaților, tocmai pentru a nu a exclude o Cameră sau alta din mecanismul legiferării.

Totodată, alin. (4) și (5) ale art. 75 din Constituție prevăd modul de rezolvare a posibilelor „conflicte de competență” între prima Cameră sesizată și Camera decizională, dar nu există un text în Constituție care să permită Camerei decizionale să se îndepărteze de la „limitele sesizării” date de soluția adoptată de către prima Cameră sesizată.

Așa cum s-a arătat deja, diferențele majore de conținut juridic dintre forma proiectului de lege adoptat de Senat, ca primă Cameră sesizată, și a legii adoptate de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, sunt de natură să încalce principiul bicameralismului, în sensul că forma finală a legii, în redactarea adoptată de Camera decizională, se îndepărtează în mod substanțial de forma adoptată de Camera de reflecție, ceea ce echivalează practic cu excluderea acestela din urmă

de la procesul de legiferare. Or, legea trebuie să fie rezultatul manifestării de voință concordante a ambelor Camere ale Parlamentului.

Este adevărat că în dezbaterile unei inițiative legislative, Camerele au un drept propriu de decizie asupra acesteia, dar principiul bicameralismului nu poate fi respectat decât atât timp cât ambele Camere ale Parlamentului au dezbătut și s-au exprimat cu privire la același conținut și la aceeași formă ale inițiativei legislative.

Tot pe cale jurisprudențială, **Curtea Constituțională** a stabilit două criterii esențiale pentru a se determina cazurile în care, prin procedura legislativă se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor **deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului** și, pe de altă parte, existența unei **configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului**. **Întrunirea cumulativă a celor două criterii este de natură a afecta principiul constituțional care guvernează activitatea de legiferare a Parlamentului, plasând pe o poziție privilegiată Camera decizională, cu eliminarea, în fapt, a primei Camere sesizate din procesul legislativ.**

Raportat la prezenta cauză, fără a nega dreptul Camerei decizionale de a adopta proiecte de lege în forme ușor diferite de cele adoptate sau respinse în Camera de reflecție, aspect esențial al sistemului bicameralismului imperfect la care legiuitorul constituțional a recurs prin revizuirea Legii fundamentale din anul 2003, **compararea celor două versiuni relevă nu doar faptul că, la Camera Deputaților, în calitate de cameră decizională, au fost adoptate o serie de amendamente care nu au fost puse și în discuția Senatului și care au condus la o configurație diferită semnificativ între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului, ci chiar că au fost discutate 2 proiecte de lege total diferite din perspectiva conținutului**

Astfel, în timp ce la Senat se discuta despre posibilitatea de modificare a limitelor ariilor naturale protejate pentru hidrocentrale, la Camera Deputaților au fost eliminate amendamentele, iar discuția s-a axat pe posibilitatea de a construi hidrocentrale în arii naturale protejate, eliminându-se Senatul din procesul legislativ. Soluția constituțională pentru această situație era expres precizată în Constituție, respectiv întoarcerea proiectului la Senat pentru discutarea amendamentelor aduse la Camera Deputaților, traseu constituțional care nu s-a întâmplat.

Astfel, forma adoptată la Senat se referă la art. 56¹ din O.U.G. 57/2007, legat de modificarea limitelor ariilor naturale, în timp ce forma de la Camera Deputaților se referă la activități permise în arii naturale protejate (aspecte reglementate, de altfel, în art. 22, art. 23, art. 28 și art. 29 din O.U.G. nr. 57/2007).

Amintim, în acest sens, cele mai relevante modificări făcute la Camera Deputaților, din care reiese excluderea Senatului din procesul de legiferare:

- în varianta finală a legii votate, a fost eliminată forma votată în Senat care stabilea posibilitatea modificării limitelor ariilor protejate și s-a trecut direct în lege la declararea expresă că obiectivele respective sunt în totalitate de interes public major și de siguranță și securitate națională, fără să se mai reglementeze o procedură specială de modificare a ariilor protejate.

Text votat de Senat:

„(8) Prin excepție de la prevederile alin. (1) și alin. (3), modificarea limitelor ariilor naturale protejate, este posibilă, prin scoaterea unor suprafețe din interiorul ariilor naturale protejate, dacă, pentru suprafețele respective, la data de 29 iunie 2007, erau aprobate, prin hotărâre a Guvernului sau decrete de stat, obiective de investiții pentru realizarea de amenajări hidroenergetice, obiectivele fiind în curs de execuție sau demarate anterior acestei date, în temeiul legislației în vigoare. Noile limite ale ariilor naturale protejate vor fi trasate astfel încât perimetrul schemei de amenajare hidroenergetice, inclusiv al drumurilor de acces aferente amenajărilor hidroenergetice, stațiilor și liniilor de evacuare putere aferente acestora să fie în afara ariei naturale protejate. Suplimentar, între noile limite ale ariei naturale protejate și limitele amenajării hidroenergetice va fi păstrată o zonă minimă, tampon, de lățime 100 metri, pe toată lungimea de grănițuire.

(9) Modalitatea de modificare a limitelor, prevăzută la alin. (8), se realizează, la cererea beneficiarului obiectivelor de investiții pentru realizarea de amenajări hidroenergetice, prevăzute la alin. (8), prin act administrativ al conducătorului autorității publice centrale de protecție a mediului. Modificarea se avizează numai în situația în care, prin cheltuiala obiectivelor de investiții pentru amenajări prevăzute la alin. (8), se instituie regimul de arie naturală protejată pe o altă suprafață adiacentă ariei naturale protejate, situată oriunde pe granița acesteia. Suprafața minimă adusă în compensare va fi echivalentă cu suprafața scoasă de pe teritoriul ariei naturale protejate, majorată cu zona-tampon.

(10) Cererea de modificare a limitelor este însoțită de o copie a hotărârii Guvernului sau a decretelor de stat privind aprobarea obiectivelor de investiții pentru realizarea de amenajări hidroenergetice, prevăzute la alin.(8), dovada deținerii terenurilor aduse în compensare, dovedită prin contracte de vânzare- cumpărare, schimb de terenuri, donație, concesiune sau alte înscrisuri care dovedesc posesia, sau acceptul scris al proprietarilor de terenuri pentru includerea terenului în aria naturală protejată. Toate documentele referitoare la limitele terenurilor, cele introduse sau scoase de pe teritoriul ariei naturale protejate, după caz, sunt însoțite de o documentație elaborată în sistemul de protecție STEREO 70 sau GIS.”

Text în varianta finală a legii, votate de Camera Deputaților:

„(8) Obiectivele de investiții pentru realizarea de amenajări hidroenergetice în curs de execuție cu procent de realizare mai mare de 60%, la data de 1 mai 2022, sunt considerate ca fiind proiecte de interes public major și de siguranță și securitate națională, în sensul prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, urmând a fi puse în funcțiune până la data de 31 decembrie 2025.

(9) Finalizarea obiectivelor de investiții prevăzute la alin. (8) care se suprapun cu arii naturale protejate este posibilă, cu condiția ca Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor să propună în compensare pentru suprafețele ocupate, o zonă echivalentă din punct de vedere al biodiversității cu zona ocupată de obiectiv, până la punerea acestuia în funcțiune, dar nu mai târziu de data de 31 decembrie 2025.”

- În timp ce în varianta adoptată de Senat aplicabilitatea legii este pentru proiectele aprobate înainte de 2007 (înainte de momentul aderării la UE), în forma adoptată de Camera Deputaților – aplicabilitatea este pentru proiectele executate/realizate în procent de 60% până la 1 mai 2022. Or, noțiunile de proiecte aprobate și respectiv proiecte realizate/executate în proporție de 60% sunt două lucruri total diferite. În proiectele executate intră inclusiv lucrări autorizate ilegal (existând inclusiv decizii definitive ale instanțelor) după 2007 și lucrări chiar fără autorizare (!), ceea ce duce la situația în care încălcări ale legii sunt folosite ca justificare pentru autorizarea altor lucrări și/sau excepții de la legislația de mediu.

Astfel, compararea celor două versiuni relevă faptul că, la Camera Deputaților, în calitate de cameră decizională, amendamentele adoptate conțin nu doar deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate, ce duc la configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului, ci legea adoptată de Camera Deputaților este o cu totul altă lege decât cea adoptată de către Senat.

III.A.2. Legea pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (PI-x nr. 132/2022) dedusă controlului de constituționalitate contravine prevederilor **art. 138 alin. (5) din Constituția României, republicată**, referitor la stabilirea sursei de finanțare.

Conform art. 138 alin.(5) din Constituție, *„Nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.”*

Din examinarea conținutului său normativ, rezultă că legea are impact financiar, determinând o creștere a cheltuielilor bugetare, astfel, nu sunt respectate prevederile art. 138 alin. (5) din Constituție, referitoare la stabilirea sursei de finanțare.

Potrivit art. 30 alin. (1) lit. a) și alin. (2), raportat la art. 131 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 24/2000, orice propunere legislativă trebuie însoțită de expunerea de motive, instrument de prezentare și motivare care trebuie să cuprindă, între altele, o secțiune privind impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli de venituri.

De asemenea, conform art. 15 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 69/2010 a responsabilității fiscal-bugetare, „în cazul propunerilor de introducere a unor măsuri/politici/inițiative legislative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, inițiatorii au obligația să prezinte:

a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 care trebuie să cuprindă schimbările anticipate în veniturile și cheltuielile bugetare pentru anul curent și următorii 4 ani, estimări privind eşalonarea creditelor bugetare a creditelor de angajament, în cazul acțiunilor anuale și multianuale care conduc la majorarea cheltuielilor, măsurile avute în vedere pentru acoperirea majorării cheltuielilor sau a minusului de venituri pentru a nu influența deficitul bugetar.

În cazul prezentei legi, expunerea de motive nu conține nicio mențiune referitoare la impactul financiar al propunerii legislative, iar aceasta a fost adoptată în lipsa fișei financiare.

De asemenea, nici inițiatorii, nici Camerele Parlamentului nu au solicitat Guvernului, în temeiul art. 15 alin. (2) din Legea nr. 500/2002, întocmirea fișei financiare, singura solicitare adresată Guvernului fiind de a transmite - în conformitate cu art. 111 alin. (1) din Constituție - punctul de vedere privind susținerea sau respingerea propunerii legislative.

În jurisprudența sa (Decizia nr. 56 din 05.02.2020), Curtea Constituțională a statuat că „atâta vreme cât dispozițiile legale generează impact financiar asupra bugetului de stat, obligația solicitării fișei financiare incumbă tuturor inițiatorilor, în temeiul art. 15 alin. (1) lit. a) din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010”, că „pentru a respecta procedura constituțională de adoptare a unui act normativ care implică o cheltuială bugetară este suficient ca inițiatorii actului normativ să facă dovada că, în temeiul dispozițiilor legale anterior menționate, au solicitat Guvernului fișa financiară” că „fișa financiară prevăzută de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 nu trebuie confundată cu punctul de vedere emis de Guvern (...) ca urmare a solicitării formulate în temeiul art. 111 alin. (1) din Constituție, cele două documente generate de Guvern având un regim juridic și, implicit, finalități diferite”, și că „în lipsa unei fișe financiare reactualizate la momentul adoptării legii conform art. 15 alin. (3) din Legea nr. 500/2002 (...) și în lipsa unui dialog real între Guvern și Parlament (...), nu se poate trage decât concluzia că, la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare incertă, generat de lipsa de caracter obiectiv: și efectiv, nefiind așadar reală, (...) astfel că au fost încălcate prevederile constituționale cuprinse în art. 138 alin. (5) referitoare la stabilirea sursei de finanțare”

III.B. ARGUMENTE DE NECONSTITUȚIONALITATE INTRINSECĂ:

III.B.1. Prin conținutul normativ pe care îl cuprinde, Legea pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (PI-x nr. 132/2022) dedusă controlului de constituționalitate **contravine prevederilor art. 1 alin. (5), art. 11, art. 34, art. 35, art. 47, art. 135 și art. 148 raportat la art. 20 din Constituția României, republicată.**

Noua formă a legii prevede modificări substanțiale care, odată intrate în vigoare, vor avea efecte devastatoare asupra conservării habitatelor naturale, a florei și a faunei sălbatice, incompatibile cu obligația pozitivă a statului de a asigura protecția mediului.

Principiul acțiunii preventive este unul dintre principiile fundamentale, relevante pe plan constituțional prin intermediul art. 20 și art. 148 din Constituția României, al cărui conținut exprimă ideea că, cea mai adecvată și mai eficientă strategie de mediu constă în prevenirea vătămărilor ecologice de orice natură, în locul reparării efectelor acestora. În acest sens, necesitatea aplicării măsurilor de prevenție împotriva alterării calității componentelor mediului natural (printre care se numără și biodiversitatea reprezentată de fauna și flora sălbatică) are în vedere interesul asigurării protecției mediului atât în prezent, cât și pentru generațiile viitoare ceea ce înseamnă că mediul înconjurător trebuie să fie protejat în primul rând prin intermediul măsurilor preventive.

Una din obligațiile pozitive concrete ale statului, pe lângă recunoașterea și reglementarea expresă a acestui drept la un mediu sănătos, este menționată în art. 35 alin. (2) din Constituția României și constă în asigurarea cadrului legislativ pentru exercitarea acestui drept. Or, crearea cadrului legislativ corespunzător protecției acestui drept nu este suficientă fără impunerea, promovarea și luarea de măsuri administrative, concrete și eficiente, care să treacă de simplele declarații¹.

Dreptul la mediu sănătos este consacrat expres ca **drept fundamental**, fiind o decizie firească a legiuitorului constituant derivat, care a avut în vedere inclusiv tendințele europene și cerințele aderării la Uniunea europeană, dar și tendințele internaționale în această materie, unde **protecția mediului reprezintă una din prioritățile politicilor fundamentale ale Uniunii Europene, ale statelor membre și ale societății civile.**

Cu privire la textele constituționale încălcate de către prezenta lege de modificare, menționăm că **obligația statului de a garanta un drept la mediu sănătos este prevăzută expres în Titlul II, art. 34 și art. 35 din Constituția României, subzistă și e dublată în temeiul textului art. 135 al. (2) din Constituție.**

¹ Constituția României. Comentariu pe articole, Coordonatori I. Muraru, E.S. Tănăsescu, Editura C.H. Beck, 2008

Dintre principiile legislative ale acestui drept și ale protecției mediului, dezvoltate pe baza conținutului textului constituțional de către O.U.G nr. 195/2005, menționăm prevenirea riscurilor ecologice, conservarea biodiversității și a ecosistemelor, monitorizarea integrată a mediului.

Art. 1 alin. (1) din OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, prevede că „mediul reprezintă ansamblul de condiții și elemente naturale ale Terrei: aerul, apa, solul, subsolul, aspectele caracteristice ale peisajului, toate straturile atmosferice, toate materiile organice și anorganice, precum și ființele vii, sistemele naturale în interacțiune, cuprinzând elementele enumerate anterior, inclusiv unele valori materiale și spirituale, calitatea vieții și condițiile care pot influența bunăstarea și sănătatea omului”.

Calitatea mediului înconjurător este afectată de impactul negativ al unor activități economice, al exploatării necorespunzătoare a unor resurse naturale, printre care enumerăm și posibilitatea discreționară de distrugere a ariilor protejate sub pretextul unor așa-zise lucrări de interes. Or, una din obligațiile statului este conservarea habitatelor naturale, nu înlocuirea sistemelor de protecție cu sisteme permissive ce periclitează flora și fauna sălbatică.

Textul constituțional statuează în mod explicit că dreptul recunoscut prin art. 35, oricărei persoane, se referă la un mediu înconjurător „sănătos și echilibrat ecologic” adică la un mediu înconjurător a cărui componentă reprezentată de biodiversitate este în mod necesar sănătoasă, adică neamenințată și aflată într-o stare de conservare favorabilă. Totodată, textul constituțional indică în mod imperativ obligația pozitivă a statului de a asigura cadrul legislativ care să permită exercitarea acestui drept, adică obligația statului de a adopta o legislație care protejează mediul, ameliorează calitatea mediului, asigură sănătatea și echilibrarea ecologică a mediului (în acest sens, a fost adoptat art. 3 lit. f) din OUG nr. 195/2005, care reglementează principiul conservării biodiversității și a ecosistemelor specifice cadrului biogeografic natural și art. 5 din același act normativ care reglementează dreptul oricărei persoane la un mediu natural sănătos și echilibrat ecologic). Întrucât o protecție efectivă a mediului se poate face mai ales prevenind degradarea acestuia, dar și pentru că, prin obligația constituțională statuată de art. 35 din Constituție statul se angajează în mod implicit să protejeze mediul și pentru generațiile viitoare, fapt posibil numai prin măsuri preventive (norma criticată prin prezenta fiind contrară acestei obligații), rezultă că în realizarea acestui deziderat constituțional, statul este obligat să protejeze mediul inclusiv sau, mai ales, potrivit principiului acțiunii preventive (enunțat și la art. 3 din O.U.G. nr. 195/2005, dar și la art 191 din TFUE) prin reglementări cu caracter preventiv.

Pentru a fi fost realizată compatibilitatea cu obligația constituțională, modificarea ar fi trebuit să se bazeze pe studii științifice care să ia în calcul impactul lor pentru conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, studiile fiind cerute tocmai pentru asigurarea protecției, managementului și utilizării durabile a ariilor naturale.

Astfel, prin declararea expresă că obiectivele respective sunt în totalitate de interes public major și de siguranță și securitate națională, fără să se mai

reglementeze o procedură specială de modificare a ariilor protejate, statul își încalcă obligațiile constituționale astfel enumerate.

Recunoscând dreptul la un mediu sănătos ca protejat „*par ricochet*” de art. 8 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit principiul potrivit căruia statele au în acest domeniu special, obligații pozitive de a lua măsuri în scopul protejării acestui drept și împotriva violărilor grave a protecției mediului.

O lege care exonerează „poluatorul” de la obligativitatea întocmirii studiilor de impact și a studiilor de evaluare adecvată este profund neconstituțională, afectând dreptul fundamental la ocrotirea sănătății.

Deteriorarea corpurilor de apă, distrugerea ecosistemelor acvatice, precum și a habitatelor forestiere afectează inclusiv sănătatea umană. Finalitatea studiilor de impact asupra mediului o reprezintă și stabilirea soluțiilor pentru prevenirea sau limitarea impactului ecologic mai sus menționat, precum și identificarea autorităților responsabile în situația dezastrelor ecologice, pe principiul „*poluatorul plătește*”.

În condițiile în care legea ridică protecția garantată ariilor protejate pentru astfel de proiecte hidroenergetice, acordând, în schimb, „*imunitate*” proiectelor hidroenergetice **prin simpla invocare a interesului public major, riscul creat pentru mediul înconjurător și sănătatea umană este unul major.**

Proiectul de lege nu încalcă doar art. 34 din Constituție, ci și politicile actuale ale Uniunii Europene în materie de sănătate.

În analiza aprofundată „*Legătura dintre pierderea biodiversității și răspândirea tot mai mare a bolilor zoonotice*” întocmită de către Comisia pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară din Parlamentul European s-a reținut că „*O opțiune de politică aflată în prezent în discuție se referă la o politică comercială durabilă a UE și la inițiativa Parlamentului European de a crea instrumente obligatorii din punct de vedere juridic pentru a asigura un comerț fără defrișări, ca o modalitate de a aborda impactul UE, în calitate de consumator de bunuri și materiale, asupra pădurilor din întreaga lume.*”

Atunci când pierderea biodiversității ar trebui redusă prin crearea și extinderea rețelelor de zone protejate, ar trebui să se ia în considerare faptul că zonele protejate mai îndepărtate de centrele de populație umană sunt mai bune pentru prevenirea bolilor zoonotice.

În mod similar, ariile protejate mari și bine conectate între ele determină un risc mai mic de apariție a bolilor decât cele mai mici, dispersate în peisaje antropice. Riscul de răspândire ar putea fi redus dacă biodiversitatea este promovată în zonele îndepărtate de așezările umane sau dacă se iau măsuri pentru a se asigura că animalele sălbatice trăiesc în zone suficient de mari, interconectate în mod corespunzător și cât mai departe posibil de așezările umane și de animale. Acest lucru este valabil, de exemplu, pentru animalele

sălbatică din regiunile temperate care încep să se dezvolte datorită îmbunătățirii ecosistemelor periurbane.

Există numeroase studii științifice care confirmă legătura între pierderea biodiversității și creșterea transmiterii bolilor infecțioase.

În ultimii ani, a apărut o imagine coerentă - pierderea diversității tinde să crească transmiterea agenților patogeni și incidența bolilor. Acest model apare în toate sistemele ecologice, variind în funcție de tipul de agent patogen, gazdă, ecosistem și mod de transmitere.

Ca exemplu, virusul West Nile este un virus transmis de țânțari pentru care mai multe specii de păsări acționează drept gazde. Trei studii recente au detectat corelații puternice între o diversitate scăzută a păsărilor și un risc uman crescut sau o incidență mai mare a encefalitei West Nile în Statele Unite. Comunitățile cu o diversitate aviară scăzută tind să fie dominate de specii care amplifică virusul, inducând o prevalență ridicată a infecției la țânțari și la oameni, în timp ce comunitățile cu o diversitate aviară ridicată conțin multe specii care sunt gazde mai puțin „competente”.

În cazul sindromului pulmonar cu hantavirus, o boală zoonotică transmisă direct, studiile corelaționale și experimentale au arătat că o diversitate mai scăzută a mamiferelor mici crește prevalența hantavirusurilor în gazdele lor, sporind astfel riscul pentru oameni. Diversitatea are un efect similar pentru bolile plantelor, pierderile de specii crescând transmiterea a doi agenți patogeni fungici de rugină care infectează iarba perenă de secară și alte specii de plante.

De asemenea, proiectul de lege votat încalcă, fără putință de tăgadă, principiul 17 din Declarația de la Rio privind mediul și dezvoltarea.

Conform principiului 17: „Evaluarea impactului asupra mediului, în calitate de instrument național, se realizează pentru activitățile propuse care pot avea un impact negativ semnificativ asupra mediului și care fac obiectul unei decizii a autorității naționale competente.”

Formularea imperativă a Principiului 17 este în concordanță cu punctul de vedere conform căruia evaluarea impactului asupra mediului este acum impusă de dreptul internațional general.

În condițiile în care proiectul de lege votat exceptează toate proiectele hidroenergetice de la evaluarea impactului asupra mediului, adică transformă o excepție într-o regulă, acesta este în dezacord total cu art. 11 din Constituție, motiv pentru care trebuie admisă obiecția de neconstituționalitate.

Potrivit art. 2 alin. (1) din Acordul de la Paris: „Prezentul acord, contribuind la punerea în aplicare a convenției, inclusiv a obiectivului său, are ca scop consolidarea răspunsului global la amenințarea reprezentată de schimbările climatice, în contextul dezvoltării durabile și al eforturilor de eradicare a sărăciei, inclusiv prin:

(a)	menținerea creșterii temperaturii medii globale cu mult sub 2 °C peste nivelurile preindustriale și continuarea eforturilor de limitare a creșterii temperaturii la 1,5 °C peste nivelurile preindustriale, recunoscând că astfel s-ar reduce în mod semnificativ riscurile și efectele schimbărilor climatice;
(b)	creșterea capacității de adaptare la efectele negative ale schimbărilor climatice și de încurajare a rezistenței la schimbările climatice și a dezvoltării cu un nivel scăzut de emisii de gaze cu efect de seră, într-un mod care nu pune în pericol producția alimentară; și
(c)	întreprinderea măsurilor necesare pentru ca fluxurile financiare să corespundă unei evoluții către o dezvoltare cu un nivel scăzut de emisii de gaze cu efect de seră și rezistentă la schimbările climatice.

Au fost efectuate o serie de cercetări științifice care au demonstrat că hidrocentralele (rezervoarele), contrar mitului vehiculat, emit cantități imense de gaze cu efect de seră.

Un studiu publicat la sfârșitul anului 2016 în BioScience, revistă științifică lunară, peer-reviewed, care este editată de Oxford University Press, a stabilit că barajele și rezervoarele contribuie la încălzirea globală cu 25% mai mult decât se estimase anterior.

Autorii studiului, din universități și instituții din SUA, Canada, China, Brazilia și Olanda, au calculat că rezervoarele emit echivalentul unui gigaton - sau un miliard de tone - de dioxid de carbon în atmosferă în fiecare an.

Evident că prin „eliberarea” proiectelor hidroenergetice de orice restricții legislative în materie de mediu, România eșuează în a-și îndeplini obligațiile asumate prin Acordul de la Paris în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, încălcând și prevederile constituționale reglementate la art. 11.

Neconstituționalitatea legii votate derivă inclusiv din faptul că, în forma votată de Camera Deputaților, obiectivele de investiții pentru realizarea de amenajări hidroenergetice în curs de execuție cu procent de realizare mai mare de 60%, la data de 1 mai 2022, sunt considerate direct ca fiind proiecte de interes public major și de siguranță națională, încălcând flagrant prevederile art. 1 alin. (5), art. 35 alin. (1), art. 135 al. (2) lit. d) și e) și art. 148 raportat la art. 20 din Constituția României, republicată. Or, interesul public major, respectiv importanța, relevanța pentru securitatea națională trebuie demonstrate, în special în contextul în care art. 1 din O.U.G. nr. 57/2007 și Constituția României, prevăd expres faptul că protecția mediului este un interes public major („Scopul prezentei ordonanțe de urgență îl constituie garantarea conservării și utilizării durabile a patrimoniului natural, obiectiv de interes public major și

componentă fundamentală a strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă.” - art. 1 din O.U.G. nr. 57/2007).

III.B.2. Prin conținutul normativ pe care îl cuprinde, Legea pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (PI-x nr. 132/2022) dedusă controlului de constituționalitate **contravine principiului constituțional al neretroactivității legii, prevăzut la art. 15 din Constituția României**, republicată.

Articolul 15 Universalitatea

(1) Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

(2) **Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.**

Așa cum se prevede și în Avizul nr. 1382/08.03.2022 al Consiliului Economic și Social, legea votată constituie practic o legalizare retroactivă a unor ilegalități: „*Parcul Național Defileul Jiului a fost înființat în 2005 prin hotărâre a Guvernului, în perioada când au început și lucrările la hidrocentrală, iar în 2007 a devenit și sit Natura 2000. Cu toate acestea, compania care operează hidrocentrala și-a văzut de treabă încălcând toate legile. Dacă propunerea legislativă ar fi adoptată, ar constitui practic o legalizare retroactivă a acestor ilegalități*”.

Analizând consecințele și contextul legii, legea votată este elaborată pentru a favoriza ilegalități.

Investițiile aduse în discuție au fost făcute cu încălcarea flagrantă a legilor de mediu, fapt dovedit în cazul hidrocentralei de pe Jiu chiar de instanțe, prin anularea autorizației de construire, întrucât nu exista o evaluare a impactului de mediu, aviz de mediu și multe altele, în condițiile în care România are deschisă o procedură infringement pentru hidrocentrale în arii protejate încă din 2015.

III.B.3. Prin conținutul normativ pe care îl cuprinde, Legea pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (PI-x nr. 132/2022) dedusă controlului de constituționalitate **contravine principiului constituțional al separației și echilibrului puterilor în stat, prevăzut la art. 1 al. (4) din Constituția României**, republicată.

„Dispozițiile art.1 alin. (4) din Constituția României prevăd că „Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale”. Statul de drept asigură

supremația Constituției, corelarea legilor și tuturor actelor normative cu aceasta, existența regimului de separație a puterilor publice, care trebuie să acționeze în limitele legii, și anume în limitele unei legi ce exprimă voința generală. De aceea, una dintre condițiile realizării acestor obiective fundamentale ale statului o constituie buna funcționare a autorităților publice, cu respectarea principiului separației și echilibrului puterilor în stat.” (Principiul separației și echilibrului puterilor în stat în jurisprudența Curții Constituționale a României, Daniel Marius MORAR Judecător, Mihaela Senia COSTINESCU, Magistrat-asistent șef).

În acest sens, existând deja decizii ale instanțelor conform cărora unele investiții au fost făcute cu încălcarea legii, așa cum am precizat mai sus, legiuitorul intervine încălcând principiul constituțional al separației și echilibrului puterilor în stat pentru legalizarea unor investiții, declarate deja ilegale de către instanțele de judecată.

A se vedea în acest sens, anexele alăturate prezentei sesizări:

- Hotărârea civilă nr. 1402/2020 în dosarul nr. 4315/2/2019, Curtea de Apel București;

- Hotărârea civilă nr. 5378/2017 în dosarul nr. 10058/3/2017, Curtea de Apel București.

III.B.4. Propunerea legislativă adoptată nu se integrează organic în sistemul legislativ, nefiind corelată cu obligațiile asumate de România la momentul aderării la Uniunea Europeană. Or, cu privire la acest proiect de act normativ, acesta în fapt dorește sustragerea de la condițiile impuse cu privire la regimul ariilor naturale ce trebuie protejate și conservarea habitatelor naturale și faunei sălbatice. Încălcarea art. 148 din Constituție referitor la integrarea în Uniunea Europeană:

Art. 148 alin. (2) din Constituție are următorul cuprins:

(2) Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.

Prin modalitatea de reglementare adusă în discuție de proiectul de lege votat, **se încalcă principiile enunțate în Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene**, mai exact a dispozițiilor cuprinse în:

Articolul 11 (ex-articolul 6 TCE) din TFUE

„Cerințele de protecție a mediului trebuie integrate în definirea și punerea în aplicare a politicilor și acțiunilor Uniunii, în special pentru promovarea dezvoltării durabile.”

Proiectul de lege adoptat ignoră cu desăvârșire necesitatea de protecție a mediului, precum și politicile adecvate pentru realizarea acestui deziderat, având în vedere că propune funcționarea amenajărilor hidroenergetice inclusiv în arii naturale protejate.

Măsura compensării adusă de proiectul de lege votat este lipsită de orice relevanță pentru interesul de protecție a mediului, dat fiind că este imposibil să existe o zonă echivalentă din punct de vedere al biodiversității cu zona ocupată de obiectiv. Fiecare zonă, cu atât mai mult în situația ariilor protejate, este caracterizată printr-o unicitate desăvârșită. Tocmai de aceea există arii protejate, întrucât acestea nu pot fi înlocuite cu nimic. Se pare că inițiatorii proiectului de lege au viziunea naturii ca fiind un simplu bun de consum, care se poate înlocui atunci când alte interese o cer.

Articolul 191 (ex-articolul 174 TCE) din TFUE

„(1) Politica Uniunii în domeniul mediului contribuie la următoarele obiective:

- conservarea, protecția și îmbunătățirea calității mediului;*
- ocrotirea sănătății persoanelor;*
- utilizarea prudentă și rațională a resurselor naturale;*
- promovarea pe plan internațional a unor măsuri destinate să contracareze problemele de mediu la scară regională sau mondială și în special lupta împotriva schimbărilor climatice.”*

Astfel cum am evidențiat în cele ce preced, proiectul de lege adoptat trece cu vederea domeniul vital pentru existența societății umane: protecția mediului, asigurarea sănătății populației, precum și împiedicarea schimbărilor climatice, hidrocentralele producând cantități semnificative de gaze cu efect de seră.

Articolul 194 din TFUE

„(1) În contextul instituirii și al funcționării pieței interne și din perspectiva necesității de a conserva și îmbunătăți mediul, politica Uniunii în domeniul energiei urmărește, în spiritul solidarității între statele membre:

- (a) să asigure funcționarea pieței energiei;*
- (b) să asigure siguranța aprovizionării cu energie în Uniune,*
- (c) să promoveze eficiența energetică și economia de energie, precum și dezvoltarea de noi surse de energie și energii regenerabile; și*
- (d) să promoveze interconectarea rețelelor energetice.”*

Se observă că, în acord cu viziunea promovată de TFUE, domeniul energiei trebuie să țină cont de cerințele de conservare și îmbunătățire a mediului, iar nu să

le periclitaze prin măsurile la care recurg statele membre, cum este cazul prevederilor aduse de actul normativ criticat.

Articolul 288 (ex-articolul 249 TCE) din TFUE

„Pentru exercitarea competențelor Uniunii, instituțiile adoptă regulamente, directive, decizii, recomandări și avize.

Regulamentul are aplicabilitate generală. Acesta este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în fiecare stat membru.

Directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele.

Decizia este obligatorie în toate elementele sale. În cazul în care se indică destinarii, decizia este obligatorie numai pentru aceștia.

Recomandările și avizele nu sunt obligatorii. „

Proiectul de lege adoptat, așa cum vom detalia în cele ce urmează, contrazice flagrant politicile uniunii în materie de energie și mediu.

Art. 1 din norma criticată prevede că:

„(8) Obiectivele de investiții pentru realizarea de amenajări hidroenergetice în curs de execuție cu procent de realizare mai mare de 60%, la data de 1 mai 2022, sunt considerate ca fiind proiecte de interes public major și de siguranță și securitate națională, în sensul prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, urmând a fi puse în funcțiune până la data de 31 decembrie 2025.

(9) Finalizarea obiectivelor de investiții prevăzute la alin. (8) care se suprapun cu arii naturale protejate este posibilă, cu condiția ca Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor să propună în compensare pentru suprafețele ocupate, o zonă echivalentă din punct de vedere al biodiversității cu zona ocupată de obiectiv, până la punerea acestuia în funcțiune, dar nu mai târziu de data de 31 decembrie 2025.”

Din simpla lecturare a textelor de lege enunțate reiese că legiuitorul român nu înțelege semnificația de „arie protejată”, pentru că altfel nu ar aprecia cu atâta ușurință posibilitatea compensării pentru suprafețele ocupate.

Prin arie naturală supusă protecției se înțelege, potrivit prevederilor **Directivei Habitate**, un areal terestru sau acvatic care se distinge prin anumite caracteristici geografice, abiotice și biotice naturale sau seminaturale.

Proiectul de lege **încurajează fragmentarea ariilor naturale protejate, cu efect dezastruos asupra mediului și sănătății umane.**

Proiectele de hidrocentrale² trebuie să respecte cerințele legislației de mediu a UE, introdusă pentru a proteja și reface râurile și lacurile din Europa. Aceste prevederi legale sunt prevăzute în Directiva-cadru privind apa, în Directiva privind inundațiile, în Directiva „Păsări” și Directiva „Habitat”, precum și în directivele privind evaluarea de mediu:

1. Nerespectarea Directivei Cadru Apă 2000/60/CE, transpusă în dreptul național prin Legea apelor nr. 107/1996, care are următoarele obiective:

- Conservarea corpurilor de apă de suprafață prin aplicarea tuturor măsurilor necesare pentru a preveni deteriorarea stării tuturor corpurilor de apă de suprafață;

- Atingerea unui potențial ecologic bun și unei stări chimice bune pentru toate apele de suprafață;

- Conservarea corpurilor de apă subterane prin aplicarea de măsuri necesare pentru a preveni sau a limita evacuarea poluanților în apele subterane și pentru a preveni deteriorarea stării tuturor corpurilor de apă subterane;

- Protejarea, îmbunătățirea și refacerea tuturor corpurilor de apă subterane și obținerea unei stări bune a apelor subterane prin asigurarea unui echilibru între captările și realimentarea pânzei freatice;

- Respectarea tuturor standardelor și obiectivelor în termen de 15 ani de la data intrării în vigoare a directivei, cu excepția cazului în care există dispoziții contrare în legislația comunitară pe baza căreia a fost stabilită fiecare zonă protejată.

Or, a permite construirea de hidrocentrale fără studii de impact asupra mediului, fără studii de evaluare adecvată, fără aviz Natura 2000, înseamnă a leziona contrar obiectivelor uniunii Europene și contrar obiectivelor asumate de țara noastră, ca membru al Uniunii Europene.

Interesul public major și de siguranță națională declarat la art. II și III din proiectul de lege votat nu justifică eludarea legislației unionale de mediu, acest fapt constituind o încălcare a principiului constituțional reglementat la art. 148 din Constituție.

Mai mult decât atât, Curtea de Justiție a Uniunii Europene în cauza C-346/14 a reținut că interesul public major pe care îl reprezintă producerea de energie regenerabilă nu poate fi doar invocat, ci fiecare proiect trebuie să aibă la bază o analiză științifică detaliată și specifică, înainte de a se putea concluziona că sunt îndeplinite condițiile unei derogări de la interdicția deteriorării.

Pe cale de consecință, interesul public major nu poate fi invocat la modul abstract, ci trebuie dovedit, pentru fiecare proiect în parte.

² https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/hydro_final_june_2018_en.pdf

În condițiile în care proiectul de lege prevede derogări în masă pentru proiectele de hidrocentrale, fără nicio analiză științifică pe fiecare proiect în parte, nu putem concluziona decât că modificarea este neconstituțională.

Este inadmisibil să fie eludate dispozițiile unionale de mediu care prevăd obligativitatea efectuării studiilor de impact asupra mediului și studiilor de evaluare adecvată.

În lipsa studiilor de impact, nu există soluții de prevenire sau limitare a prejudiciilor ecologice, situație absolut catastrofală, cu atât mai mult cu cât prejudiciile ecologice sunt ireversibile și transfrontaliere.

2. Nerespectarea Directivei nr. 43/92 CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, transpusă prin O.U.G. nr. 57/2007 (cea modificată prin norma criticată), care conține următoarele dispoziții:

"Articolul 1

În sensul prezentei directive:

(a) conservare înseamnă o serie de măsuri necesare pentru a menține sau a readuce un habitat natural și populațiile de faună și floră sălbatică la un stadiu corespunzător, în conformitate cu definițiile de la litera (e) și (i);

(b) habitate naturale înseamnă areale terestre sau acvatice care se disting prin anumite caracteristici geografice, abiotice și biotice naturale sau seminaturale;"

"Articolul 2

(1) Obiectul prezentei directive este să contribuie la menținerea biodiversității prin conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică de pe teritoriul statelor membre în care se aplică tratatul.

(2) În temeiul prezentei directive, se adoptă măsuri de menținere sau readucere la un stadiu corespunzător de conservare a habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică de importanță comunitară."

Prin proiectul de lege votat **este trecută cu vederea conservarea habitatelor naturale, dat fiind că stipulează că hidrocentralele vor funcționa fără vreun aviz prealabil, nici măcar de la autoritatea de mediu.**

De asemenea, **așa-zisa compensare a ariilor naturale protejate este în dezacord vădit cu orice încercare de menținere a biodiversității și de conservare a speciilor de floră și faună sălbatică.**

Adoptarea și aplicarea dispozițiilor proiectului de lege ar afecta dezastruos și iremediabil habitatele naturale de importanță națională și comunitară, ceea ce ar atrage inclusiv sancțiuni semnificative aplicate României de către organele Uniunii Europene.

3. Nerespectarea Directivei nr. 60/2007 privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații

Considerente:

"Inundațiile sunt fenomene naturale care nu pot fi prevenite. Cu toate acestea, unele activități umane (cum ar fi numărul tot mai mare de așezări umane și de bunuri economice aflate în zone inundabile, precum și reducerea capacității de retenție naturală a apei prin exploatarea terenurilor) și schimbările climatice contribuie la creșterea probabilității survenirii inundațiilor și a impactului negativ al acestora."

„Articolul 1

Scopul prezentei directive îl constituie stabilirea unui cadru pentru evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații, cu scopul de a reduce consecințele negative pentru sănătatea umană, mediu, patrimoniul cultural și activitatea economică asociate cu inundațiile în cadrul Comunității."

Activitatea umană asociată cu funcționarea amenajărilor hidroenergetice, în special cu defrișările efectuate în astfel de condiții, trebuie controlată și supusă avizării de către autoritățile competente. Ori, faptul că proiectul de lege permite funcționarea hidrocentralelor fără nicio verificare sau aprobare premergătoare **crește pericolul afectării mediului în mod mai mult sau mai puțin conștient, dar iremediabil, ceea ce din nou încalcă rigorile existente la nivelul Uniunii Europene.**

4. Nerespectarea Directivei nr. 147/2009 privind conservarea păsărilor sălbatice

Considerente:

"(6) Măsurile care trebuie luate se aplică diferiților factori care pot afecta efectivele de păsări, și anume consecințelor activităților umane, în special distrugerii și poluării habitatelor păsărilor, capturării și omorării de către om și comerțului care rezultă din astfel de practici. Stringența acestor măsuri trebuie adaptată la situația diferitelor specii în cadrul politicii de conservare.

(7) Prin conservare se urmărește protecția și gestionarea pe termen lung a resurselor naturale ca parte integrantă a patrimoniului popoarelor europene. Prin conservare se pot controla resursele naturale, precum și utilizarea acestora pe baza măsurilor necesare pentru menținerea și adaptarea pe cât este posibil a echilibrelor naturale dintre specii."

„Articolul 1

(1) Prezenta directivă se referă la conservarea tuturor speciilor de păsări care se găsesc în stare sălbatică pe teritoriul european al statelor membre în care este aplicabil

tratatul. Directiva reglementează protejarea, gestionarea și controlul asupra acestor specii și stabilește normele pentru exploatarea acestora.

(2) Prezenta directivă se aplică păsărilor, precum și ouălor, cuiburilor și habitatelor acestora.”

„Articolul 2

Statele membre iau măsurile necesare pentru a menține populația speciilor menționate la articolul 1 la un nivel care să îndeplinească condițiile ecologice, științifice și culturale, ținând seama în același timp de condițiile economice și de recreere sau pentru a adapta populația acestor specii la nivelul respectiv.”

Astfel cum rezultă din cuprinsul Directivei, România trebuie să le asigure speciilor de păsări sălbatice de pe teritoriul european un cadru prielnic pentru conservarea lor.

Ori, legiuitorul, prin lipsa de interes manifestată prin proiectul de lege, așa cum fost adoptat, față de habitatele naturale, precum și față de unicitatea ariilor protejate, **pune în pericol principiile pe care se întemeiază Directiva privind conservarea păsărilor sălbatice**. Întregi ecosisteme sunt amenințate prin prevederile tranșante și opuse cerințelor de protecție a mediului, care se regăsesc în legea criticată.

5. Nerespectarea Directivei nr. 52/2014 de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului

Considerente

“(7) În ultimii 10 ani, aspectele legate de mediu, cum sunt utilizarea eficientă și durabilă a resurselor, protejarea biodiversității, combaterea schimbărilor climatice și a riscurilor de accidente sau catastrofe au devenit mai importante la elaborarea politicilor. Acestea ar trebui, prin urmare, să constituie elemente importante în procesul de evaluare și în cel decizional.”

“(13) Schimbările climatice vor continua să provoace daune mediului și să afecteze dezvoltarea economică. În acest context, este adecvat să se evalueze impactul proiectelor asupra climei (de exemplu, emisiile de gaze cu efect de seră), precum și vulnerabilitatea lor la schimbările climatice.”

“(23) Pentru realizarea unei evaluări complete a efectelor directe și indirecte ale unui proiect asupra mediului, autoritatea competentă ar trebui să realizeze o analiză, examinând conținutul informațiilor furnizate de inițiatorul proiectului și obținute în urma consultărilor, și luând în considerare, de asemenea, orice alte informații suplimentare, după caz.”

Concluzia este că, prin intrarea în vigoare proiectului de lege, se va ajunge la un regres considerabil al legislației naționale față de tendințele europene, dat fiind că aspectele legate de mediu au fost nesocotite cu vehemență.

Nu doar biodiversitatea și conservarea speciilor de plante, păsări și animale au fost trecute cu vederea de către legiuitor la momentul elaborării proiectului de lege, ci și nevoia de a contracara efectele schimbărilor climatice, având în vedere că hidrocentralele emană gaze cu efecte de seră.

Ceea ce este mai grav în maniera de întocmire a proiectului de lege adoptat, este împiedicarea oricărei evaluări a impactului amenajărilor hidroenergetice asupra mediului. Practic, nu există nicio formă de control a funcționării acestora, fiind posibilă afectarea în proporții îngrijorătoare a mediului și a componentelor acestuia.

III.B.5. Propunerea legislativă este nejustificată și nefundamentată sub aspect științific, iar documentul de fundamentare (expunerea de motive) este atât formal, cât și substanțial neconform din perspectiva normelor de tehnică legislativă prevăzute în Legea nr. 24/2000, aspect incompatibil cu principiul legalității statuat de art. 1 alin. (5) din Constituție.

Așa cum se prevede și în Avizul nr. 1382/08.03.2022 al Consiliului Economic și Social, legea votată aduce în discuție rezultatele comisiei parlamentare de anchetă care a analizat cauzele creșterii prețurilor la energie. Raportul acestei comisii nu a fost făcut public și, prin urmare, nu sunt cunoscute metodologiile folosite de comisie, precum și acuratețea datelor/dovezilor examinate. Se stipulează în propunere doar că o cauză semnificativă este aceea că nu s-au putut finaliza anumite proiecte hidrotehnice în arii protejate. Cu toate acestea, producția din hidrocentrale în 2021 a fost de 17251,5 milioane kWh, în creștere cu 11,3% față de anul precedent. În expunerea de motive (formală, de altfel, aceasta cuprinzând o pagină jumătate ce explică fapte care nu au legătură cu varianta legii votate la Camera Deputaților), există practic o eroare, voită sau nu, întrucât o creștere a capacității instalate mult sub 1%, determinată de finalizarea celor două hidrocentrale din Defileul Jiului și a celei de la Răstolița nu va influența prețul pentru consumator.

Așadar, nu se justifică acest demers, expunerea de motive fiind practic inexistentă, aspectele prezentate nefiind nici pertinente și nici suficiente, raportat la varianta votată la Camera deputaților.

III.B.6 Propunerea legislativă nu conține norme clare, necesare și suficiente, iar soluțiile pe care le cuprinde nu sunt fundamentate nici din perspectiva interesului social și nici din perspectiva insuficienței legislației actuale (din contră, legislația actuală care se vrea modificată conține soluții mult mai necesare, mai coerente și mai fundamentate decât această lege) aspect iarăși incompatibil cu principiul legalității statuat de art. 1 alin. (5) din Constituție.

Caracterul sumar al instrumentului de prezentare și motivare, precum și lipsa de fundamentare temeinică a actelor normative au fost sancționate de Curtea Constituțională în jurisprudența sa, în raport cu aceleași exigențe de claritate, predictibilitate a legii și securitate a raporturilor juridice impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție, cu invocarea deopotrivă a normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

Astfel, prin Decizia nr. 710/2009 a Curții Constituționale a României, instanța de control constituțional a reținut că *„în expunerea de motive nu se regăsește motivarea asupra niciuneia dintre soluțiile preconizate, ceea ce este contrar prevederilor constituționale și legale mai sus indicate”* (ale art. 29-31 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative referitoare la motivarea proiectelor de acte normative, sub aspectul instrumentelor de prezentare și motivare, precum și al cuprinsului și redactării motivării și ale art. 1 alin. (5) din Constituție).

Tot astfel, prin Decizia nr. 682/2012, Curtea Constituțională a constatat că *„dispozițiile art. 6 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, cu modificările și completările ulterioare, instituie obligația fundamentării actelor normative”*. Lipsa unei fundamentări temeinice a actului normativ în discuție determină, pentru motivele arătate, încălcarea prevederilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (5) potrivit cărora, *„în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”*, precum și ale art. 147 alin. (4) potrivit cărora *„deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii”* (pct. 2.21 și 2.22); *„față de obiectul inițiativei legislative, pronunțat tehnic, de strictă specialitate, Curtea constată că și în prezenta cauză motivarea formală, fără o temeinică fundamentare a legii criticate, afectează calitatea și predictibilitatea sa, cu consecința încălcării prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție”*.

Prin Decizia nr. 139/2019, Curtea Constituțională a statuat și că, fundamentarea temeinică a inițiativelor legislative reprezintă o exigență impusă de dispozițiile constituționale menționate, întrucât previne arbitrarul în activitatea de legiferare, asigurând că legile propuse și adoptate răspund unor nevoi sociale reale și dreptății sociale. Accesibilitatea și previzibilitatea legii sunt cerințe ale principiului securității raporturilor juridice, constituind garanții împotriva arbitrarului, iar rolul controlului de constituționalitate este de a asigura aceste garanții, opuse oricărei intervenții legislative arbitrare. Astfel fiind, Curtea reține că **lipsa motivării soluțiilor legislative este de natură să aducă atingere și dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Constituție, care consacră statul de drept și principiul dreptății.**

Așadar, ambiguitatea redacțională a legii supuse controlului de constituționalitate este evidentă, de necontestat, ceea ce determină serioase îndoieli cu privire la efectele pe care legea le-ar putea produce (a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr. 619 din 11 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 6 din 4 ianuarie 2017, paragraful 45). Astfel, prin modul deficitar de redactare, **legea contestată încalcă**

exigențele art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii, cu consecința neconstituționalității legii în ansamblul său.

III.B.7. Efectul modificării legislative propuse asupra habitatelor naturale este lipsit de predictibilitate, astfel încât propunerea votată încalcă principiul securității juridice care decurge din principiul legalității statuat de art. 1 alin. (5) din Constituție;

Scopul declarat al O.U.G. nr. 57/2007 este stabilit la art. 1 ca fiind garantarea conservării și utilizării durabile a patrimoniului natural.

Cu toate acestea, în mod radical opus, proiectul de lege impune prin adăugarea alineatului (8) la art. 56¹ din O.U.G. nr. 57/2007 ca investițiile în amenajări hidroenergetice să fie puse în funcțiune **fără nicio verificare prealabilă de către autoritățile competente și fără nicio condiționare suplimentară față de procentul de realizare mai mare de 60%, condiționare care nu are nicio relevanță raportat la conservarea patrimoniului natural.**

Rezultă astfel că proiectul de lege excede viziunii temeinice a legiuitorului, care prin art. 56¹ din O.U.G. nr. 57/2007 stabilește la alin. (3) (prevedere care este păstrată în proiectul de lege) că, modificarea limitelor ariilor naturale protejate se poate face **strict în baza unui studiu științific, cu avizul consiliului științific, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului.** În alineatele (4)-(7) ale art. 56¹ din O.U.G. nr. 57/2007, sunt prevăzute diferite situații în care se solicită modificarea limitelor ariilor naturale protejate, însă toate reclamă îndeplinirea unor condiții constând în obținerea diverselor aprobări/avize de la autoritățile competente.

În aceste condiții, este evident că **proiectul de lege încalcă principiul securității juridice**, consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție, care stabilește că: *„În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”*. Concret, principiul securității juridice are drept componentă previzibilitatea legii.

“Cu privire la principiul securității juridice, instituit, implicit, de art. 1 alin. (5) din Constituție, Curtea a statuat că acesta exprimă, în esență, faptul că cetățenii trebuie protejați contra unui pericol care vine chiar din partea dreptului, contra unei insecurități pe care a creat-o dreptul sau pe care acesta riscă să o creeze, impunând ca legea să fie accesibilă și previzibilă” (Deciziile nr. 51 din 25 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2012, sau nr. 240 din 3 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 12 iunie 2020, paragraful 105). *„Securitatea juridică a persoanei se definește ca un complex de garanții de natură sau cu valențe constituționale inerente statului de drept, în considerarea cărora legiuitorul are obligația constituțională de a asigura atât o stabilitate firească dreptului, cât și valorificarea în condiții optime a drepturilor și a libertăților fundamentale”* (deciziile nr. 454 din 4 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 1 octombrie 2018,

paragraful 68, și nr. 187 din 17 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 478 din 7 mai 2021, paragraful 65)³.

De asemenea, introducerea alin. (9) la art. 56¹ este susceptibilă de a crea confuzii în practică, în sensul că va fi foarte dificil de stabilit ce se va întâmpla în situația în care obiectul este finalizat, dar propunerea de compensare nu s-a realizat, cine va răspunde pentru această situație și care este sancțiunea juridică în acest caz.

În plus, cu privire la sintagma „(8) Obiectivele de investiții pentru realizarea de amenajări hidroenergetice în curs de execuție cu procent de realizare mai mare de 60%, la data de 1 mai 2022”, legea votată nu definește ce înseamnă „proiecte cu procent de realizare mai mare de 60%”, noțiunea fiind extrem de subiectivă și nepredictibilă, nefiind precizat cum se evaluează și de către cine.

De altfel, soluția găsită în legea votată, respectiv declararea expresă că obiectivele respective sunt în totalitate de interes public major și de siguranță și securitatea națională, fără să se mai reglementeze o procedură specială de modificare a ariilor protejate, nu poate fi asimilată unei norme preventive și previzibile de protejarea ariilor naturale și de conservare a habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Or, principiul prevenției în protecția mediului este incompatibil cu impredictibilitatea după cum principiul constituțional al asigurării unui mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic și principiul constituțional al obligației de a ameliora și proteja mediul înconjurător sunt incompatibile cu norme legale care instituie premisele degradării zonelor protejate prin crearea premiselor unei exploatare nelimitate, teoretic până la distrugere acestora.

În condițiile în care modificarea limitelor ariilor protejate se subsumează unor cerințe bine definite de către legiuitor, iar amenajările hidroenergetice în curs de execuție cu procent de realizare mai mare de 60% pot fi puse în funcțiune la discreție, concluzia este că proiectul de lege votat nu respectă securitatea juridică, legiuitorul urmărind strict punerea în funcțiune a amenajărilor hidroenergetice, fără a ține cont de cadrul de reglementare deja consacrat de OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Opțiunea legiuitorului de a insera aceste dispoziții privind amenajările hidroenergetice într-o ordonanță referitoare la ariile protejate, fără a manifesta

³ Curtea Constituțională a României, decizia nr. 688 din 21.10.2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (2) din anexa nr. 1 la Legea nr. 573/2004 privind Semnul onorific în Serviciul Patriei pentru ofițeri, funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de ofițeri, și preoți militari, paragraful 18.

niciun interes față de previzibilitatea normelor, este complet ilară și totodată dezastruoasă pentru dreptul cetățenilor de a beneficia de stabilitatea legislației.

Un argument suplimentar în acest sens, legea votată este de natură să genereze confuzii în practică din perspectiva termenelor prevăzute. În timp ce în alin. (8) se vorbește de proiecte realizate până la 1 mai 2022 („(8) Obiectivele de investiții pentru realizarea de amenajări hidroenergetice în curs de execuție cu procent de realizare mai mare de 60%, la data de 1 mai 2022, sunt considerate ca fiind proiecte de interes public major și de siguranță și securitate națională, în sensul prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, urmând a fi puse în funcțiune până la data de 31 decembrie 2025”), în Art. II și Art. III se vorbește de data intrării în vigoare a prezentei legii („Art. II. Obiectivele de investiții pentru realizarea de amenajări hidroenergetice în curs de execuție cu procent de realizare mai mare de 60%, la data intrării în vigoare a prezentei legi sunt considerate situații excepționale în sensul prevederilor art. 5 alin. (2) din Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului”; „Art. III. Obiectivele de investiții pentru realizarea de amenajări hidroenergetice în curs de execuție cu procent de realizare mai mare de 60% la data intrării în vigoare a prezentei legi sunt considerate proiecte de importanță/securitate națională în sensul prevederilor Legii nr. 46/2008 - Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare”). Confuzia derivă tocmai din faptul că termenul la care legea urmează să intre în vigoare este diferit și poate să varieze în funcție de eventuale incidente legislative, precum analiza sesizării la CCR, eventuale retrimiteri în Parlament etc.

III.B.8. Procedura de urgență pentru Legea pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (PI-x nr. 132/2022) nu se justifică ținând cont că termenul final prevăzut în actul normativ este 31.12.2025.

III.B.9. Prin conținutul normativ pe care îl cuprinde, Legea pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (PI-x nr. 132/2022) dedusă controlului de constituționalitate **contravine prevederilor art. 47 din Constituția României**, republicată, referitor la nivelul de trai.

Încălțarea Directivei Habitate și a Directivei-cadru Apă duce la scăderea biodiversității iar acest lucru are inclusiv consecințe asupra agriculturii și economiei, consecințe care pot fi atât de grave încât statul nu mai poate asigura cetățenilor un nivel de trai decent.

Proiectul de lege, prin prevederile pe care le cuprinde, **încalță Directiva nr. 43/92 CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră**

sălbatică, care a fost transpusă în dreptul intern tocmai prin OUG nr. 57/2007, a cărei modificare o propune legea votată.

Costurile încălcării Directivei habitate nu sunt pur ecologice, ci se extind la cele economice, medicale și agricole și au totodată implicații morale și estetice profunde.

Motivele pentru conservarea naturii și a biodiversității sunt, în esență, de trei feluri.

În primul rând, biodiversitatea oferă o sursă reală și potențială de resurse biologice (inclusiv alimente, medicamente și alte valori materiale care susțin pescuitul, condițiile de sol, și parcurile).

În al doilea rând, biodiversitatea contribuie la menținerea biosferei într-o stare care să susțină viața umană și alte forme de viață.

În al treilea rând, biodiversitatea merită să fie menținută din motive neștiințifice, de ordin etic și estetic.

Există trei domenii principale în care astfel de proiecte pot avea un impact semnificativ asupra mediului:

- Impactul asupra utilizării terenurilor;
- Impactul asupra vieții sălbatice;
- Impactul asupra emisiilor.

Deși se presupune, în general, că instalațiile hidroelectrice emit gaze cu efect de seră la fel ca și cele eoliene, există tot mai multe dovezi⁴ că emisiile pot fi considerabil mai mari, unele la fel de mari ca și cele de combustibili fosili. Cu toate acestea, analizele privind impactul climatic al centralelor hidroelectrice au fost simpliste. Astfel de analize nu au luat în considerare impactul acumulării de gaze în atmosferă în timp.

Potrivit unui amplu studiu⁵ realizat de Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite în 2019, **scăderea biodiversității reprezintă un grav pericol la adresa securității alimentare. Chiar și acțiunile unui stat pot determina în mod semnificativ scăderea biodiversității și astfel pot periclita securitatea alimentară.** În plus, nu doar biodiversitatea la nivel global este importantă, ci și biodiversitatea regională și cea locală. Astfel, **scăderea biodiversității forestiere poate duce la răspândirea mult mai ușoară a incendiilor, și acest lucru afectează și terenurile agricole, prin afectarea regimului precipitațiilor**⁶. În plus, biodiversitatea forestieră este importantă și pentru păstrarea în

⁴ <https://pubs.acs.org/doi/10.1021/acs.est.9b05083>

Bridget R. Deemer, John A. Harrison, Siyue Li, Jake J. Beaulieu, Tonya DelSontro, Nathan Barros, José F. Bezerra-Neto, Stephen M. Powers, Marco A. dos Santos, J. Arie Vonk, Greenhouse Gas Emissions from Reservoir Water Surfaces: A New Global Synthesis, *BioScience*, Volume 66, Issue 11, 1 November 2016, Pages 949–964, <https://doi.org/10.1093/biosci/biw117>

⁵ The state of the world's biodiversity for food and agriculture, 2019, <https://www.fao.org/3/CA3129EN/CA3129EN.pdf>

⁶ Vivienne Halleux, Incendiile Forestiere, Briefing al Parlamentului European, 2020, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/659353/EPRS_BRI\(2020\)659353_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/659353/EPRS_BRI(2020)659353_EN.pdf)

condiții optime a apelor subterane, în primul rând prin alimentarea pânzei freatice, ceea ce are efecte asupra terenurilor agricole aflate la distanță. În plus, toate zonele împădurite, chiar și cele din agrosilvicultură, au un rol decisiv în stoparea eroziunii solului și reducerea poluanților din sol⁷.

Distrugerea completă a unor habitate forestiere are efecte devastatoare asupra agriculturii în special în zona sudică a României.

Astfel, conform unui raport special al Curții de Conturi Europene⁸ distrugerea habitatelor forestiere este un important factor de deșertificare, în zona sudică a Dobrogei riscul de deșertificare fiind deosebit de grav, iar în zona Deltei Dunării fiind ridicat. Conform raportului, aproximativ 30% din suprafața totală a României este expusă la deșertificare, cea mai mare parte a suprafețelor expuse aflându-se în Dobrogea, Moldova, partea de sud a Câmpiei Române și Câmpia de Vest. Întrucât terenurile agricole din aceste zone sunt cele mai fertile din întreaga țară, **pierderea lor prin deșertificare periclitează securitatea alimentară în România.** Raportul arată și că solurile României au un nivel scăzut de carbon organic, acest lucru fiind corelat cu un risc crescut de deșertificare. Întrucât pădurile și pajiștile sunt, conform raportului, o veritabilă fântână de carbon, păstrarea lor intactă este necesară pentru a nu spori pericolul deșertificării și a periclita astfel securitatea alimentară.

VIII. CONCLUZII.

Prin modificările propuse, pot fi provocate dezechilibre semnificative care pun în primejdie dreptul la un mediu sănătos, dezechilibre care se regăsesc direct în diminuarea ariilor naturale protejate, statul permițând scoaterea din regimul acesta până la distrugerea definitivă a florei și a faunei sălbatice, ambele reprezentând o componentă esențială a mediului natural, sub aspectul biodiversității.

În lipsa unor garanții și măsuri pentru garantarea protecției regimului ariilor naturale protejate, a habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, legea votată este contrară obligației pozitive a statului de a asigura protecția mediului.

În concluzie, **legea nu face, de fapt, decât să înlocuiască o normă care asigura protecția mediului și garanta dreptul la un mediu sănătos, asigura predictibilitatea, fiind fundamentată științific, cu o normă incapabilă să mai garanteze dreptul la un mediu sănătos, deci cu o normă care contravine flagrant Constituției României și principiilor în domeniul protecției, conservării și utilizării durabile a biodiversității (reprezentate de flora și fauna sălbatică).**

⁷ Pavlidis, G., Tsihrintzis, V.A. Environmental Benefits and Control of Pollution to Surface Water and Groundwater by Agroforestry Systems: a Review. Water Resour Manage 32, 1–29 (2018). <https://doi.org/10.1007/s11269-017-1805-4>

⁸ Raportul special nr. 33 din 2018, Combaterea deșertificării în UE: o amenințare din ce în ce mai mare, care impune acțiuni suplimentare, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_33/SR_DESERTIFICATION_RO.pdf

Pe lângă acestea, **legea adoptată de Camera Deputaților este o cu totul altă lege decât cea adoptată de către Senat.**

În considerarea tuturor argumentelor expuse, vă solicităm respectuos **admiterea prezentei obiecții de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea art. 561 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (PI-x nr. 132/2022).**

ANEXE

- PL-x nr. 132/2022, în forma adoptată de Camera Deputaților, pentru promulgare;
- Hotărârea civilă nr. 1402/2020 în dosarul nr. 4315/2/2019, Curtea de Apel București;
- Hotărârea civilă nr. 5378/2017 în dosarul nr. 10058/3/2017, Curtea de Apel București.

TABEL SEMNĂTURI OBIECTIE DE NECONSTITUȚIONALITATE
Legea pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a
Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor natural protejate, conservarea
habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice

Nr. crt.	Nume și prenume	Partid	Semnătură
1	MOLNAR RADU-IULIAN	USR	
2	Ghebo Daniel Sorin	USR	
3	VITENER ADRIAN	USR	
4	APOSTOL ALIN	USR	
5	Rodanu Bogdan	USR	
6	Ierim PRISTIAN-PAUL	USR	
7	HANGAN POLYANNA	USR	
8	CRISTIAN BRIAN	USR	
9	BOTEZ MIHAI-CATALIN	USR	
10	DIACU TODA	USR	
11	DANA BUZOIANU	USR PLUS	
12	ADRIAN GIURGIV	USR PLUS	
13	LAZAR JON, MARIAN.	USR.	
14	Tommaso Ungureanu	USR	
15	ANDREI MARIUS MIPTOBE	USR	
16	LAZAR TEODOR	USR	
17	Dan Barna	USR	
18	DRULA CATALIN	USR	
19			
20	Simina Polbur	USR	

TABEL SEMNĂTURI OBIECȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE
Legea pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a
Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor natural protejate, conservarea
habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice

Nr. crt.	Nume și prenume	Partid	Semnătură
21	FENIȚĂ DRAGOS CATAJIA	USR PLUS	
22	CAPPERA OANA ALEXANDRA	USR	
23	RODU DUMITRU	USR	
24	IODOCTU BENIAMIN	USR	
25	MOSTEANU LIVIU IONUT	USR	
26	NEAGU DENISA ELENA	USR	
27	Diana Stoica	USR PLUS	
28	OANA SILVIA IOIU	USR PLUS	
29			
30	RIZEA CRISTINA CAMELIA	USR	
31	BENCA TUOR VLAD	USR	
32	Falcoi Nicu	USR	
33	ION STELIAN	USR	
34	BULAI IULIAN	USR	
35	PANAIT RASU	USR	
36	MURARIU OANA	USR	
37			
38	ZUTU ANDREI	USR	
39	BALTABETH VIOREL	USR	
40	BLAGA DANIEL	USR	

TABEL SEMNĂTURI OBIECȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE
Legea pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a
Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor natural protejate, conservarea
habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice

Nr. crt.	Nume și prenume	Partid	Semnătură
41	ILIE, VICTOR	USR	
42	BERESU MONICA-GENA	USR	
43	HAVARNEANU FILIP	USR	
44	STAN TEODOR	USR	
45	SEIDLER CRISTIAN GABRIEL	USR	
46	BRANCA AMUREI IULIAN	USR	
47	ȘTEFAN IULIAN LOFINCE	USR	
48	" " "	" "	
49	Phucocay Alina	USR	
50	SILVIU BUTELEANU	USR	
51	Badea Mihai Alexandru	USR	
52			
53			
54			
55			

TABEL SEMNĂTURI OBIECȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE
Legea pentru modificarea și completarea art. 56¹ din Ordonanța de urgență a
Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor natural protejate, conservarea
habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice

	Nume și prenume	Partid	Semnătură
1.	SAS LORANT ZOLTAN	USR PLUS	
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IX-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

SENTINȚA CIVILĂ NR. 1402
Ședința publică de la 15 Decembrie 2020
Completul constituit din:
PREȘEDINTE OVIDIU SPÎNU
Grefier CRISTIANA-TEODORA ROBU

Pe rol se află judecarea cauzei de contencios administrativ, formulată de reclamantii ASOCIAȚIA BANKWATCH ROMÂNIA și ASOCIAȚIA AGENT GREEN, în contradictoriu cu pârâtul GUVERNUL ROMÂNIEI, intervenienți HIDROELECTRICA și MINISTERUL ECONOMIEI, ENERGIEI ȘI MEDIULUI DE AFACERI, având ca obiect „anulare acte administrative cu caracter normativ - HG 1032/2018 - EMAIL”.

Dezbaterile asupra fondului cauzei au avut loc în ședința publică din data de 17.11.2020, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, parte integrantă din prezenta hotărâre când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 02.12.2020, iar apoi la data de 08.12.2020 și 15.12.2020, când, în aceeași compunere, a hotărât următoarele:

CURTEA

Asupra cauzei de față, constată următoarele:

Prin cererea de chemare în judecată, **reclamantii ASOCIAȚIA BANKWATCH ROMÂNIA și ASOCIAȚIA AGENT GREEN** au solicitat Anularea HG 1032/2018, privind aprobarea amplasamentului și declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al "Liniei electrice aeriene (LEA) 110 kV dublu circuit CHE Bumbești - borna 35 bis LEA 110 kV Târgu Jiu Nord - Parângu circuitul 2" pentru racordarea la Sistemul Electroenergetic Național a Centralei Hidroelectrice Bumbești, obiectiv din cadrul lucrării de utilitate publică și interes național "Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbești", județele Gorj și Hunedoara.

Solicită cheltuieli de judecată

Motivele cererii de chemare în judecată

1. Cauza falsă

Proiectul centralei Hidroelectrice Bumbești face parte din "Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbești", proiect care a fost construit ilegal. Decizia Curții de Apel București nr 5378/2017 a anulat autorizațiile de construire pentru acest proiect, întrucât nu au fost realizate niciodată evaluările de mediu prevăzute de legislație pentru un astfel de proiect, amplasat în interiorul unui Sit Natura 2000.

Prin urmare, aprobarea amplasamentului liniei electrice aeriene face parte din același proiect construit în mod nelegal. Este interzisă împărțirea proiectului în bucăți și aprobarea sa prin acte ale puterii executive, aceasta practică fiind cunoscută drept salami sliceing. Conform Deciziei CJEU c-2/07, P. Abraham și alții vs Regiunea Wallone și alții., o astfel de practică este ilegală.

În concluzie, exproprierea cu bani din bugetul de stat nu pot fi realizate pentru un proiect construit în mod ilegal, în acest caz, actul de expropriere are o cauză ilicită, fiind lovit de nulitate.

2. Încălcarea procedurilor de consultare a publicului

Încălcarea dispozițiilor art. 7 din Lg. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică și a dispozițiilor art. 8 din Lg. 86/2000 privind ratificarea Convenției de la Aarhus

Proiectul de act normativ nu a fost supus procedurii de consultare a publicului prevăzută de dispozițiile legale precizate. Astfel, conform prevederilor art. 8 din Lg. 86/2000:

„Participarea publicului în timpul pregătirii regulamentelor de aplicare, a normativelor și instrumentelor legale obligatorii, general aplicabile Fiecare parte se va strădui să promoveze o participare efectivă a publicului într-o etapă adecvată, atâta timp cât opțiunile sunt încă deschise. În perioada pregătirii regulamentelor de aplicare și a altor reglementări legale obligatorii, general aplicabile, care pot avea un efect semnificativ asupra mediului. La acest nivel trebuie făcuți următorii pași: a) trebuie fixată o perioadă suficientă pentru realizarea unei participări publice efective; b) proiectele reglementărilor legale trebuie să fie publicate sau făcute disponibile prin alte metode; c) trebuie să îi fie oferită publicului posibilitatea de a face comentarii, direct sau prin intermediul unor organisme consultative reprezentative. Rezultatul participării publicului trebuie să fie luat în considerare cât mai mult posibil”.

Dispozițiile Art. 7 din Lg. 52/2003 dispun următoarele:

Articolul 7

(1) în cadrul procedurilor de elaborare a proiectelor de acte normative autoritatea administrației publice are obligația să publice un anunț referitor la această acțiune în site-ul propriu, să-l afișeze la sediul propriu, într-un spațiu accesibil publicului, și să-l transmită către mass-media centrală sau locală, după caz. Autoritatea administrației publice va transmite proiectele de acte normative tuturor persoanelor care au depus o cerere pentru primirea acestor informații.

(2) Anunțul referitor la elaborarea unui proiect de act normativ va fi adus la cunoștința publicului, în condițiile alin. (1), cu cel puțin 30 de zile lucrătoare înainte de supunerea spre avizare de către autoritățile publice. Anunțul va cuprinde: data afișării, o notă de fundamentare, o expunere de motive, un referat de aprobare privind necesitatea adoptării actului normativ propus, un studiu de impact și/sau de fezabilitate, după caz, textul complet al proiectului actului respectiv, precum și termenul-limită, locul și modalitatea în care cei interesați pot trimite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de act normativ.

(...)

(4) La publicarea anunțului, autoritatea administrației publice va stabili o perioadă de cel puțin 10 zile calendaristice pentru proiectele de acte normative prevăzute la alin. (2), pentru a primi în scris propuneri, sugestii sau opinii cu privire la proiectul de act normativ supus dezbaterii publice.

(8) Proiectul de act normativ se transmite spre analiză și avizare autorităților publice interesate numai după definitivare, pe baza observațiilor și propunerilor formulate potrivit alin. (4)”.

în speță, nu au existat proceduri de consultare a publicului cu privire la acest act normativ.

3. Inexistența evaluărilor de mediu, încălcarea principiului precauției în luarea deciziilor

Stabilirea amplasamentului și a coridorului de expropriere reprezintă o planificare a activităților viitoare fiind necesară realizarea procedurii de evaluare strategică de mediu și de asemenea a evaluării adecvate, având în vedere că proiectul se află într-o arie protejată (Sit Natura 2000 Defileul Jiului ROSCI 0063). Astfel, în speță este vorba despre un proiect care intră sub incidența dispozițiilor art. 5 al. 2 lit. a, din HG 1076/2004) adică pregătesc terenul pentru adoptarea viitoarelor acorduri de mediu. Astfel, amplasamentul stabilit privește un proiect care este menționat în Anexa I a Legii EIA. în prezent Lg. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului (la momentul adoptării aceste prevederi erau conținute de HG 918/2002).

Astfel, HG atacată în prezenta cauză nu se întemeiază pe un aviz de mediu emis în temeiul Hg 1076/2004 și a OUG 57/2007 privind realizarea evaluării adecvate, care era de asemenea obligatorie având în vedere potențialul hidrocentralei de distrugere completă a râului Jiului și a speciilor de pești din râu precum și a vegetației care depinde de apa râului, ca urmare a captării prin conducte a acestui corp de apă și a unui nr de afluenți. în același sens: Owenduff Case, C-117/00, C-521/12, C- 387/15, C-388/15, C-239/04, paragraf 24, C-142/16, etc. întreaga jurisprudență a CJUE arată ca la data adoptării actelor de reglementare trebuie să se fi dovedit mai presus de orice dubiu că nu vor exista efecte adverse asupra biodiversității din Site-ul Natura 2000. Cu toate acestea, prin prezenta hotărâre de guvern se stabilește amplasamentul liniei electrificate aeriene LEA pentru un proiect care nu a cunoscut niciodată o evaluare de mediu și fără a se întemeia pe u

aviz de mediu emis ca urmare a parcurgerii evaluării strategice de mediu și a evaluării adecvate pentru întregul proiect.

Hotărârea Waddenzee (C-127/02), în care Curtea a concluzionat că "mecanismul de protecție a mediului prevăzut la articolul 6 alineatul (3) nu presupune că planul sau proiectul avut în vedere, are cu siguranță are efecte semnificative asupra sitului în cauză, dar se aplică atunci când există o simplă probabilitate ca un astfel de efect să se producă ca urmare a aceluși plan sau proiect. în cazul în care există îndoieli cu privire la absența unor efecte semnificative, trebuie efectuată o astfel de evaluare, ceea ce face posibilă asigurarea în mod eficient a faptului că planurile sau proiectele care afectează negativ integritatea sitului respectiv nu sunt autorizate și, prin urmare, contribuie la realizarea obiectivelor generale ale Directivei privind habitatele."

În consecință, acest act normativ este emis ilegal. Au solicitat să fie admisă acțiunea, să fie anulat actul normativ atacat.

PROBE: ÎNSCRISURI

Pârâta GUVERNUL ROMÂNIEI a formulat întâmpinare, la cererea de chemare în judecată prin care reclamantele Asociația Bankwatch România și Asociația Agent Green solicită anularea Hotărârii Guvernului nr.1032/2018 privind aprobarea amplasamentului și declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al "Liniei electrice aeriene (LEA) 110 kV dublu circuit CHE Bumbesti - borna 35 bis LEA 110 kV Târgu Jiu Nord - Parângu circuitul 2" pentru racordarea la Sistemul Electroenergetic Național a Centralei Hidroelectrice Bumbesti, obiectiv din cadrul lucrării de utilitate publică și interes național "Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti", județele Gorj și Hunedoara, cu cheltuieli de judecată.

A. CERERE PREALABILĂ

privind introducerea în cauză, în condițiile art.16Al din Legea nr.554/2004 și art.78 și urm. Cod proc. civ., a Societății de Producere a Energiei Electrice în Hidrocentrale „Hidroelectrica” - S.A. (S.C. Hidroelectrica S.A.).

în fapt, prin cererea formulată în temeiul dispozițiilor Legii nr.554/2004, modificată și completată, se solicită anularea H.G. nr.1032/2018.

în acest context, trebuie observat că, potrivit art.2 din H.G. nr.1032/2018, expropriator al imobilelor proprietate privată situate pe amplasamentul lucrării de utilitate publică de interes național este statul român, reprezentat de Ministerul Energiei prin Societatea de Producere a Energiei Electrice în Hidrocentrale „Hidroelectrica” - S.A., iar la art.5 al hotărârii contestate se prevede că sumele individuale aferente despăgubirilor 11 se virează de către Ministerul Energiei, în termen de cel mult 30 de zile de la data solicitării acestora, de către reprezentantul expropriatorului, într-un cont bancar deschis pe numele Societății de Producere a Energiei Electrice în Hidrocentrale „Hidroelectrica” - S.A. la dispoziția proprietarilor de imobile, situate pe amplasamentul lucrării de utilitate publică de interes național, în vederea efectuării plății despăgubirilor în cadrul procedurilor de expropriere, în condițiile legii”.

Prin urmare, având în vedere motivele de fapt și de drept ale cererii de anulare, precum și scopul urmărit prin acest demers în justiție, este esențial să observați că, în cauză, urmează a fi analizate raporturile juridice multiple, complexe și interdependente dintre părțile reclamante. Guvernul României și expropriatorul reprezentat de Societatea de Producere a Energiei Electrice în Hidrocentrale „Hidroelectrica” - S.A., ceea ce impune lărgirea cadrului procesual sub aspectul părților, fiind imperios necesară participarea la soluționarea litigiului a societății care beneficiază de acest obiectiv de investiții și de prevederile H.G. nr. 1032/2018.

De altfel, dincolo de faptul că măsurile ce se solicită a fi dispuse de instanță ar determina pierderi anuale de energie cu impact semnificativ atât asupra activității S.C. Hidroelectrica S.A., cât și asupra siguranței și stabilității Sistemul Energetic Național (SEN), trebuie observat că asociațiile reclamante invocă, în susținerea nelegalității H.G. nr.1032/2018 și a prezentei cereri de anulare. Decizia civilă nr.5378/14.12.2017 pronunțată de Curtea de Apel București în Dosarul nr. 10058/3/2017, în contradictoriu cu societatea beneficiară a acestui obiectiv de investiții, iar în acest litigiu Guvernul nu a fost parte.

Astfel, există o strânsă legătură între hotărârea contestată, emisă de Guvernul României în exercitarea atribuțiilor stabilite prin dispozițiile Legii nr.255/2010, cu modificările și completările ulterioare, și cele ale S.C. Hidroelectrica S.A., societatea care reprezintă expropriatorul, așa încât introducerea acesteia în proces este obligatorie, actul neputând să fie, eventual, nelegal pentru unele persoane și să fie anulat, dar să rămână legal și executoriu pentru alte persoane, mai ales atunci când acestea din urmă sunt direct vizate.

De altfel, în raport cu principiul relativității efectelor hotărârilor judecătorești (inter partes), considerăm că eventuala măsură de anulare a H.G. nr.1032/2018 ar fi inefficientă câtă vreme S.C. Hidroelectrica S.A. nu participă la soluționarea litigiului, soluția nefiindu-i opozabilă.

Soluția lărgirii cadrului procesual, sub aspectul părților, decurge atât din prevederile art.16Al din Legea nr.554/2004, art.78 și 79 Cod proc.civ., dar și pentru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și al dreptului la apărare, în vederea garantării unui proces echitabil, impunându-se pentru lipsa de identitate între emitentul H.G. nr.1032/2018, citat în calitate de pârât și societatea beneficiară a obiectivului de investiții, aceasta fiind subiect de drept distinct ce va fi direct afectat în eventualitatea anulării actului administrativ contestat.

Practica judiciară este unanimă în sensul că neintroducerea în cauză a unor persoane care au interes în soluționarea cererii este o condiție de admisibilitate a acțiunii, iar legea (art.78 Cod proc. civ. și art.16Al din Legea nr.554/2004) prevede posibilitatea legală ca judecătorul să respingă în acest caz cererea fără a soluționa fondul cauzei. De asemenea, în doctrină s-a arătat că în cazul neintroducerii în cauză a unor persoane care au interes în

soluționarea cererii „respingerea cererii va fi justificată de lipsa calității procesuale a titularului acțiunii sau a celui chemat în judecată, inadmisibilitatea fiind soluția oferită de NCPC pentru a justifica situațiile în care raportul procesual nu se poate purta numai între părțile indicate în cererile părților

În continuare se arată că asemenea consecințe se produc nu numai atunci când legea prevede expres coparticiparea necesară, ci și dacă, prin natura sa, raportul juridic dedus judecății impune participarea celor care nu sunt menționați în cererile inițiale”.

Pe cale de consecință, consideră că în raport de obiectul cererii se impune stabilirea calității procesuale pasive a părților și completarea cadrului procesual impus de prevederile Legii nr.255/2010, cu modificările și completările ulterioare, și de cele ale H.G. nr.1032/2018, prin introducerea în cauză a S.C. Hidroelectrica S.A., societatea care a fundamentat actul contestat și asupra căreia, în cazul admiterii acțiunii, se vor produce efectele hotărârii judecătorești.

În concluzie, având în vedere dispozițiile art.16Al din Legea nr.554/2004 și art.78 și urm. Cod proc. civ., au solicitat introducerea în cauză a S.C. Hidroelectrica S.A., care poate astfel să formuleze apărările necesare pe baza datelor și documentelor pe care le deține, cu o importanță deosebită în soluționarea judicioasă a cauzei.

A menționat că, prezenta cerere este scutită de taxă de timbru, în temeiul prevederilor art.30 din O.U.G. nr.80/2013 privind taxele judiciare de timbru.

B. EXCEPȚII:

B. 1. Excepția nulității acțiunii pentru lipsa timbrului

Sub acest aspect, întrucât cererea dedusă judecății a fost întemeiată expres pe dispozițiile Legii nr.554/2004, vă rugăm să observați că devin aplicabile dispozițiile art.17 alin.(2) din acest act normativ, potrivit cărora „pentru cererile formulate în baza prezentei legi se percep taxele de timbru prevăzute de Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare, pentru cauzele neevaluabile în bani, cu excepția celor care au ca obiect contractele administrative, care se vor taxa la valoare”.

Prin urmare, având în vedere că Legea nr. 146/1997 a fost abrogată, în speță sunt incidente dispozițiile art.16 și art.33 din OUG nr.80/2013, astfel încât dacă taxele judiciare de timbru nu au fost plătite în cuantumul legal, în momentul înregistrării acțiunii sau cererii, instanța urmează a pune în vedere părților reclamante, în condițiile art.200 alin.(2) teza I din Codul de procedură civilă, obligația de a timbra cererea în cuantumul stabilit de instanță și de a transmite dovada achitării taxei judiciare de timbru, în termen de cel mult 10 zile de la primirea comunicării.

Pentru aceste considerente, având în vedere că din actele comunicate împreună cu citația nu reiese dacă au fost achitate taxele corespunzătoare acestei acțiuni, solicităm instanței să verifice

respectarea obligației de plată a taxei judiciare de timbru, iar în cazul neîndeplinirii, să dispună anularea cererii, în condițiile art.197 Cod proc.civ.

B.2. Excepția lipsei de obiect a cererii de anulare a dispozițiilor H.G. nr.1032/2018

în acest sens, rugăm Onorata instanță să observe că actul administrativ individual ce se solicită a fi anulat în cauză a intrat în circuitul civil și și-a epuizat toate efectele juridice cel târziu la data de 31.12.2018, în condițiile în care acest termen a fost stipulat de art.4 din H.G. nr.1032/2018.

Astfel, prin dispozițiile menționate ale art.4 din hotărârea contestată, Guvernul a stabilit că sumele individuale estimate de către expropriator, aferente despăgubirilor pentru imobilele proprietate privată situate pe amplasamentul lucrării de utilitate publică de interes

național, în cuantum total de 660 lei, au fost alocate de la bugetul de stat, prin bugetul aprobat Ministerului Energiei pentru anul 2018.

Trebuie precizat că bugetul aprobat pe anul 2018 pentru Ministerul Energiei, la care se face referire în textul art.4 din H.G. nr. 1032/2018, a fost prevăzut de Legea bugetului de stat pe anul 2018 nr.2/2018, modificată și completată. Această lege a prevăzut și autorizat pentru anul bugetar 2018 veniturile pe capitole și subcapitole și cheltuielile pe destinații și pe ordonatori principali de credite pentru bugetul de stat, inclusiv pentru Ministerul Energiei.

Fiind o lege bugetară, Legea nr.2/2018 a funcționat potrivit principiului anualității bugetului de stat, încetându-și aplicabilitatea odată cu încheierea exercițiului bugetar corespunzător acestui an calendaristic.

în acest context, vă rugăm să observați că orice prevedere dintr-o lege bugetară are caracter temporar, ca urmare a principiului anualității bugetului de stat, prevăzut de art.138 din Constituție și de art.11 din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, modificată și completată, care stabilește că:

„(1) Veniturile și cheltuielile bugetare sunt aprobate prin lege pe o perioadă de un an, care corespunde exercițiului bugetar.

(2) Toate operațiunile de încasări și plăți efectuate în cursul unui an bugetar în contul unui buget aparțin exercițiului corespunzător de execuție a bugetului respectiv”.

De altfel, dispoziții similare privind anualitatea legilor bugetare sunt cuprinse și în alte articole din Legea nr.500/2002, modificată și completată, respectiv în art.2 alin.(1) pct.32., art.4, art.5, art.6 și art.61 alin.(7).

Prin urmare, este incontestabil că un act administrativ emis subsecvent, pentru organizarea executării unei legi bugetare, așa cum este și cazul H.G. nr. 1032/2018, se supune la rândul lui principiului anualității și nu poate fi derogator, sub aspectul termenului la care îi încetează aplicarea.

Totodată, în analiza întinderii efectelor juridice ale H.G. nr. 1032/2018, trebuie avut în vedere și caracterul individual al acestui act, care nu are aplicabilitate repetată și nu vizează un număr nedeterminat de subiecți.

Spre deosebire de actele normative, ale căror efecte nu se epuizează în timp odată cu aplicarea lor, vizând o sferă nedeterminată de destinatari, actele cu caracter individual produc efecte care se epuizează odată cu aplicarea acestora unor destinatari determinați sau determinabili în însuși conținutul actului. Este unanim acceptat că actele cu caracter normativ sunt adoptate/emise în scopul organizării executării legii, iar cele cu caracter individual se emit pentru aplicarea în concret a legii. Prin urmare, nu caracterul general și impersonal al normei conținute este cel care califică actul ca fiind normativ sau individual, ci scopul pentru care a fost emis și întinderea efectelor acestuia. Or, în cazul H.G. nr. 1032/2018, este evident că prevederile sale vizează o categorie determinată de persoane, fiind necontestat, totodată, că a fost emis în aplicarea concretă a dispozițiilor art.5 alin.(1) din Legea nr.255/2010, cu modificările și completările ulterioare.

Din această perspectivă, măsura anulării H.G. nr. 1032/2018 cerută prin acțiunea dedusă judecării reprezintă un nonsens câtă vreme dispozițiile acestui act administrativ individual nu vor mai fi aplicate, fiind vizat un raport juridic epuizat, ale cărui efecte nu mai pot fi înlăturate.

De altfel, în sensul susținerilor noastre privind lipsa de obiect a cererii de anulare a unui act administrativ ale cărui efecte au încetat s-a pronunțat anterior, în spețe similare, și instanța supremă, prin Deciziile nr.608/2009 (pron. în dos.623/42/2008), nr.2271/2009 (pron. îndos.539/1/2009).

Pentru motivele arătate, având în vedere că actul administrativ contestat și-a încetat aplicabilitatea anterior sesizării instanței, vă solicităm ca prin sentința civilă ce o veți pronunța să dispuneți respingerea cererii ca inadmisibilă, fiind lipsită de obiect.

B.3. Excepția lipsei calității procesuale active a asociațiilor reclamante

Prin cererea de chemare în judecată, reclamantele Asociația Bankwatch România și Asociația Agent Green au solicitat în nume propriu, în contradictoriu cu Guvernul României, anularea H.G. nr.1032/2018.

Prin urmare, cadrul procesual stabilit prin acțiunea introductivă, potrivit principiului disponibilității, are în vedere Asociația Bankwatch România și Asociația Agent Green în calitate de părți reclamante în nume propriu, pe de o parte, respectiv Guvernul României în calitate de pârât, pe de altă parte.

Potrivit dispozițiilor art.32 alin.(1) Cod proc. civ., „orice cerere poate fi formulată și susținută numai dacă autorul acesteia: a) are capacitate procesuală, în condițiile legii; b) are calitate procesuală; c) formulează o pretenție; d) justifică un interes”.

Articolul 36 din același cod definește calitatea procesuală ca fiind „cea care rezultă din identitatea dintre părți și subiectele raportului juridic litigios, astfel cum acesta este dedus judecății”.

Astfel, reclamantei îi revine obligația de a dovedi calitatea procesuală activă și pasivă a părților, respectiv de a justifica interesul promovării prezentei cereri de chemare în judecată.

Conform prevederilor art.1 alin.(1) din Legea nr.554/2004, „orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Interesul legitim poate fi atât privat, cât și public”.

Prevederile art.2 lit.a) din Legea nr.554/2004 definesc persoana vătămată ca fiind „orice persoană titulară a unui drept ori a unui interes legitim, vătămată de o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri; în sensul prezentei legi, sunt asimilate persoanei vătămate și grupul de persoane fizice, fără personalitate juridică, titular al unor drepturi subiective sau interese legitime private, precum și organismele sociale care invocă vătămarea prin actul administrativ atacat fie a unui interes legitim public, fie a drepturilor și intereselor legitime ale unor persoane fizice determinate”.

Art.2 lit.p) din lege definește interesul legitim privat ca fiind posibilitatea de a pretinde o anumită conduită, în considerarea realizării unui drept subiectiv viitor și previzibil, prefigurată, iar interesul legitim public este, potrivit art.2 lit.r), interesul care vizează ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor comunitare, realizarea competenței autorităților publice.

Totodată, Legea nr.554/2004 definește în cuprinsul art.2 lit.s) și organismele sociale interesate, ca fiind acele structuri neguvernamentale, sindicate, asociații, fundații și altele asemenea, care au ca obiect de activitate protecția drepturilor diferitelor categorii de cetățeni sau, după caz, bună funcționare a serviciilor publice administrative.

În cauză, prevederile contestate ale H.G. nr.1032/2018 reglementează procedurile prevăzute de art.4 și 5 din Legea nr.255/2010, modificată și completată, necesare realizării lucrării de utilitate publică de interes național “Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti”, respectiv prin aprobarea amplasamentului și a declanșării procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al acestei lucrări.

Prin urmare, este incontestabil că asociațiile reclamante nu au fost vizate prin dispozițiile cuprinse în H.G. nr.1032/2018, astfel încât nu pot fi titularele vreunui drept vătămat prin actul contestat.

Ca persoane juridice, înființate în baza O.G. nr.26/2000, respectiv a Legii nr.62/2011, organizațiile reclamante nu sunt titularele unor drepturi recunoscute de lege sau a unor interese legitime care să fi fost direct vătămuate prin dispozițiile actului atacat, astfel încât niciuna dintre acestea nu poate avea calitate procesuală activă.

în acest sens, vă învederăm că asociațiile reclamante nu pot fi considerate ca fiind beneficiarele directe ale unor drepturi dintre cele reglementate prin dispozițiile actului administrativ ce se solicită a fi anulat, astfel încât nu se poate reține că ar avea interese legitime, personale și directe, care să justifice acțiunea în justiție pentru ocrotirea acestor drepturi. Asemenea interese legitime proprii nu pot fi recunoscute părților reclamante, decât în situația contestării unor acte care ar afecta existența lor ca persoane juridice, patrimoniile, activitățile sau condițiile lor de funcționare.

Or, așa cum am mai arătat, H.G. nr. 1032/2018 reglementează măsuri care nu au nicio legătură cu patrimoniile, activitățile sau condițiile de funcționare ale persoanelor juridice reclamante, astfel încât, raportat la obiectul de reglementare al actului administrativ atacat, niciuna dintre asociații nu poate avea calitate procesuală activă, întrucât nu invocă vătămarea unor drepturi proprii, recunoscute de lege.

Pe de altă parte, chiar dacă s-ar prezuma că acționează în calitate de organisme sociale interesate, reclamantele ar fi trebuit să facă dovada vătămării unor interese legitime publice, cu condiția ca vătămarea acestor interese să decurgă logic din încălcarea unor drepturi subiective sau a unor interese legitime private, în condițiile art.8 alin.(1A1) din Legea nr.554/2004.

Faptul că actul administrativ contestat ar vătămă vreun interes legitim public nu dispensează părțile reclamante de obligația de a justifica acel interes personal legitim, direct și actual în promovarea acțiunii, nefiind suficientă argumentarea vizând ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale, sau realizarea competențelor autorităților publice.

În acest context precizăm că, instanța supremă a statuat prin numeroase decizii că invocarea unor principii sau drepturi constituționale nu poate suplini obligația legală a reclamantului de a se conforma dispozițiilor susmenționate din Legea contenciosului administrativ, cu atât mai mult cu cât chiar Constituția condiționează dreptul unei persoane de a se adresa instanței de contencios administrativ de existența unei vătămări aduse unui drept sau unui interes legitim.

Din această perspectivă, trebuie reținut faptul că organizațiile reclamante, deși au ca scop promovarea intereselor legitime ale asociaților/membrilor și protecția drepturilor acestora, totuși, nu au făcut nici măcar dovada că interesele legitime ale membrilor ar fi fost vătămăte prin dispozițiile H.G. nr.1032/2018, în condițiile în care membrii săi nu au înțeles să mandateze aceste asociații în scopul promovării prezentei cereri de chemare în judecată.

Nu în ultimul rând, se impune precizarea că Legea nr.554/2004 consacră, în principiu, contenciosul administrativ subiectiv, astfel cum rezultă din interpretarea sistematică a prevederilor art.1 și art.8 din actul normativ, potrivit cărora procedura prin intermediul căreia se poate solicita anularea/suspendarea unui act administrativ este la îndemâna persoanei care se consideră vătămată într-un drept recunoscut de lege sau într-un interes legitim printr-un act administrativ unilateral, prin nesoluționarea în termen sau prin refuzul nejustificat de soluționare a unei cereri ori prin refuzul de efectuare a unei operațiuni administrative necesare pentru exercitarea sau protejarea dreptului sau interesului legitim.

Așadar, calitatea de subiecte de sezină în contenciosul administrativ subiectiv este recunoscută de legiuitor numai persoanelor care justifică cerința vătămării unui drept subiectiv sau a unui interes legitim, fie că sunt persoane fizice sau juridice private, fie că sunt autorități sau instituții publice, cu precizarea că, în ceea ce privește

contenciosul administrativ obiectiv, care presupune invocarea intereselor legitime publice, calitatea de subiecte de sezină este recunoscută numai anumitor instituții publice expres prevăzute la art.1 alin.(3), (4), (5) și (8) din Legea nr.554/2004, respectiv Avocatul Poporului, Ministerul Public, Prefectul și Agenția Națională a Funcționarilor Publici, prin legile speciale organice care guvernează activitatea acestor autorități publice fiind reglementate limitele și condițiile de exercitare a dreptului de sesizare a instanței de contencios administrativ.

Din aceste considerente, un motiv de nelegalitate invocat pe calea unei acțiuni în contenciosul administrativ poate constitui o cauză de anulabilitate a unui act administrativ numai în condițiile în care neregularitatea vatămă un drept subiectiv sau un interes legitim al reclamantului, anularea actului fiind întotdeauna condiționată de dovedirea vătămării.

Această interpretare rezultă, fără echivoc, din analizarea prevederilor art.1 alin.(1) și (2) și art.8 alin.(1) Legea nr.554/2004, cu modificările și completările ulterioare, anularea/suspendarea

unui act administrativ de către instanța de contencios administrativ, putându-se dispune numai dacă sunt îndeplinite cumulativ două condiții:

- să existe un cel puțin un viciu de legalitate de fond sau de formă a actului administrativ atacat;
- viciul de legalitate constatat să producă o vătămare a unui drept sau a unui interes legitim al părții reclamante.

Această concepție de reglementare în materia contenciosului administrativ exclude posibilitatea anulării/suspendării unui act administrativ pe motiv de nelegalitate atunci când nu s-a dovedit și faptul că respectiva nelegalitate a produs vătămarea unui drept sau a unui interes legitim al părții reclamante, cu excepția cazurilor de contencios obiectiv și a cazurilor prevăzute prin dispoziții speciale, derogatorii de la dreptul comun.

Asociațiile reclamante nu arată în ce fel o atare soluție favorabilă le-ar schimba cu ceva situația juridică, iar din dezvoltarea motivelor din cerere nu se identifică un eventuale prejudicii rezultate din încălcarea unor drepturi ale lor ori ale unor interese legitime.

în ceea ce privește organismele sociale interesate, definite la art.2 alin.(1) lit.s) din Legea nr.554/2004, legiuitorul a stabilit prin art.16Al din aceeași lege că "instanța de contencios administrativ poate introduce în cauză, la cerere, organismele sociale interesate sau poate pune în discuție, din oficiu, necesitatea introducerii în cauză a acestora, precum și a altor subiecte de drept".

Or, posibilitatea introducerii în cauză a altor subiecte de drept prevăzută de art.16Al din Legea nr.554/2004 nu poate fi interpretată în sensul că organismele sociale interesate ar putea să pornească acțiuni în contencios administrativ fără a îndeplini condițiile de exercițiu prevăzute de lege ori în lipsa vreunui mandat de reprezentare din partea persoanelor care se consideră vătămate, așa cum eronat apreciază asociațiile reclamante.

Pentru aceste considerente, vă solicităm să admiteți excepția și, în temeiul dispozițiilor art.40 Cod proc.civ., să respingeți acțiunea asociațiilor reclamante ca fiind introdusă de o persoană fără calitate procesuală activă.

C. Pe fondul cererii de anulare a H.G. nr.1032/2018, au solicitat respingerea acesteia ca neîntemeiată, pentru următoarele considerente:

în speță, analizând din perspectiva dispozițiilor art.1 și 8 din Legea nr.554/2004 cererea asociației reclamante, se poate observa că argumentele prezentate sunt nefondate.

în acest sens, au învederat instanței că H.G. nr.1032/2018 este temeinică și legală, fiind adoptată conform prevederilor art.108 din Constituția României, republicată, în temeiul art.5 alin.(1) din Legea nr.255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare.

Hotărârea contestată a fost adoptată de Executiv, astfel cum reiese și din Nota de fundamentare care a însoțit proiectul actului administrativ, prin însușirea proiectului inițiat de Ministerul Energicii, care era la data respectivă organul de specialitate al administrației publice centrale cu atribuții și competențe în domeniu.

La elaborarea actului au fost respectate dispozițiile Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, precum și cele cuprinse în Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.561/2009, proiectul actului administrativ fiind avizat de Ministerul Finanțelor Publice, de Ministerul Apelor și Pădurilor și de Ministerul Justiției, care, potrivit art.20 alin.(7) din Regulament, „avizează proiectele exclusiv din punctul de vedere al legalității, încheind operațiunile din etapa de avizare”.

În cauza dedusă judecării, solicită a se observa că nu pot fi reținute elemente de nelegalitate ale H.G. nr. 1032/2018 sau eventuale împrejurări de natură a crea o îndoială asupra legalității, veridicității și autenticității actului administrativ atacat.

Legalitatea actului administrativ impune respectarea anumitor cerințe:

- actele să fie adoptate sau emise de către autoritățile competente din punct de vedere material/teritorial și în limitele acestor competențe;
- conținutul actului administrativ să fie conform cu conținutul legii în baza căreia este emis;

- actele să corespundă scopului urmărit de legea pe care o pun în executare;
- actele să fie adoptate sau emise în forma specifică actelor administrative și a normelor de tehnică legislativă prevăzute de lege.

Toate aceste cerințe esențiale au fost respectate în cauză, criticile asociațiilor reclamante fiind vădit nefondate.

Conform prevederilor art.5 alin.(1) din Legea nr.255/2010, cu modificările și completările ulterioare, expropriatorul are obligația de a aproba, prin hotărâre a Guvernului, amplasamentul lucrărilor conform variantei finale a studiului de fezabilitate, sursa de finanțare, declanșarea procedurii de expropriere a tuturor imobilelor care constituie coridorul de expropriere, lista proprietarilor imobilelor care constituie coridorul de expropriere, așa cum rezultă din evidențele A.N.C.P.I. sau ale unităților administrativ-teritoriale, precum și sumele individuale aferente despăgubirilor estimate de către expropriator pe baza unui raport de evaluare întocmit, având în vedere expertizele întocmite și actualizate de camerele notarilor publici.

Deci, fiind lămurită competența autorității emitente și a limitelor acesteia, vă învederăm că, sub aspectul oportunității, adoptarea actului administrativ a fost determinată, așa cum reiese și din cuprinsul Notei de fundamentare, de necesitatea dobândirii prin expropriere a unei suprafețe de 684 mp, aferentă unui număr de 30 de imobile proprietate privată care sunt afectate de executarea lucrărilor pentru acest obiectiv, situate pe teritoriul administrativ al orașului Bumbesti-Jiu, județul Gorj, pentru executarea lucrărilor, în conformitate cu soluția aprobată.

După cum am arătat, procedurile de expropriere aplicabile sunt cele prevăzute de Legea nr.255/2010, cu modificările și completările ulterioare, respectiv de H.G. nr.53/2011 pentru aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a acesteia, pentru acele imobile proprietate privată care constituie coridorul de expropriere aferent proiectului.

Legea nr.255/2010, cu modificările și completările ulterioare, cuprinde dispoziții care asigură cadrul legal unitar pentru simplificarea procedurilor de expropriere pentru cauza de

utilitate publică, proceduri care au ca rezultat exproprierea terenurilor aflate în proprietatea privată a persoanelor fizice și juridice, după o justă și prealabilă despăgubire, stabilită pe baza raportului de expertiză realizat de un expert evaluator autorizat.

Prin reglementările cuprinse se realizează cadrul legal privind transferul dreptului de proprietate de la proprietarii afectați de realizarea unor obiective de interes național, județean sau local și a unor obiective de importanță strategică și securitate națională, către statul român.

Legea nr.255/2010, cu modificările și completările ulterioare, stabilește la art.4 etapele procedurii de expropriere, astfel:

- a) aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai lucrărilor de interes național, județean sau local;
- b) consemnarea sumei individuale aferente, reprezentând plata despăgubirii pentru imobilele care fac parte din coridorul de expropriere și afișarea listei proprietarilor imobilelor;
- c) transferul dreptului de proprietate;
- d) finalizarea formalităților aferente procedurii de expropriere.

în speță, "Amenajarea Hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti", are indicatorii tehnico-economici aprobați prin H.G. nr.40/2003 și este o lucrare declarată de utilitate publică de interes național prin H.G. nr. 1297/2006, acte care nu a fost modificate, completate sau revocate până în prezent.

Declararea utilității publice a lucrărilor de amenajare hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti a parcurs toate etapele legale, astfel:

a. Documentația "Plan de Amenajare a Teritoriului Interorășenesc - Petroșani, Aninoasa, Bumbesti-Jiu, județele Gorj și Hunedoara - AHE a râului Jiu pe sector Livezeni - Bumbesti. Documentație pentru declararea utilității publice" a fost aprobată conform competențelor stabilite de Legea nr.350/2001 prin Avizul MTCT nr.5/2005 și prin :

Hotărârea Consiliului Județean Hunedoara nr. 188/20.12.2005;

Hotărârea Consiliului Județean Gorj nr.80/24.11.2005;

Hotărârea Consiliului Local al orașului Aninoasa nr.56/2005;

Hotărârea Consiliului Local al municipiului Petroșani nr. 150/2005;

Hotărârea Consiliului Local al orașului Bumbesti Jiu nr.61/2005;

Acordul de mediu nr. GJ-61 din 25.11.2004 emis de APM Gorj;
Acordul de mediu nr. HD-10 din 30.11.2004 emis de APM Hunedoara;
Avez de Gospodărire a Apelor nr.339 din 12.12.2004 emis de Administrația Națională "Apele Române".

b. Prin H.G. nr.721/2006, s-a numit Comisia pentru efectuarea cercetării prealabile în vederea declarării utilității publice pentru lucrarea "Amenajarea Hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti". Lucrările Comisiei s-au desfășurat în baza Regulamentului aprobat prin H.G.R. nr.583/1984, prima ședință publică având loc în data 14.07.2006, la sediul Consiliului Județean Gorj și au fost consemnate în Procesul-verbal privind rezultatul cercetării prealabile în vederea declarării utilității publice a lucrării de interes național "Amenajarea Hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti".

Ocuparea terenurilor s-a făcut etapizat, pe măsura desfășurării lucrărilor la obiectivul de investiții. Obținerea terenurilor prin expropriere, unde a fost cazul, s-a efectuat potrivit prevederilor art.13 din Legea nr.33/1994 și Sentinței civile nr.438/2010, pronunțată de Tribunalul Gorj.

Având în vedere prevederile art.32 alin.(1) din Legea nr.255/2010, pentru exproprierea terenurilor necesare lucrărilor de construire a Liniei Electrice Aeriene de 110

kV dublu circuit, de racordare la Sistemul Electroenergetic Național a CHE Bumbesti, a fost adoptată de H.G. nr. 1032/2018.

Menționăm faptul că obținerea terenurilor necesare proiectului este o etapă premergătoare obținerii avizelor, acordurilor și autorizațiilor necesare edificării liniei electrice aeriene prin care se va racorda CHE Bumbesti la SEN. Ulterior etapei de obținere a terenurilor are sens demararea oricăror proceduri de reglementare, inclusiv cele privind protecția mediului invocate de către asociațiile reclamante.

Amplasamentul liniei electrice aeriene de racordare la SEN a CHE Bumbesti, respectiv fundațiile stâlpilor, nu se află pe terenuri incluse în situri de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 (SCI/SPA), declarate prin Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr.1964 din 13.12.2007, respectiv H.G. nr. 1284/2007, fapt care poate fi verificat online pe pagina de internet a Agenției Naționale pentru Protecția Mediului (la adresa <http://atlas.anpm.ro/atlas>), prin raportarea coordonatelor fundațiilor stâlpilor din planșele aflate în anexa nr.1 la H.G. nr. 1032/2018, avizate de către OCPI Gorj prin Procesul-verbal nr.14/2018.

Pe de altă parte, se poate constata că în România au fost înființate 273 de Situri Natura 2000 pentru protecția speciilor și habitatelor în urma aderării la Uniunea Europeană în 2007, practic după apariția H.G. nr. 10/2003, respectiv a H.G. nr.1297/2006.

Valoarea despăgubirilor pentru imobilele menționate în anexa nr.2 la H.G. nr.1032/2018 a fost stabilită potrivit prevederilor Legii nr.255/2010, de către un evaluator autorizat A.N.E.V.A.R.

Ca urmare a Deciziei civile nr.5378/14.12.2017, pronunțată de Curtea de Apel București în Dosarul nr.10058/3/2017, S.C. Hidroelectrica S.A. are în derulare procedurile de obținere a acordurilor de mediu pentru lucrări de punere în siguranță a obiectivului de investiții, pentru continuarea lucrărilor la obiectivul "Amenajarea Hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti" și pentru construirea liniei electrice aeriene prin care se va racorda CHE Bumbesti, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Contrar alegațiilor părților reclamante, faptul că prin Decizia civilă nr.5378/14.12.2017 ar fi fost anulate autorizațiile de construire emise de Consiliul Județean Hunedoara și de Consiliul Județean Gorj este irelevant din perspectiva acestei cauze deoarece, așa cum s-a arătat în doctrină și jurisprudență, instanța specializată de contencios adm este ținută să examineze strict concordanța actului administrativ cu norma juridică superioară.

Or, din această perspectivă, dincolo de faptul că Guvernul României nu a fost parte în Dosarul nr. 10058/3/2017, este evident că H.G. nr. 1032/2018 nu contravine dispozițiilor Legii nr.255/2010, în temeiul căreia a fost adoptată.

În ceea ce privește preținsa nelegalitate a H.G. nr. 1032/2018 în raport cu dispozițiile Legii nr.52/2003, în primul rând trebuie observat că, așa cum am mai arătat, această hotărâre reprezintă un act administrativ individual, și nu unul normativ, cum în mod greșit au susținut reclamantele.

Criteriile principale, în raport cu care actele administrative se clasifică în acte cu caracter normativ și acte cu caracter individual sunt, pe de o parte scopul pentru care acestea au fost adoptate sau emise și, pe de altă parte, întinderea efectelor juridice produse.

Astfel, în ceea ce privește primul criteriu, în doctrină este unanim acceptat că actele administrative cu caracter normativ sunt adoptate/emise în scopul organizării executării legii/dispozițiilor legale, în timp ce actele administrative cu caracter individual se emit totdeauna exclusiv pentru punerea în aplicare, pentru aplicarea în concret a legii/dispozițiilor legale.

Referitor la întinderea efectelor produse, trebuie reținut că actele administrative cu caracter normativ conțin reguli/norme cu caracter general, având aplicabilitate într-un număr

nedefinit de situații, astfel că produc efecte juridice erga omnes față de un număr nedefinit de persoane, în timp ce actele administrative cu caracter individual urmăresc realizarea unor raporturi juridice într-o situație strict determinată și produc efecte fie față de o singură persoană, fie față de un număr determinat sau determinabil de persoane.

În speță, analizând prevederile H.G. nr. 1032/2018 și temeiurile de drept invocate în preambul, este necontestat că nu poate avea caracter normativ, fiind un act administrativ cu caracter individual.

Dat fiind caracterul de act administrativ cu caracter individual al H.G. nr. 1032/2018, o calificare ce rezultă indubitabil și în raport cu practica constantă a instanței supreme, este neîntemeiat motivul de nulitate reprezentat de nerespectarea dispozițiilor art.7 din Legea nr.52/2003 privind transparența decizională, întrucât numai în cadrul procedurilor de elaborare a proiectelor de acte normative autoritatea administrației publice are obligația să publice un anunț referitor la această acțiune în site-ul propriu, să-l afișeze la sediul propriu, într-un spațiu accesibil publicului, și să-l transmită către mass-media centrală sau locală, după caz, nu și în cazul actelor administrativ cu caracter individual.

Cu toate acestea, tocmai pentru a fi evitate eventualele critici privind nerespectarea principiului transparenței decizionale în administrația publică, proiectul de hotărâre a Guvernului menționat a fost supus dezbaterii publice, astfel:

în data de 05.11.2018 a fost postat pe site-ul Ministerului Energiei la rubrica transparență decizională ;

- în data de 03.12.2018 în comisia de dialog social a ministerului.

De altfel, îndeplinirea procedurilor prevăzute de Legea nr.52/2003 rezultă chiar din cuprinsul Notei de fundamentare a H.G. nr.1032/2018 (Secțiunea a 7-a, pct.1).

În concluzie, pentru motivele arătate, vă solicităm ca prin hotărârea pe care o veți pronunța cu ocazia soluționării acestei cauze să respingeți acțiunea ca neîntemeiată.

În susținerea apărărilor noastre, vă rugăm să ne încuviințați proba cu înscrisuri.

Intervenienții HIDROELECTRICA și MINISTERUL ECONOMIEI, ENERGIEI ȘI MEDIULUI DE AFACERI au formulat cerere de intervenție în interesul pârâtului.

Intervenientul HIDROELECTRICA a formulat CERERE DE INTERVENȚIE ACCESORIE în interesul paratei Guvernul României, solicitându-va ca, în raport de motivele mai jos arătate:

- să fie admisă în principiu cererea de intervenție în interesul paratei;
- pe fondul cererii, să fie respinsă cererea de chemare în judecată, în principal ca inadmisibilă și, în subsidiar, ca fiind lipsită de interes sau ca introdusă de o persoană fără calitate procesuală activă, iar în măsura în care veți trece peste excepțiile invocate, vă rugăm să respingeți acțiunea reclamantei ca neîntemeiată.

MOTIVE:

I. Cu privire la admisibilitatea cererii de intervenție accesorie.

Pentru a aprecia asupra admisibilității cererii de intervenție accesorie formulată, urmează a se constata că, față de obiectul cererii de chemare în judecată prin care reclamanta solicită „anularea Hotărârii Guvernului nr. 1032/2018 privind aprobarea amplasamentului și declansarea procedurilor

de expropriere al <<Liniei electrice aeriene 110KV dublu circuit CHE Bumbesti (...)>>”, subscrisa – in calitate de titulara a Proiectului mai sus amintit - justificam un interes legitim, nascut si actual de a interveni in prezenta pricina.

Urmeaza a se observa, in acest sens, ca lucrarile amenajarii „AHE a raului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbesti” au fost aprobate prin Hotararea Guvernului nr. 10/2003, iar ulterior, prin HG 1297/2006 a fost declarata utilitatea publica de interes national.

Este, prin urmare, de necontestat interesul intervenientei de a interveni in aceasta cauza intrucat, in eventualitatea admiterii cererii de chemare in judecata ce face obiectul dosarului de fata, se creeaza riscul iminent al unor intarzieri nejustificate in finalizarea proiectului de investitii.

In aceste conditii, este evidenta posibila consecinta negativa, aceea a prejudicierii subscrisei Hidroelectrica SA si a actionarului Statul Roman, urmata de imposibilitatea continuarii demersurilor investitionale si operationale, aprobate de organele statutare ale societatii si de autoritatile competente.

Mai mult, fata de imprejurarea ca, potrivit dispozitiilor H.G nr. 10/2003 si H.G nr. 1297/2006 au fost aprobati indicatorii tehnico-economici si declarata utilitatea publica a proiectului de interes national AHE Livezeni-Bumbesti al carui titular suntem, rezulta fara echivoc ca, folosul practic urmarit de subscrisa ca societate ce exploateaza amenajarile hidroenergetice pentru prestarea serviciului public de productie a energiei electrice in calitate de beneficiar al actului administrativ contestat este acela de a ne proteja insusi dreptul de a ne desfasura activitatea comerciala.

In aceste conditii, urmeaza a se aprecia ca este intru totul admisibila, precum si fundamentata pe un interes legitim, cererea de interventie accesorie, fata de imprejurarea ca subscrisa urmarim sa continuam proiectul de investitii in conformitate cu dispozitiile legale in materie si, implicit, conservarea si protejarea drepturilor noastre, care ar fi grav prejudiciate prin impiedicarea continuarii lucrarilor ce sunt finalizate in proportie de 90%.

Avand in vedere acest interes, pe deplin legitim si justificat, al subscrisei de a ne proteja dreptul de a preintampina orice intarzieri nejustificate in finalizarea investitiei de interes national, va rugam sa apreciati cererea formulata ca fiind pe deplin intemeiata si sa o admiteti in consecinta.

II. Pe fondul cererii de interventie, cu titlu prealabil, inteleg sa invocam urmatoarele exceptii, solicitand sa fie respinsa cererea de chemare in judecata in principal ca inadmisibila, in principal ca inadmisibila si, in subsidiar, ca fiind lipsita de interes sau ca introdusa de o persoana fara calitate procesuala activa.

Pentru ca instanta sa-si formeze convingerea in sensul celor solicitate de intervenienta, este rugata sa aiba in vedere urmatoarele argumente:

□ Exceptia inadmisibilitatii cererii de chemare in judecata pentru incalcarea principiului coparticiparii procesuale pasive

Desi in principiu, coparticiparea procesuala pasiva este facultativa, fiind dreptul reclamantului de a stabili cadrul procesual, distinctia dintre litisconsorțiu facultativ și cel necesar (obligatoriu) prezintă importanță pentru speța de față deoarece în constatarea nulității absolute a unui act, instanța trebuie să constate nevalabilitatea actului juridic față de toate părțile și, întrucât pronunțarea unei hotărâri uniforme reprezintă necesitate obiectivă în materia nulității actelor juridice, în cauză, litisconsorțiu este necesar, obligatoriu și unitar.

Acest principiu derivat din dreptul civil este, fara putinta de tagada, aplicabil si in materia contenciosului administrativ atunci cand, prin natura juridica a actului administrativ acesta, chiar daca unilateral, se adreseaza unuia sau mai multor subiecti de drept.

Din aceasta perspectiva, va rugam sa observati ca, fata de natura juridica a actului a carui anulare se solicita, in cauza de fata, este inadmisibila cererea de chemare in judecata formulata de reclamanta doar in contradictoriu cu una dintre partile actului, respectiv cu emitentul acestuia, fara a-l implica in proces si pe beneficiarul sau, respectiv pe subscrisa SPEEH Hidroelectrica SA.

In acest sens, va rugam sa observati ca natura juridica a Hotararii de Guvern atacate este cea a unui act administrativ individual ce produce efecte juridice exclusiv fata de subscrisa si fata de titularii drepturilor de proprietate ce fac obiectul expropriarii pentru cauza de utilitate publica, ca subiecti de drept individualizati chiar in cuprinsul actului.

Astfel, în mod constant practica în materia contenciosului administrative a stabilit ca „distincția între actele administrative individuale și cele normative se realizează în funcție de întinderea efectelor juridice pe care le produc. Astfel, actele administrative normative conțin reglementări cu caracter general, impersonale, care produc efecte erga omnes. În timp ce actele individuale produc efecte, de regulă, față de o persoană, sau uneori față de mai multe persoane, nominalizate expres în conținutul acestor acte.”

Așadar, terțul reclamant avea obligația să cheme în judecată în calitate de pârâți pe toți subiecții raportului de drept administrativ și nu numai pe emitentul acestuia, deoarece drepturile și obligațiile părților derivând din act sunt indivizibile și coparticiparea procesuală pasivă este obligatorie. Ignorarea acestui aspect conducând la admiterea excepției lipsei coparticipării procesuale pasive obligatorii cu consecința respingerii acesteia ca inadmisibilă.

□ Excepția inadmisibilității cererii de chemare în judecată pentru neindeplinirea, în termen, a procedurii prealabile

În raport de dispozițiile art. 7 alin. 3 din Legea nr. 554/2004 a Contenciosului Administrativ, „(...) persoana vătămată într-un drept al său sau într-un interes legitim, printr-un act administrativ cu caracter individual, adresat altui subiect de drept,” poate introduce plângerea prealabilă în termen de 30 de zile de la data la care a luat cunoștința de conținutul actului.

Or, din informațiile deținute, rezulta ca reclamanta din prezenta cauză nu a înțeles să formuleze plângerea prealabilă împotriva actului administrativ individual – H.G nr. 1032/2019 în termenul de decădere de 30 de zile instituit de Legea nr. 554/2004.

Astfel, deși a luat cunoștința de dispozițiile HG 1032/2019 odată cu publicarea acesteia în Monitorul Oficial – publicare ce are ca efect opozabilitatea erga omnes, partea adversă nu a înțeles să promoveze plângerea prealabilă în termenul de decădere.

□ Excepția lipsei de interes a reclamantei în promovarea acțiunii în contencios administrativ împotriva H.G nr. 1032/2019 – act administrativ individual

În soluționarea acestei excepții, instanța este rugată să aibă în vedere atât noțiunea de interes, ca fiind una dintre condițiile legale ale exercitării dreptului la acțiune, cât și noțiunea de interes legitim, astfel cum este aceasta definită în legea specială pe care reclamantele și-au fundamentat acțiunea – Legea nr. 554/2004.

Astfel cum a stabilit în mod constant doctrina de specialitate, acțiunea civilă reprezintă ansamblul de mijloace procesuale prin care se asigură protecția unui drept subiectiv civil și, în consecință, cel care apelează la ea trebuie să justifice interesul de a recurge la serviciul justiției.

Or, în cauza de față, reclamanta nu arată cum anume este ea prejudiciată în mod direct prin efectele actului administrativ contestat, mulțumindu-se să facă referire la o serie de alte acte administrative anterioare, chiar anulate, pe care tot aceasta le-a contestat în fața instanțelor, în legătură cu proiectul amenajării AHE Livezeni-Bumbesti.

Pe de altă parte, instanța este rugată să aibă în vedere că în accepțiunea legii speciale pe care reclamanta și-a întemeiat pretențiile, prin interes legitim se înțelege „posibilitatea de a pretinde o anumită conduită, în considerarea realizării unui drept subiectiv și previzibil, prefigurată” (art. 2 alin. 1 lit. o din Legea nr. 554/2004).

Pomind de la premisele teoretice de mai sus, rezulta că interesul, definit ca folos practic pe care partea îl poate obține prin promovarea cererii de chemare în judecată, trebuie să se reflecte într-un avantaj material sau juridic în patrimoniul sau persoana reclamantei.

În sensul dispozițiilor speciale, interesul pe care reclamanta îl poate justifica este acela de a se permite accesul la informații în legătură cu procedura precum și posibilitatea de a participa efectiv la consultările publice în cadrul analizei calitative a actelor de reglementare și de autorizare din perspectiva legislației mediului respectiv a raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului al proiectului.

Tot în sensul reglementărilor speciale în materia dreptului mediului, prin desfășurarea efectivă a procedurii de evaluare se asigură tocmai respectarea acestor drepturi ale persoanelor interesate.

Or, este evident ca anularea unui act ce nu priveste niciun aspect legat de dreptul mediului si reglementeaza o chestiune administrativa pentru executarea unui alt act administrativ de declarare de utilitate publica a proiectului nu este de natura a le priva pe reclamante de drepturile recunoscute acestora tocmai prin dispozitiile legale invocate in cuprinsul actiunii.

Asadar prin admiterea actiunii s-ar ajunge la situatia inadmisibila in care, nu numai dreptul subscrisei de a avea acces la o procedura prevazuta de lege in derularea unui proiect de utilitate publica ar fi incalcat ci chiar dreptul autoritatii parate de a emite astfel de acte administrative si chiar drepturile si interesele legale ale reclamantei.

Fata de cele aratate anterior, consideram ca partea potrivnica nu justifica interesul, privit ca o conditie de exercitare si promovare a actiunii civile, pentru cererea de anulare a unui act administrativ individual emis pentru un alt subiect de drept care nu are nicio legatura cu obiectul de activitate al reclamantei – protectia mediului si a parcurilor nationale.

Din aceasta perspectiva, incercarea partii adverse de a bloca de plano emiterea oricarui act administrativ in favoarea subscrisei in legatura cu anumite proiecte de investitii nu poate fi calificata decat in sfera abuzului de drept intrucat, liberul acces la procedurile administrative este unul garantat.

Trebuie observat in acest sens ca, desi ambele reclamante au ca obiect de activitatea protectia mediului, in realitate contesta de plano orice act administrativ, precum cel in cauza, fara sa aiba orice fel de legatura cu aspectele de mediu, incalcanad astfel chiar propriile principii si deziderate – de protejare a mediului.

Astfel, intreaga legislatie privind protectia mediului a stabilit proceduri clare de evaluare a impactului asupra mediului, proceduri ce prevad in mod expres si consultari publice precum si o serie de autoritati administrative cu prerogative specifice care emit acte administrative cu unicul rol de asigurare a protectiei mediului. Prin urmare, cata vreme intreg cadrul legislativ si administrativ in domeniul mediului a fost creat tocmai pentru a permite controlul, inclusiv prin intermediul societatii civile, asupra respectarii normelor de mediu, este exclus, din punct de vedere logic, ca invocand interesul protejarii mediului, sa poate fi contestate alte acte administrative ce nu au nicio legatura cu acest aspect.

In acest sens art. 2 pct. 31 din OG nr. 195/2005 privind protectia mediului defineste evaluarea impactului asupra mediului ca fiind „procesul menit sa identifice, sa descrie si sa stabileasca in functie de fiecare caz in parte, efectele directe si indirecte, sinergice, cumulative, principale si secundare ale unui proiect, asupra sanatatii oamenilor si mediului.”

Cu alte cuvinte, procedura (procesul) de evaluare a impactului asupra mediului nu da nastere unor drepturi si obligatii in sarcina investitorului, ci permite acestuia parcurgerea tuturor etapelor prevazute de lege in vederea obtinerii acordului de mediu sau a avizului favorabil, acestea fiind actele administrative care dau dreptul solicitantului de a cere emiterea unei autorizatii de construire pentru a putea in final sa demareze proiectele de investitii.

Imprejurarea ca pe parcursul derularii acestei proceduri sunt emise o serie de acte juridice in cadrul uneia sau alteia dintre etapele procedurii stabilite de lege pentru emiterea acordului de mediu, intreg ansamblul de acte din cadrul acestei proceduri fiind susceptibil de a fi supus controlului judecatoresc pe calea contenciosului administrativ din perspectiva legislatiei de mediu, in mod firesc este de natura a exclude un astfel de control asupra actelor administrative ce reglementeaza alte aspecte.

Avand in vedere cele aratate mai sus, instantanta este rugata sa observe ca, in realitate, reclamanta a formulat o cerere care excede obiectului sau de activitate si sfera sa de interes legitim, astfel incat este rugata sa admita exceptia invocata si sa respinga cererea de chemare in judecata ca fiind introdusa de o persoana lipsita de interes.

Pe fondul pretentiei, instantanta este rugata sa constate ca actiunea formulata de reclamanta este neintemeiata, intrucat nu s-a facut dovada incalcarii, la emiterea actului administrativ contestat, a vreunei dispozitii normative, fie a vreunei dispozitii legale, sau a vreunei prevederi a unui alt act administrativ cu caracter normativ, asa cum sustine fara nici un fundament partea adversa.

Dupa cum se poate observa din intreaga motivare din cererea de chemare in judecata, demersul judiciar al partii adverse este intemeiat pe o cauza falsa, pe o gresita calificare juridica a

insusi actului contestat dar si pe o intelegere gresita a normelor de drept ce reglementeaza atat procedurile de expropriere pentru cauza de utilitate publica precum si pe cele ce reglementeaza materia distincta a protectiei mediului.

Sub un prim aspect, desi invoca prin cererea introductiva „cauza falsa” incercand sa acrediteze ideea ca „aprobarea amplasamentului liniei electrice face parte din acelasi proiect construit in mod nelegal” si ca prin urmare, exproprierea cu bani din bugetul de stat nu pot fi realizate pentru un „proiect ilegal”, in realitate partea adversa nu aduce nicio critica de nelegalitate actului administrativ contestat. ba chiar ignora cu desavarsire intreg ansamblul de acte valabile prin care proiectul respectiv a fost declarat de utilitate publica si pentru a caror executare a fost emisa hotararea atacata.

In realitate, simpla imprejurare ca prin Decizia Curtii de Apel invocata prin cerere, a fost anulata una din autorizatiile de construire ale proiectului AHE Livezeni-Bumbesti, nu este de natura decat a reliefa pe deplin liberul acces la justitie al partii adverse in contestarea actelor de mediu inasa, nu inseamna ca subscrisa nu mai avem acces la nicio procedura administrativa ca urmare anularii autorizatiei.

Dimpotriva, pe langa faptul ca subscrisa am initiat din nou procedurile administrative pentru emiterea unei noi autorizatii in deplina conformitate cu hotararea judecatoreasca invocata, oricum, si proiectul Liniei aeriene urmeaza a fi supus, din perspectiva legislatiei de mediu, acelorasi proceduri de autorizare la care, partea adversa ar dori sa ne ingradeasca accesul.

Din aceasta perspectiva, trebuie avut in vedere inclusiv ca, pentru obtinerea unor autorizatii de construire care la randul lor vor avea la baza acordul autoritatilor de mediu, orice solicitant trebuie sa indice si sa faca dovada dreptului asupra terenurilor pe care urmeaza a construi. Prin urmare, indiferent de modalitate in care autoritatile abilitate vor intelege sa solutioneze cererile pentru emiterea actelor administrative specifice, pentru a putea initia orice proiect, trebuie indicata atat suprafata ce face obiectul lucrarilor de constructie cat si calitatea solicitantului (de proprietare, utilizator samd.)

Prin urmare, considera ca fiind grefata pe o cauza falsa aceasta actiune a reclamantelor intrucat incearca, de plano, ingradirea dreptului fundamental al subscrisei de acces la procedurile administrative si totodata, dreptul autoritatilor abilitate de a emite acte administrative.

In ceea ce priveste presupusele incalcari ale procedurilor de consultare a publicului, instanta este rugata sa constate ca, in realitate, argumentele in drept ale reclamantelor nu sunt compatibile cu actele administrative individuale ci se refera strict, la actele normative dupa cum rezulta din chiar sustinerile din cerere.

Nu in ultimul rand, instanta investita cu solutionarea prezentei cereri este rugata sa inlature si ultimul argument al partii adverse legat de asa-zisa inexistentia a evaluarilor de mediu in conditiile in care, va avea posibilitatea, astfel cum am aratat si mai sus, sa conteste intreg ansamblul de acte administrative de mediu ce vor fi emise in derularea proiectului.

Din aceasta perspectiva trebuie avut in vedere ca proiectul amenajarii hidroenergetice Livezeni-Bumbesti este in procedura de evaluare a impactului asupra mediului urmand ca acesta sa fie decis de autoritatile abilitate ce vor emite acte administrative in consecinta cu deplina respectare a drepturilor de petitionare ale tuturor persoanelor interesate inclusiv in cadrul consultarilor publice, iar proiectul liniei aeriene va fi analizat in cadrul acestei proceduri in conformitate cu legislatia de mediu.

Asadar, simpla imprejurare ca pentru linia aeriana s-a prevazut o documentatie tehnica separata, intocmita ulterior datorita unor chestiuni de ordin pur tehnic, nu inseamna ca ar putea fi eludate dispozitiile si procedurile de emitere a actelor administrative de mediu care prevad in mod clar ca proiectele se analizeaza in ansamblul lor.

Fata de toate motivele prezentate anterior, instanta este rugata ca, in masura in care va trece peste exceptiile privind inadmisibilitatea actiunii si a lipsei interesului acesteia, sa respinga ca neintemeiata cererea reclamantelor de anulare a H.G nr. 1032/2019.

In drept: art. 61 si art. 63 si urm. C.proc. civ.

Probe: inscrisuri, interogatoriu.

Intervenientul MINISTERUL ECONOMIEI, ENERGIEI ȘI MEDIULUI DE AFACERI a formulat cerere de intervenție în interesul pârâtului. Solicitam instanței admiterea cererii de intervenție accesorie a subscrisei în interesul Guvernului României și pe cale de consecință, respingerea cererii formulate de reclamantși privind anularea HG nr. 1032/2018 ca neîntemeiată.

Hotararea Guvernului nr. 1032/2018 privind aprobarea amplasamentului și declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al "Liniei electrice aeriene (LEA) 110 kV dublu circuit CHE Bumbesti - boma 35 bis LEA 110 kV Târgu Jiu Nord - Parângu circuitul 2" pentru racordarea la Sistemul Electroenergetic Național a Centralei Hidroelectrice Bumbesti, obiectiv din cadrul lucrării de utilitate publică și interes național "Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti", județele Gorj și Hunedoara a cărei anulare o solicita reclamantele a fost inițiată de către Ministerul Energiei, la acest moment reorganizat și redenumit Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, care este și succesori în drepturi și obligații, conform OUG nr. 68/2019.

Hotararea contestată a fost emisă pentru domeniul de activitate specific al instituției noastre, acela al energiei, fiind contrasemnată de ministrul energiei, domnul Anton Anton, fiind astfel justificat interesul terțului de protejare a propriului act. Totodată în conținutul acestui act se fac frecvente referiri la obligațiile ce cad în sarcina instituției noastre.

Conform prevederilor art. 2 alin. 1 lit. a) din HG nr. 980/2015, privind organizarea și funcționarea Ministerului Energiei, instituția noastră, în domeniul de aplicare a hotărârii a cărei anulare se solicită, îndeplinește printre altele și funcția de .. de strategie, prin care se asigură elaborarea strategiei de punere în aplicare a Programului de guvernare în domeniile energetic și al resurselor energetice, precum și a strategiilor și a programelor privind creșterea economică în aceste domenii

De asemenea, conform art. 3 din același act normativ, în realizarea funcțiilor sale, ministrul:

elaborează strategia energetică națională, politica energetică și asigură ducerea la îndeplinire a acesteia, potrivit prevederilor art. 6 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare;

elaborează, inițiază și promovează proiecte de acte normative, coordonează și controlează aplicarea acestora și avizează proiectele de acte normative ale altor organe de specialitate ale administrației publice centrale, în conformitate cu atribuțiile conferite prin HG nr. 980/2015

În consecință, având în vedere prevederile sus-menționate, interesul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, successor în drepturi și obligații al Ministerului Energiei în protejarea actului normativ pentru care avem calitatea a ne pronunța este evident. Învocăm de asemenea și dispozițiile art. 61 alin. 1 NCPC conform cărora „oricine are un interes poate interveni într-un proces care se judecă între părțile originare”, și cele ale art. 63 alin. 2 NCPC, conform cărora „Intervenția accesorie poate fi făcută până la închiderea dezbaterilor, în lot cursul judecării, chiar și în căile extraordinare de atac”.

În împrejurările arătate, vă solicităm să admitem în principiu intervenția formulată în acest litigiu de către Ministerul Economiei, Energiei, și Mediului de Afaceri, constatând totodată ca aceasta este făcută înăuntrul termenului procedural.

Pe cale de excepție, invocăm inadmisibilitatea cererii de chemare în judecată, pentru nerespectarea prevederilor art. 7 din Legea contenciosului administrativ:

În cauză, reclamantele au solicitat anularea unui act administrativ individual, în raport de care au fost nesocotite de către acestea, în mod evident, prevederile art. 7 din legea contenciosului administrativ.

Solicita instanței să aibă în vedere că interesul în promovarea unei cereri de chemare în judecată trebuie să fie născut și actual. Ori, reclamantele nu numai că nu îl precizează, nu îl identifică, dar se prevalează de simple supoziții fără forță probatorie.

În aceste împrejurări, nefiind justificat interesul, sub forma tuturor cerințelor acestuia, îndeplinite cumulativ, excepția urmează a fi admisă, iar acțiunea urmează a fi respinsă ca fiind lipsită de interes.

In ceea ce privește fondul cauzei, cererea reclamantelor urmează a fi respinsă ca neintemeiată pentru următoarele considerente:

Contrar susținerilor Asociației Bankwatch Romania și Asociației Agent Green, centrala CHE Bumbesti face parte din cadrul "Amenajării Hidroenergetice a râului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbesti și nu a fost construită ilegal, ci în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 10/2003, chiar înainte de înființarea Sitului Natura 2000. În cererea de chemare în judecată, reclamantele fac vorbire despre o decizie a Curții de Apel, fără relevanță în speță, fără însă a o individualiza și prin numărul de dosar în care a fost pronunțată. În această hotărâre, Curtea de Apel a constatat doar că acordul vechi de mediu contestat nu mai era aplicabil, din cauza încadrării ulterioare a zonei ca sit Natura 2000 și a anulat în consecință autorizațiile de construire. Nu se menționează nicăieri în Hotărâre că titularul proiectului nu ar avea voie să solicite un nou acord de mediu și noi autorizații de construire.

De altfel, din informațiile publice privind Situl Natura 2000, se constată că în România au fost înființate 273 de Situri Natura 2000 pentru protecția speciilor și Habitadelor în urma aderării la Uniunea Europeană în anul 2007, practic după apariția HG nr. 10/2006, respectiv 1297/2006.

Prin HG nr. 10/2003 au fost aprobați indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiții "Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbesti", județele Gorj și Hunedoara, iar prin HG nr. 1297/2006 obiectivul de investiții "AHE a râului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbesti" a fost declarat lucrare de utilitate publică în interes național. Ambele acte normative menționate, nu au fost modificate, completate sau revocate până în prezent.

Prin urmare, obiectivul de investiții "Amenajarea Hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti" județele Gorj și Hunedoara face parte din categoria lucrărilor de interes național pentru realizarea, dezvoltarea și producerea de energie electrică, fiind amplasat în partea de sud a județului Hunedoara și nord a Județului Gorj pe sectorul râului Jiu cuprins între localitățile Livezeni și Bumbesti.

Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbesti a fost aprobată ca schema hidroenergetică pentru valorificarea potențialului hidroenergetic disponibil și economic amenajabil al râului Jiu pe sectorul defileu, situate în județele Hunedoara și Gorj.

În vederea instanței ca declararea utilității publice a lucrărilor de amenajare hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbesti a parcurs toate etapele legale, după cum urmează:

-a) - documentația "Plan de Amenajare a Teritoriului Interorasenesc Petroșani, Aninoasa, Bumbesti - Jiu, județele Gorj și Hunedoara - AHE a râului Jiu pe sectorul Bumbesti - Livezeni, Documentație pentru declararea utilității publice" a fost aprobată conform competențelor stabilite de Legea nr. 350/2001 prin Avizul MTCT nr. 5/2005 și prin:

- Hotărârea Consiliului Județean Hunedoara nr. 188/20.12.2005;
- Hotărârea Consiliului Județean Gorj nr. 80/24.11.2005;
- Hotărârea Consiliului Local al orașului Aninoasa nr. 56/2005;
- Hotărârea Consiliului Local al municipiului Petroșani nr. 150/2005;
- Hotărârea Consiliului Local al orașului Bumbesti Jiu nr. 61/2005;
- Acordul de mediu nr. GJ 61/25.11.2004 emis de APM Gorj ;
- Acordul de mediu nr. HD 10/30.11.2004 emis de APM Hunedoara ;
- Aviz de Gospodărire a Apelor nr. 339/12.12.2004 emis de Administrația Națională

"Apele Române".

-b) - Prin Hotărârea Guvernului nr. 721/2006, s-a numit Comisia pentru efectuarea cercetării prealabile în vederea declarării utilității publice pentru lucrarea "Amenajarea Hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbesti". Lucrările Comisiei s-au desfășurat în baza regulamentului aprobat prin HGR nr. 583/1984, prima ședință publică având loc în data de 14.07.2006 la sediul Consiliului Județean Gorj și au fost consemnate în procesul verbal privind rezultatul cercetării prealabile în vederea declarării utilității publice a lucrării de interes național "Amenajarea Hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbesti".

În cadrul amenajării hidroenergetice sunt cuprinse mai multe obiective ale amenajării: baraj, centrale, galerii de aducțiune, noduri de presiune, linii electrice, lacul de acumulare, etc., iar stadiul de realizare a lucrărilor la aceste obiecte din cadrul amenajării, este în procent global de 88 % lucrări de construire și de 74 % pentru montaj mecanic și electric.

Unul din obiectivele amenajării este și realizarea liniei electrice de 110 KV pentru conectarea la rețeaua electrică de transport a centralelor electrice asigurând evacuarea energiei electrice produse în Centrala Hidroelectrică Bumbesti (CHE Bumbesti), prin racordarea la Sistemul Electroenergetic Național.

Punerea în funcțiune a acestor obiective energetice va contribui semnificativ la creșterea siguranței energetice naționale.

Prin urmare, blocarea finalizării acestor obiective de investiții realizate sau în curs de realizare vor determina pierderi, anuale de energie cu impact semnificativ atât asupra activității Hidroelectrica SA, societate al cărei acționar majoritar este Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, cât și asupra siguranței și stabilității SEN.

„Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbesti” este un proiect de investiție foarte importantă nu doar pentru Hidroelectrica SA, ci și pentru Sistemul Energetic Național (SEN), în contextul în care trendul consumului de electricitate din România ultimilor ani este unul ascendent. Mai mult, construcția de noi capacități de producție este o necesitate unanim recunoscută, pe fondul depășirii duratei de viață a unor unități și a iminentei retrageri de capacități, urmare înăsprii normelor de mediu impuse de UE.

Învederam instanței ca ocuparea terenurilor s-a făcut etapizat pe măsură desfășurării lucrărilor la obiectivul de investiții, iar obținerea terenurilor prin expropriere, unde a fost cazul, s-a efectuat potrivit prevederilor art. 13 din Legea nr. 33/1994 și a sentinței civile nr. 438/2010, pronunțată de Tribunalul Gorj.

Având în vedere prevederile art. 32 alin. 1 din Legea nr. 255/2010, pentru exproprierea terenurilor necesare lucrărilor de construire a liniei electrice aeriene de 110 KV dublu circuit, de racordare la Sistemul Electroenergetic Național al CHE Bumbesti, a fost adoptată de către Guvern Hotărârea nr. 1032/2018, privind aprobarea amplasamentului și declanșarea procedurilor de expropriere a terenurilor pe care urmează să fie amplasate fundațiile stâlpilor Liniei Electrice Aeriene de 100KV dublu circuit, de racordare la Sistemul Electroenergetic Național al CHE Bumbesti.

Precizăm totodată ca obținerea terenurilor necesare proiectului reprezintă etapa premergătoare obținerii avizelor, acordurilor și autorizațiilor necesare edificării liniei electrice aeriene prin care se va racorda CHE Bumbesti la SEN.

Amplasamentul liniei electrice aeriene de racordare la SEN a CHE Bumbesti, respectiv fundațiile stâlpilor, nu sunt amplasate pe terenuri incluse în situri, parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 (SCI/SPA) declarate prin Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1964 din 13.12.2007, respective HGR 1284/2007, fapt care poate fi verificat Online pe pagina de internet a Agenției Naționale pentru Protecția Mediului (la adresa <http://atlas.annm.ro/atlas>), prin raportarea coordonatelor fundațiilor stâlpilor din planșele anexa nr. 1 la HG nr. 1032/2018, avizate de către OCPI Gorj prin procesul verbal nr. 14/2018.

Mai mult, actul normativ a respectat toate procedurile legale, iar în cazul valorii despăgubirilor pentru imobilele menționate în Anexa nr. 2 la HG nr. 1032/2018, aceasta a fost stabilită potrivit prevederilor Legii nr. 255/2010 de către un evaluator autorizat ANEVAR.

În ceea ce privește afirmațiile din cererea de chemare în judecată conform cărora ar fi fost încălcate procedurile de consultare a publicului, acestea sunt nesusținute, întrucât a fost respectată inclusiv transparența decizională, proiectul fiind supus dezbaterii publice, astfel:

- în data de 15.11.2018 a fost postat pe site-ul ministerului la rubrica transparența decizională:

În data de 03.12.2018 în comisia de dialog social.

În drept, invocă prevederile Noului Cod Procedură Civilă (NCPC), precum și celelalte prevederi legale invocate în prezenta.

În probațiune, solicită încuviințarea probei cu înscrisuri.

Curtea a încuviințat pentru părți proba cu înscrisurile depuse la dosarul cauzei.

Analizând probele administrate în cauză, curtea reține că cererea reclamantei este întemeiată, urmând a fi admisă ca atare, pentru considerentele ce vor fi expuse în continuare.

În fapt, curtea reține că prin HG Nr. 1032/2018 din 21 decembrie 2018 reglementează aprobarea amplasamentului și declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al "Liniei electrice aeriene (LEA) 110 kV dublu circuit CHE Bumbesti - borna 35 bis LEA 110 kV Târgu Jiu Nord - Parângu circuitul 2" pentru racordarea la Sistemul Electroenergetic Național a Centralei Hidroelectrice Bumbesti, obiectiv din cadrul lucrării de utilitate publică și interes național "Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti", județele Gorj și Hunedoara.

Astfel, din conținutul HG Nr. 1032/2018 din 21 decembrie 2018 rezultă că aceasta a fost aprobată în legătură cu aducerea la îndeplinire obiectivului din cadrul lucrării de utilitate publică și interes național "Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti", județele Gorj și Hunedoara.

Prin DC nr 5378/14.12.2017 a Curții de Apel București, Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal, s-a admis recursul formulat de recurențele-reclamante ASOCIAȚIA BANKWATCH ROMÂNIA și ASOCIAȚIA NEUER WEG împotriva SC nr. 4021/22.06.2017, pronunțate de Tribunalul București – Secția contencios administrativ și fiscal în dosarul nr. 10058/3/2017, în contradictoriu cu intimații-părăți CONSILIUL JUDEȚEAN HUNEDOARA, CONSILIUL JUDEȚEAN GORJ și SC HIDROELECTRICA SA, s-a casat în parte SC nr. 4021/22.06.2017 a Tribunalului București, și rejudecând cauza, s-a admis acțiunea și s-a dispus anularea autorizației de construire nr. 7/2016 emisă de Consiliul Județean Hunedoara și a autorizației de construire nr. 16/2012 emisă de Consiliul Județean Gorj.

Prin autorizația de construire nr.16/2012 emisă de Consiliul Județean Gorj au fost autorizate lucrările de construire pentru amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni Bumbesti, fiind emisă pentru continuarea lucrărilor autorizate prin autorizația nr.9/29.05.2003, iar prin autorizația de construire nr.7/201 emisă de Consiliul Județean Hunedoara 6 au fost autorizate lucrările de construire pentru AHE a râului Jiu pe sectorul Livezeni Bumbesti – rest lucrări de executat autorizate inițial prin AC nr.64/2004 și ulterior nr.62/2008.

Ambele autorizații, au fost emise în baza documentației tehnice și avizelor avute în vedere la emiterea autorizațiilor anterioare, inclusiv în baza acordului de mediu GJ -51/18.04.2003.

De asemenea, constituie un aspect necontestat faptul că zona în care urmează a fi realizate lucrările face parte din Parcul Național defileul Jiului, zonă constituită prin HG 1581/2005 fiind totodată inclusă în Situl Natura 2000, în conformitate cu prevederile Directivei 92/43/CEE A CONSILIULUI din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică.

Potrivit art 1235 din Codul civil, cauza este motivul care determină fiecare parte să încheie contractul.

Potrivit art 1236 alin 1 din Codul civil, cauza trebuie să existe, să fie licită și morală.

Potrivit art 1238 alin 1 din Codul civil, lipsa cauzei atrage anulabilitatea contractului, cu excepția cazului în care contractul a fost greșit calificat și poate produce alte efecte juridice.

Având în vedere efectele juridice pe care le produce DC nr 5378/14.12.2017 a Curții de Apel București, Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal, curtea reține că lipsește situația juridică premisă pentru legala adoptare a HG Nr. 1032/2018 din 21 decembrie 2018, curtea reține că obiectivul din cadrul lucrării de utilitate publică și interes național "Amenajarea hidroenergetică

a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti". județele Gorj și Hunedoara nu mai poate fi realizat în momentul de față. întrucât au fost anulate autorizațiile de construire care au stat la baza realizării acestui obiectiv.

În acest context, ca efect al pronunțării DC nr 5378/14.12.2017 a Curții de Apel București. Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal, curtea reține că HG Nr. 1032/2018 din 21 decembrie 2018 este lipsită de cauză juridică, potrivit dispozițiilor art 1238 alin 1 din Codul civil, și nu mai este de natură să producă consecințele juridice pentru care a fost adoptată, întrucât obiectivul din cadrul lucrării de utilitate publică și interes național "Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti". județele Gorj și Hunedoara nu mai poate fi realizat în momentul de față, întrucât au fost anulate autorizațiile de construire care au stat la baza realizării acestui obiectiv.

Conclusiv, în virtutea principiului quod nullum est, nullum producit effectum, curtea reține că anularea autorizației de construire nr. 7/2016 emisă de Consiliul Județean Hunedoara și a autorizației de construire nr. 16/2012 emisă de Consiliul Județean Gorj are drept consecință anularea pe cale subsecventă, lipsirea de efecte juridice, a HG Nr. 1032/2018 din 21 decembrie 2018, din cauza legăturii de dependență juridică care există între cele două acte administrative.

Or, astfel cum rezultă din obiectul de reglementare a HG Nr. 1032/2018 din 21 decembrie 2018, curtea reține că aceasta conține dispoziții legale pentru a aducerea la îndeplinire a autorizației de construire nr. 7/2016 emisă de Consiliul Județean Hunedoara și a autorizației de construire nr. 16/2012 emisă de Consiliul Județean Gorj, cu privire la obiectivul din cadrul lucrării de utilitate publică și interes național "Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti". județele Gorj și Hunedoara nu mai poate fi realizat în momentul de față, întrucât au fost anulate autorizațiile de construire care au stat la baza realizării acestui obiectiv.

Curtea reține că motivul de nulitate care se grefează pe efectele juridice ale DC nr 5378/14.12.2017 a Curții de Apel București, Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal este de natură să conducă, per se, la anularea HG Nr. 1032/2018 din 21 decembrie 2018, astfel încât devine de prisos analiza celorlalte motive de nulitate invocate de reclamantă.

În ce privește apărările formulate de către pârâtul Guvernul României și de către cele două interveniente accesorii, curtea reține că acestea nu au oferit o argumentație juridică adecvată din care să rezulte că HG Nr. 1032/2018 din 21 decembrie 2018 are o existență juridică de sine stătătoare, care produce efecte juridice independent de anularea autorizațiilor de construire care au stat la baza realizării lucrărilor de construire pentru amenajarea hidroenergetică a râului Jiu, pe sectorul Livezeni Bumbesti.

În baza art 453 alin 1 din Codul de procedură civilă, curtea va dispune obligarea pârâtei Guvernul României, ca parte care a pierdut procesul, să plătească reclamantei suma de 2490 lei cheltuieli de judecată, constând în onorariu de avocat și taxă judiciară de timbru.

Nu se impune soluția juridică de obligare a intervenienților accesorii la plata cheltuielilor de judecată către reclamantă, întrucât argumentele juridice formulate de către intervenienții accesorii în combaterea cererii de chemare în judecată sunt, în cvasimajoritatea acestora, comune cu apărările formulate de pârâtul Guvernul României, iar reclamanta nu a angajat costuri suplimentare pentru combatere apărărilor formulate de intervenienții accesorii.

Pentru aceste motive, curtea va admite cererea principală astfel cum a fost formulată și va respinge ca neîntemeiate cererile de intervenție accesorie formulate de către intervenientele accesorii în interesul pârâtei.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE

Admite cererea formulată de reclamantii ASOCIAȚIA BANKWATCH ROMÂNIA și ASOCIAȚIA AGENT GREEN, ambele cu sediul ales în București, Calea Giulești, nr.28, bl.Z1,

ap.65. sector 6. în contradictoriu cu pârâtul GUVERNUL ROMÂNIEI. cu sediul în București. Piața Victoriei, nr.1. sector 1. intervenienți HIDROELECTRICA. cu sediul în București, B-dul Ion Mihalache. nr. 15-17. etaj 10-15, sector 1, și MINISTERUL ECONOMIEI, ENERGIEI ȘI MEDIULUI DE AFACERI. cu sediul în București. Calea Victoriei, nr.152. sector 1, având ca obiect „anulare acte administrativ cu caracter normativ - HG 1032/2018 - EMAIL”.

Respinge ca neîntemeiate cererile de intervenție accesorie formulate în interesul pârâtei.

Anulează HG Nr. 1032/2018 din 21 decembrie 2018 privind aprobarea amplasamentului și declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al "Liniei electrice aeriene (LEA) 110 kV dublu circuit CHE Bumbesti - borna 35 bis LEA 110 kV Târgu Jiu Nord - Parângu circuitul 2" pentru racordarea la Sistemul Electroenergetic Național a Centralei Hidroelectrice Bumbesti. obiectiv din cadrul lucrării de utilitate publică și interes național "Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbesti". județele Gorj și Hunedoara.

Obligă pârâtul Guvernul României să plătească reclamantei suma de 2490 lei cheltuieli de judecată, constând în onorariu de avocat și taxă judiciară de timbru.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare.

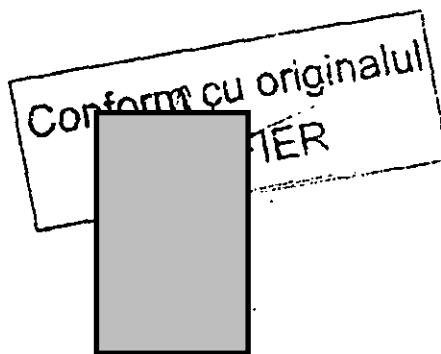
Pronunțată azi, 15.12.2020. prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței.

Președinte,
OVIDIU SPÎNU

Grefier,
CRISTIANA-TEODORA ROBU

Red. /Tehnored. O.S. /
Com. 2 ex. la

Conform cu originalul
TER

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Decizia civilă nr. 5378

Ședința publică de la 14.12.2017

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE: ADRIAN CĂTĂLIN OANCEA

JUDECĂTOR: OANA DANIELA POGORAN

JUDECĂTOR: ANDREEA TĂNASE

GREFIER: CRISTINA OLARU

Pe rol se află soluționarea recursului formulat de recurenta-reclamantă ASOCIAȚIA BANKWATCH ROMÂNIA și ASOCIAȚIA NEUER WEG împotriva sentinței civile nr. 4021/22.06.2017, pronunțate de Tribunalul București – Secția contencios administrativ și fiscal în dosarul nr. 10058/3/2017 în contradictoriu cu intimații – pârâți CONSILIUL JUDEȚEAN HUNEDOARA, CONSILIUL JUDEȚEAN GORJ și SC HIDROELECTRICA SA.

Dezbaterile și susținerile părților au avut loc în ședința publică de la 07.12.2017 și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, parte integrantă din prezenta, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera și pentru a da posibilitatea părților să depună concluzii scrise a amânat pronunțarea la data de astăzi când a hotărât următoarele:

CURTEA:

Asupra recursului de față, reține următoarele:

I.Procedura în fața instanței de fond:

1. Cererea de chemare în judecată:

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București sub nr.10058/3/2017, reclamantele Asociația Bankwatch România și Asociația Neuer Weg, au chemat în judecată pârâții Consiliul Județean Hunedoara, Consiliul Județean Gorj și SC Hidroelectrică SA, solicitând ca prin sentința ce se va pronunța să se dispună anularea autorizației de construire nr. 7/2016 emisă de Consiliul Județean Hunedoara și a autorizației de construire 16/2012 emisă de Consiliul Județean Gorj.

În motivarea cererii reclamantul a arătat în esență că se impune anularea actelor administrative menționate în raport de următoarele argumente:

- nu a fost respectată obligația de a se realiza o nouă evaluare de mediu;
- au fost încălcate dispozițiile Legii apelor nr. 107/1996 întrucât proiectele pot duce la degradarea stării ecologice a Jiului și a celorlalte corpuri de apă care urmează a fi captate;
- proiectele nu au fost evaluate cumulativ;
- autorizațiile de construire au fost emise nelegal întrucât nu au la bază acordul de mediu necesar emis în baza HG 445/2009;

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
Splaiul Independenței nr.5, Sector 4
București, cod postal 050091
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Destinatar:
**ASOCIATIA BANKWATCH
ROMANIA**
sector 6, București, STR. BOIȘOARA,
nr. 24

DOSARUL NR. 10058/3/2017
Materia: Contencios administrativ și fiscal
Stadiul procesual al dosarului: Recurs
Obiectul dosarului: anulare act administrativ ac nr.
7/2016 si nr. 16/2012
Complet: s8 completul 3 recurs ncpc

**COMUNICARE
HOTĂRÂRE CIVILĂ**
NR. 5378/2017 DIN DATA DE 14 Decembrie 2017

Stimată doamnă/Stimate domn,

vă comunicăm, alăturat, copia hotărârii civile nr. 5378/2017, pronunțată la data de 14 Decembrie 2017, de către CURTEA DE APEL BUCUREȘTI SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL.

L.S. PRESEDINTE
(stampila)

Grafier,

C.O. 16.01.2018 14.51:58. nr. comunicare: 1 din 5

- au fost încălcate dispozițiile art. 7 alin. 7 din Legea 50/1991 întrucât nu s-a solicitat emiterea unor noi autorizații de construire în termen de 15 zile anterior expirării primei autorizații;

- nu a fost emis un nou certificat de urbanism;

- nu a fost avut în vedere impactul previzibil față de speciile protejate din cele două arii protejate;

2. Soluția instanței de fond:

Prin sentința civilă nr. 40210 din 22.06.2017 Tribunalul București a respins excepțiile invocate de părți iar pe fond a respins acțiunea ca neîntemeiată.

II. Cererile și apărările părților în recurs:

1. Cererea de recurs:

Împotriva sentinței nr. 40210 din 22.06.2017 a formulat recurs reclamantul iar în motivarea căii de atac a arătat următoarele:

Instanța nu a analizat argumentele invocate indicând greșit acte normative incidente în cauză sau nementionându-le deloc, omițând să se pronunțe asupra incidenței acestora în cauză, evitând astfel analiza motivelor de nelegalitate invocate.

Instanța de fond a indicat în mod greșit legea protecției mediului sub imperiul căreia s-a emis acordul de mediu ca fiind Ordinul 137/1995, în realitate fiind vorba despre Legea 137/1995 privind protecția mediului, din motivarea hotărârii reieșind că instanța nici nu a lecturat dispozițiile acesteia făcând astfel o greșită a aplicare a normelor conținute de aceasta.

Între temeiurile de drept indicate nu se menționează OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului și legislația secundară, Lg. Apelor 107/1996 și legislația secundară, Codul silvic aprobat de Lg. 46/2008, etc. Lg. 350/2000 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și nu se face analiza legalității actelor administrative atacate prin prisma acestora, deși argumentele invocate de noi se refereau la prevederi ale acestor acte normative și ale legislației secundare privind implementarea acestora. De asemenea instanța de fond a ignorat cu desăvârșire dreptul comunitar și hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene invocate, date în aplicarea directivelor europene și care au forță obligatorie pentru instanțele naționale: Directiva cadru apa 60/2000, Directiva habitate 92/43/CEE, Directiva EIA 2011/92/UE.

Cu privire la excepția de nelegalitate a acordului de mediu recurentul a arătat următoarele:

În mod greșit, cu încălcarea art. 4 din Lg.554/2004 privind contenciosul administrativ, instanța de fond a hotărât că aceasta ar fi tardiv introdusă și a refuzat soluționarea acesteia. Art. 4 din Lg. 554/2004 nu prevede un termen pentru introducerea acesteia, excepțiile de ordine publică putând fi ridicate oricând se ivesc motivele de nelegalitate în cursul unui litigiu. Ca urmare, hotărârea instanței de fond încalcă dispozițiile art. 4 din Lg. 554/2004.

Acordul de mediu 51/2003 a expirat la doi ani după data emiterii conform art. 49 al. 2 din ordinul 860/2002 sub imperiul căruia a fost emis: "(2) Acordul de mediu este valabil pe toată perioada punerii în aplicare a proiectului, dar își pierde valabilitatea dacă lucrările de investiții pentru care a fost eliberat nu încep în maximum 2 ani de la data emiterii". Pe durata execuției lucrărilor autoritățile publice competente pentru protecția mediului controlează respectarea condițiilor impuse prin acordul de mediu. Conform dispozițiilor legale în vigoare la acea dată acordurile de mediu nu erau valabile până la data finalizării construcțiilor. Dacă în doi acestea nu erau începute, trebuia refăcută procedura de evaluare a impactului asupra mediului. Acordul de

mediu a fost emis la data de 18.04.2003. Lucrarea a fost declarată de utilitate publică abia în septembrie 2006. Din documentația depusă la dosar nu rezultă dacă a fost respectat termenul pentru începerea lucrărilor de doi ani de la data emiterii acordului de mediu și dacă acesta a fost respectat. Vă rugăm să obligați părțile să facă dovezile necesare în acest sens.

Conform comunicării privind începerea execuției lucrărilor nr 39298/05.04.2016, acestea erau nefinalizate la acea dată. Ca urmare, ar fi trebuit parcursă o nouă procedură de evaluare a impactului asupra mediului și emiterea unui nou acord de mediu înainte de data continuării lucrărilor. 05.04.2016, conform legislației în vigoare la această dată, având în vedere și modificările survenite despre care atât emițele autorizației de construire, cât și APM Gorj și SC Hidroelectrică SA, aveau cunoștință.

Factorii de mediu au suferit modificări înainte de data finalizării construcțiilor, după cum s-a arătat și dovedit în acțiunea principală, fiind declarate două arii protejate pe acest teritoriu, un parc național și un sit Natura 2000, pentru care legislația impunea refacerea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și emiterea unui nou acord de mediu

Din documentația atașată rezultă că și proiectul a suferit modificări importante atât înainte cât și la reluarea lucrărilor de construire din 2016, care conduceau în mod obligatoriu la refacerea acordului de mediu. Modificările trebuiau și puteau să fie constatate de emițele autorizației de construire iar părțile SC Hidroelectrică SA avea obligația să solicite un nou acord de mediu pentru proiectul său.

Cu privire la modificarea proiectului:

Recurentul susține că a dovedit în fața instanței de fond că proiectul a suferit modificări semnificative care atrăgeau aplicarea dispozițiilor privind refacerea evaluării de mediu. Cu toate acestea instanța a încălcat dispozițiile legale invocate.

Dispozițiile art. 7 al. 1 ind. 31, art. 7 al 2 ind. 22 sau art. 7 al 153 din Lg. 50/1991 și art. 46 din Ordinul 135/2010 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private care dispun că trebuie refăcută evaluarea de mediu și eventual emisă o nouă autorizație de construcție ori de câte ori apar modificările care impun acest lucru. Astfel la emiterea autorizațiilor de construire atacate ar fi trebuit să se verifice dacă există modificări substanțiale ale factorilor de mediu sau ale proiectului, care ar fi trebuit să atragă refacerea evaluării de mediu și emiterea unor noi autorizații de construire.

De asemenea au fost aplicate greșit dispozițiile a art. 7 al. 5 ind. 1 și al 5 ind. 2 din Lg. 50/1991, din a căror interpretare per a contrario rezultă că autorizațiile de construire își pierd valabilitatea dacă pe parcursul execuției lucrărilor "sunt identificate elemente noi care să impună reluarea procedurilor de avizare prevăzute de lege, necunoscute la data emiterii acestora, precum și/sau modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii acestora, după caz", cu consecința reluării procedurilor de evaluare și de emiterie a unor noi autorizații de construire.

Instanța a încălcat aceste dispoziții legale stabilind că nu ar fi existat modificări substanțiale ale proiectului care să atragă realizarea evaluării de mediu și de asemenea stabilind că modificările regimului juridic de protecție al factorilor de mediu nu ar fi fost relevant pentru realizarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului reglementată de HG 445/2009 și pentru cea privind realizarea evaluării adecvate reglementată de OUG 57/2007 și a Ordinului 19/2010.

Argumentul instanței privind faptul că zona de proiect a fost declarată parc național cu zece ani în urmă și de asemenea faptul că a fost declarat sit Natura 2000 înainte de emiterea autorizațiilor de construire, și ca urmare acestea ar fi valabile, este nelegal. Trecerea timpului nu este de natură a atrage valabilitatea autorizațiilor de construire atacate în termen legal în prezenta cauză, întocmite în mod nelegal fără a avea la bază o evaluare de mediu valabilă (evaluarea care

cuprinde procedura de evaluare a impactului asupra mediului reglementată de HG 445/2009 și Ordinul 135/2010 și procedura de evaluare adecvată reglementată de OUG 57/2007 și Ordinul 19/2010).

Mai mult decât atât, dispozițiile legale privind imposibilitatea realizării evaluării impactului asupra mediului (HG 445/2009) după începerea construcției, subliniate de instanța de fond în hotărârea sa, nu atrag valabilitatea proiectului astfel început ci imposibilitatea de realizare a sa întrucât este nelegal, astfel încât, cu atât mai mult instanța de fond trebuia să anuleze autorizațiile de construire.

Cu toate acestea, instanța de fond, încălcând dispozițiile legale menționate, a apreciat că este legală realizarea unui proiect pentru construcția a două hidrocentrale într-un sit natura 2000 fără evaluare a impactului asupra mediului (HG 445/2009 și fără evaluare adecvată).

Argumentul instanței că modificările substanțiale care atrag realizarea evaluărilor de mediu nu s-ar referi la modificări legislative este nelegal deoarece încalcă hotărârile Curții Europene de Justiție privind aplicarea Directivei habitate menționată mai sus precum și legislația națională care implementează aceste directive (OUG 57/2007 și ordinul 19/2010, HG 445/2009 și Ordinul 135/2010 art 46 al 3 lit b - revizuirea (...)) este obligatorie dacă prevederile unor noi reglementări legale o impun de asemenea, pentru că stabilirea unui regim de protecție a factorilor de mediu din situl Natura 2000 Defileul Jiului este și o modificare de fapt, care duce la interdicția realizării unor proiecte care ar distruge starea de fapt care se urmărește a fi conservată în interiorul sitului: habitatele a căror protecție este urmărită. Conform dispozițiile Curșii de Justiție, menționate mai sus, regimul de protecție este instituit și înainte de declararea sitului, urmărindu-se în temeiul art. 191 din TFUE protecția cu prioritate a factorilor de mediu la nivel comunitar, atât înainte de declarare cât și după fiind interzisă realizarea proiectelor care nu au legătură cu măsurile de conservare a factorilor de mediu. În speță, hidrocentralele nu au legătură cu măsurile de protecție a factorilor de mediu, asanarea Jiului pe suprafața sitului punând în pericol grav existența acestor habitate protejate.

În ceea ce privește inexistența unui certificat de urbanism, având în vedere că modificările proiectului și ale regimului de protecție al factorilor de mediu, trebuia emis un nou certificat de urbanism care ar fi cuprins aceste noi reglementări ale factorilor de mediu, avizele și actele administrative care trebuie obținute: acord de mediu revizuit conform HG 445/2009 care include evaluarea adecvată sau aviz natura 2000 (care se emite atunci când se realizează distinct evaluarea adecvată reglementată de OUG 57/2007, de evaluarea impactului asupra mediului reglementată de HG 445/2009), acordul administratorului/custodelui ariei protejate. În speță, în mod nelegal nu a fost emis certificat de urbanism și instanța de fond a încălcat dispozițiile Lg. 50/1991 apreciind că nu ar fi fost necesar.

Faptul că titularul nu și-a îndeplinit obligația de a notifica autoritatea de mediu cu privire la modificările survenite nu atrage legalitatea unui proiect realizat în acest mod, ci dimpotrivă, dovedește reaua credință a titularului proiectului și atrage răspunderea de mediu a acestuia în conformitate cu dispozițiile legale în materie precum și nulitatea actelor administrative obținute în mod fraudulos. În caz contrar admitem că este legală realizarea unor proiecte diferite de proiectele autorizate și care provoacă mari prejudicii de mediu numai pentru că titularul a ascuns, a minșit în legătură cu modalitatea de realizare a proiectului, teorie validată în mod nelegal prin hotărârea atacată în această cauză.

Recurentul a reluat prezentarea modificărilor proiectului inițial, modificări care în opinia sa sunt substanțiale și determină refacerea avizelor de mediu.

În drept: art. 488 din Cod proc. civ. OUG 195/2005 privind protecția mediului, OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și

faunei sălbatice. HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului și legislația secundară, Lg. Apelor 107/1996 și legislația secundară, Codul silvic aprobat de Lg. 46/2008. etc. Lg. 350/2000 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, Lg. 50/1991 privind construcțiile

În dovedire a solicitat administrarea probei cu înscrisuri.

2. Apărările intimațiilor:

Consiliul Județean Hunedoara a depus întâmpinare prin care a solicitat respingerea recursului în principal ca fiind nul, și în subsidiar ca nefondat și menținerea ca temeinică și legală a sentinței civile nr 4021/22.06.2017 pronunțată de către Tribunalul București - Secția Contencios Administrativ și Fiscal și în consecință menținerea ca temeinică și legală a Autorizației de Construire nr 7/2016 emisă de către Consiliul Județean Hunedoara

În motivarea excepției nulității recursului intimatul a arătat cererea de recurs nu conține precizări care să reprezinte o minimă argumentare în drept a vreunei critici de nelegalitate. Or, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței și încadrarea lor în motivele de nelegalitate limitativ prevăzute de art. 488 C. proc. civ.

În speță, nu se poate considera că afirmațiile reclamanților din cuprinsul cererii de recurs reprezintă o motivare a căii de atac exercitate în sensul exigențelor prevăzute de art. 486 alin. (1) C. proc. civ., care trebuie interpretate în sensul formulării, prin motivele de recurs, a unei argumentări juridice a nelegalității invocate prin indicarea dispozițiilor legale pretins încălcate ori greșit aplicate de instanță și prin precizarea eventualelor greșeli săvârșite de instanță în legătură cu aceste dispoziții legale.

Cum, în calea extraordinară de atac a recursului nu are loc o devoluare a fondului, această cale extraordinară de atac poate fi exercitată în condițiile expres și limitativ prevăzute de C. proc. civ., prin dispoziții speciale, de strică interpretare.

Simpla afirmație a recurenților în sensul că decizia atacată este nelegală și netemeinică, fiind dată cu încălcarea și aplicarea greșită a normelor de drept material, nu se poate încadra în motivul de nelegalitate prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 C. proc. civ. deoarece acesta nu arată care sunt normele de drept material încălcate sau aplicate greșit de către instanța de apel, ci susține interpretarea greșită a probatoriului, aspect necenzurabil în recurs.

Cu privire la excepția de nelegalitate a acordului de mediu intimatul solicită menținerea soluției tardivității deoarece cererea adițională prin care a fost adăugat un capăt de cerere, respectiv prin care a fost formulată excepția de nelegalitate a acordului de mediu a fost depusă la al doilea termen de judecată.

Având în vedere prevederile art. 201 Noul Cod de Procedură Civilă, coroborat cu prevederile art. 204 din același act normativ, primul termen de judecată este primul termen de judecată acordat în ședință publică. Raportat la aceste texte de lege cererea adițională este tardiv formulată.

Cu privire la motivele de nelegalitate ale acordului de mediu, recurenții nu fac dovada vreunei nelegalități care ar fi putut să existe la data emiterii actului respectiv. Din contră, chiar în susținerea nelegalității aceștia invocă prevederile art. 49, alin 2 din Ordinul nr. 860 din 26 septembrie 2002 pentru aprobarea Procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emiterie a acordului de mediu.

Conform comunicării privind începerea execuției, acestea au început la data de 31.03.2004, prin ordinul nr 4394 deci în cadrul termenului de 2 ani.

Cu privire la excepția de nelegalitate a acordului de mediu, recurenții invocă excepția de nelegalitate a acordului de mediu în baza art. 4 din Legea 554/2004 a contenciosului administrativ reținerea cauzei spre

rejudecare, solicită introducerea în cauză a emitentului actului respectiv a Agenției de Protecția Mediului Gorj, în vederea formulării apărării și a punctului de vedere raportat la actul supus excepției, care aparține unei alte persoane juridice.

Cu privire la modificarea proiectului:

Autorizația de Construire nr.7/23.02.2016 s-a emis cu respectarea prevederilor art.54 alin.(3),(4),(5) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, aprobate prin O.M.D.R.L. nr.839/2009, cu modificările și completările ulterioare, care stabilesc:

" Pierderea valabilității autorizației de construire / desființare. Emiterea unei noi autorizații.

(3) în cazul nefinalizării lucrărilor în termenul acordat prin prelungirea valabilității autorizației de construire/desființare, continuarea lucrărilor rămase de executat se va putea face numai după emiterea, în condițiile legii, a unei noi autorizații de construire/desființare, corespunzător stadiului fizic al realizării lucrărilor autorizate la data solicitării, pentru lucrările de construcții rămase de executat în raport cu proiectul și avizele care au stat la baza emiterii autorizației inițiale. în această situație taxele de autorizare se vor calcula corespunzător valorii lucrărilor rămase de executat.

(4) în situația în care termenul de valabilitate a autorizației a expirat-inclusiv cel acordat prin prelungirea valabilității inițiale, pentru emiterea unei noi autorizații de construire în vederea finalizării lucrărilor rămase de executat valabilitatea certificatului de urbanism, precum și a avizelor și acordurilor emise la prima autorizație se menține, cu condiția realizării construcției în conformitate cu prevederile autorizației inițiale.

(5) în cazul întreruperii execuției lucrărilor pe o perioadă îndelungată (peste limita de valabilitate a autorizației de construire/desființare), fără luarea măsurilor de conservare, potrivit prevederilor legale în vigoare privind calitatea în construcții, continuarea lucrărilor rămase de executat se va putea face numai după emiterea unei noi autorizații de construire/desființare, care va avea la bază o documentație tehnică întocmită în conformitate cu concluziile referatului de expertiză tehnică a lucrărilor executate."

Concret, lucrarea a fost emisă în conformitate cu prevederile art. 7 alin. 6 din Legea nr. 50/ 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, fiind după cum se menționează și în titlul proiectului, un rest de executat, lucrări executate-autorizate cu Autorizațiile de construire nr. 64/16.08.2004, nr. 62/08.12.2008.

Conform acestor prevederi legale art. 7 alin.(6) *"Neînceperea lucrărilor ori nefinalizarea acestora în termenele stabilite conduce la pierderea valabilității autorizației, fiind necesară emiterea unei noi autorizații de construire. în situația în care caracteristicile nu se schimbă față de autorizația inițială, se va putea emite o noua autorizație de construire, fără a fi necesar un nou certificat de urbanism"*

De asemenea, potrivit prevederilor art. 54(4) din ORDINUL nr. 839 din 12/ 2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, citate anterior *"(4) în situația în care termenul de valabilitate a autorizației a expirat - inclusiv cel acordat prin prelungirea valabilității inițiale -, pentru emiterea unei noi autorizații de construire în vederea finalizării lucrărilor rămase de executat valabilitatea certificatului de urbanism, precum și a avizelor și acordurilor emise la prima autorizație se menține, cu condiția realizării construcției în conformitate cu prevederile autorizației inițiale."*

Astfel, documentația conține și:

- Expertiză tehnică elaborată de expert tehnic atestat M.T.C.T., Dr. Ing. Sârghiută Radu, respectându-se astfel prevederile art.54, alin (5) din Normele metodologice sus-menționate:

- Adresa nr.1264/17.02.2016 a Agenției pentru Protecția Mediului Hunedoara care precizează: "... vă informăm că potrivit art.16 alin (1) din O.U.G. nr.195/2005, acordul de mediu își păstrează valabilitatea pe toată durata punerii în aplicare a proiectului, dacă nu apar elemente noi necunoscute la data emiterii care să necesite parcurgerea unor proceduri de revizuire prevăzute la art.16 alin (4) și (5) din OUG 195/2005 privind protecția mediului."

Acordul de mediu nr. GJ-5/18.04.2003 emis de Agenția de Protecția Mediului Gorj, pentru proiectul "Amenajare hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbești" nu a fost supus unor proceduri de revizuire conform art.16 alin (4) și (5) din OUG 195/2005, după cum confirmă emitentul în adresa nr.1712/17.02.2016 a Agenției de Protecția Mediului Gorj.

- Adresa nr.1712/17.02.2016 a Agenției de Protecția Mediului Gorj care, de asemenea, precizează că nu s-au înregistrat solicitări de revizuire a Acordului de Mediu nr. GJ-51 din 18.04.2003.

Potrivit prevederilor art.7' alin.(1) din OUG nr.195/22.12.2005, cu modificările și completările ulterioare, coordonarea, reglementarea și implementarea în domeniul protecției mediului revin autorității centrale pentru protecția mediului, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, agențiilor județene pentru protecția mediului.

În conformitate cu prevederile art.8 alin (1) din OUG nr.195/22.12.2005, cu modificările și completările ulterioare, privind protecția mediului, autoritățile competente pentru protecția mediului, conduc procedura de reglementare și emit, după caz, acte de reglementare, în condițiile legii.

Autorizația de construire este actul final de autoritate al administrației publice locale care cuprinde și punctul de vedere al autorității competente pentru protecția mediului și, după caz, actul administrativ al acestuia, în conformitate cu prevederile art.2 alin(1) și art.7 alin(1) lit. d) din Legea nr. 50/1991, privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

La emiterea Autorizației de Construire nr.7/23.02.2016, Consiliul Județean Hunedoara a respectat și prevederile legale sus-menționate.

Emitentul Autorizației de construire are obligația să respecte avizele, acordurile și punctele de vedere ale autorităților și instituțiilor avizatoare, neavând nicio calitate legală de a verifica o procedură de emitere din domeniul avizatorilor, mai ales în ceea ce privește protecția mediului.

De fapt, se contestă acte de reglementare emise de autoritățile competente în protecția mediului, atacând o autorizație de construire emisă cu respectarea Legii nr. 50/1991, privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Emitentul Autorizației de Construire nr.7/2016, Consiliul Județean Hunedoara nu este responsabil de emiterea unor acte de competența altor autorități, instituții avizatoare.

Autoritățile competente privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, în conformitate cu prevederile art.3 alin (1) din HG nr.445/2009, cu modificările și completările ulterioare, sunt autoritățile publice pentru protecția mediului, respectiv autoritatea publică centrală, Agenția Națională de Protecția Mediului și cele teritoriale pentru protecția mediului.

Autoritatea competentă pentru protecția mediului, în situația în care se decide revizuirea actelor de reglementare poate solicita refacerea raportului de mediu, a raportului privind impactul

asupra mediului sau a bilanțului de mediu, după caz, potrivit art.17 alin(1) din OUG nr.195/22.12.2005, cu modificările și completările ulterioare, privind protecția mediului.

În conformitate cu prevederile art.46 din Ordinul nr.135/2010, cu modificările și completările ulterioare, al Ministerului Mediului și Pădurilor, Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, MAI, MDRT, privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private, autoritatea competentă pentru protecția mediului revizuieste și actualizează, după caz, decizia etapei de încadrare, acordul de mediu, avizul Natura 2000.

Autoritățile competente pentru protecția mediului solicită și țin seamă de avizul administratorilor, respectiv al custozilor ariilor naturale protejate, în procedura de emitere a actelor de reglementare pentru planuri, proiecte și/sau activități care pot afecta semnificativ ariile naturale protejate de interes comunitar, în conformitate cu prevederile art.28 alin (10) din OUG nr.57/2007, cu modificările și completările ulterioare privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și a faunei sălbatice.

În concluzie Agenția Pentru Protecția Mediului Hunedoara (adresa nr. 1264/17.02.2016 către SC HIDROELECTRICA S.A.) cât și Agenția Pentru Protecția mediului Gorj (adresa nr. 1712/ 17.02.2016 către APM Hunedoara)sunt instituții de specialitate ale administrației publice centrale, descentralizate și susțin explicit faptul că, "*Acordul de mediu își păstrează valabilitatea pe toată perioada punerii în aplicare a proiectului*" iar în ce privește "*Acordul de mediu nr. GJ-5/18.04.2003, emis de A.P.M. Gorj, pentru proiectul "Amenajare hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni - Bumbești"* acesta nu a fost supus unor proceduri de revizuire conform art. 16 alin. 4 și 5 din OUG nr. 195/2005, după cum confirmă emitentul în adresa alăturată.

Ca urmare, ținând cont de toate cele expuse și față de aprecierea reclamanților în sensul că s-au schimbat caracteristicile lucrării față de autorizația inițială, respectiv că toate datele științifice avute în vedere la momentul emiterii acordului de mediu s-au modificat, impunându-se revizuirea acestuia, această susținere este subiectivă și nu poate suplini poziția unei instituții publice de specialitate centrală

Declararea Defileului Jiului drept Parc Național, respectiv includerea acestei zone în Situl Natura 2000, nu pot constitui elemente noi, care nu au fost cunoscute la data emiterii actelor de reglementare : *Declararea ca Parc Național s-a făcut prin HG 1581/2005 , deci cu mai mult de 10 ani în urmă, astfel că această împrejurare nu poate avea caracter de noutate în anul 2016. Mai mult, aceeași împrejurare exista și la data emiterii autorizației inițiale nr 62/2008.*

Elementele noi la care face referire legiuitorul nu se referă, așa cum a conchis și instanța de fond, la modificări legislative, deoarece există principiul conform căruia " nimeni nu poate ignora necunoașterea legii"principiu care nu poate sta la baza apariției unor elemente noi în contextul legal mai sus descris.

În drept au fost invocate: Legea 554/2004 a Contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare, Noul Cod de Procedură civilă, Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, aprobate prin O.M.D.R.L .nr.839/2009, cu modificările și completările ulterioare, OUG nr.57/2007, cu modificările și completările ulterioare privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și a faunei sălbatice, Ordinul nr.135/2010, cu modificările și completările ulterioare, al Ministerului Mediului și Pădurilor, Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, MAL, MDRT, privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private, OUG nr.195/22.12.2005, cu modificările și completările ulterioare, privind protecția mediului.

Consiliul Județean Gorj a depus întâmpinare prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat

În motivare intimatul a arătat că prima instanță a procedat la o corectă interpretare și aplicare a normelor de drept material prevăzută de Legea protecției mediului nr. 137/1995, act normativ în vigoare la data emiterii Autorizației nr. 9/2003, act administrativ ce a valorificat Acordul de mediu nr. GJ-51/18.04.2003, precum și dispozițiile OUG 195/2005 și ale legislației secundare adoptate în vederea aplicării acesteia, incidente în soluționarea cauzei;

În mod judicios s-a reținut ca Acordul de mediu nr. GJ-51/18.04.2003 a fost emis în conformitate cu legislația în vigoare la momentul emiterii, potrivit căreia avizul, acordul și autorizația de mediu se revizuiesc dacă apar elemente noi cu impact asupra mediului, necunoscute la data emiterii; s-a constatat, prin raportare la art. 15 din OUG 195/2005, că obligația revizuirii avizelor, acordurilor și autorizațiilor de mediu este o obligație extrinsecă activității autorităților de emisie a autorizațiilor de construire, în condițiile în care aceasta incumbă implicarea exclusivă a titularilor de acorduri în relația cu Agenția pentru protecția mediului.

În calitate de autoritate emitentă a Autorizației de construire nr.16/2012 Consiliul Județean Gorj a acordat relevanță juridică și tehnică Acordului de mediu nr. GJ-51/18.04.2003, act în cuprinsul căruia se precizează expres de către instituția publică emitentă că acesta își păstrează valabilitatea pe întreaga perioadă a punerii în aplicare a lucrării autorizate sub condiția începerii lucrărilor în maximum doi ani de la data emiterii.

Prin raportare la dispozițiile Ordonanței de urgență nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare, precum și a legislației secundare în domeniu, se conferă obligații și rol activ, cu privire la evaluare impactului asupra mediului a lucrărilor de investiție, în relația cu autoritatea de mediu competentă, titularilor planurilor/programelor/proiectelor/activităților care, conform prevederilor art.15 alin. (2) și art. 16 alin. (4) și (5) din actul normativ menționat precum și a prevederilor art. 40 din Ordinul nr. 135/2010 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private, cu modificările și completările ulterioare

În consecință problema intervenirii unor elemente noi ce ar implica revizuirea/actualizarea acordului de mediu în cauză poate fi soluționată strict în relația dintre titularul proiectului de investiție și autoritatea de mediu competentă.

La data emiterii Autorizației de construire nr.16/2012 de către Consiliul Județean Gorj obligația revizuirii/actualizării Acordului de mediu nr.GJ-51/2003 revenea exclusiv titularului de proiect în condițiile în care, în raport cu acest act, interveneau elemente noi sau se modificau condițiile inițiale.

În aceste condiții este evident că emitentul unei autorizații de construire nu poate să aprecieze asupra existenței unor elemente noi cu impact asupra mediului, în condițiile în care exista, din punct de vedere formal, un acord de mediu valabil pe întreaga perioadă de executare a lucrărilor, iar autorizarea unor lucrări în continuare se încadra în perimetrul stabilit inițial.

Prima instanță a constatat că, prin acte normative emise ulterior acordului de mediu, s-a prorogat valabilitatea certificatelor de urbanism, acordurilor, autorizațiilor până la finalizarea executării lucrărilor pentru care au fost eliberate, respectiv până la eliberarea procesului verbal de recepție finală a lucrărilor, procedând astfel la o corectă aplicare a dispozițiilor prevăzute de Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local precum și ale Legii 50/1991, sub aspectul modificărilor pentru care este necesară emiteria unei autorizații de construire distinctă pentru efectuarea executării lucrărilor precum și ale Ordinului nr. 135/2010, cu referire la art. 5 potrivit

căruia evaluarea impactului asupra mediului nu poate fi efectuată după ce lucrările de investiție au fost demarate sau proiectele au fost realizate.

S-a procedat de către prima instanță la o corectă interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 7 alin. 6) din Legea 50/1991 precum și ale Ordinului 139/2009 - art. 54 alin. 3) și 4) care reglementează posibilitatea emiterii unei noi autorizații de construire în vederea finalizării construcțiilor rămase de executat prin luarea în considerare a avizelor și acordurilor emise pentru prima autorizație sub condiția realizării construcției în conformitate cu prevederile autorizației inițiale.

Reiterând obligația titularilor de acord autorizații de mediu de a solicita revizuirea acestora în relația cu emitentul acestor acte administrative dacă apar elemente noi cu impact asupra mediului necunoscute la data emiterii, se impune constatarea că, în calitate de autoritate emitentă a autorizației de construire nr. 16/2012, Consiliul Județean Gorj s-a conformat dispozițiilor legale care au reglementat valabilitatea unui act administrativ precum Acordul de mediu nr. GJ-51/18.04.2003 în condițiile în care titularul acestuia a considerat că prin cererea de eliberare a unei noi autorizații de construire nu s-au adus modificări la documentația tehnică aferentă autorizației inițiale, și prin urmare nu s-a impus revizuirea acordului de mediu din anul 2003.

Prima instanță a constatat că reclamantii nu fac dovada intervenirii unei situații de fapt de modificare sau extindere a proiectului, intervenită după emiterea acordului de mediu, adoptarea unor acte normative cu efect asupra ariilor naturale protejate neangajând obligația titularului unui acord, autorizație de mediu de a notifica autoritatea de mediu în scopul inițierii procedurii de revizuire.

Cu privire la excepția de nelegalitate a actului administrativ - Acordul de mediu nr. GJ-51/18.04.2003, intimatul a arătat prin întâmpinare că dispozițiile art. 4 din Legea 554/2004 a contenciosului administrativ reprezintă o instituție juridică a cărei finalitate este aceea de a lipsi de efecte actul administrativ, exclusiv în cauza dedusă judecătii.

Potrivit acestui text de lege, legalitate unui act administrativ unilateral poate fi judecat pe cauză de excepție numai în situația în care de acest act administrativ depinde soluționarea litigiului pe fond. Prin urmare examinarea actului administrativ pe cale directă, astfel cum s-a solicitat și procedat în prezentul cadru litigios, exclude controlul judecătoresc și, pe calea indirectă a excepției de nelegalitate la cererea aceeași persoane interesate, în condițiile în care acțiune directă și excepția de nelegalitate au regimuri juridice și consecințe juridice diferite.

Este suficient, din acest punct de vedere, pentru a motiva inadmisibilitatea acestei excepții, faptul că soluția primei instanțe a fost motivată prin raportare la actul administrativ a cărei nelegalitate se solicită a se constata și care constituie însăși cauza litigiului în sensul valorificării sale la emiterea Autorizației de construire nr. 16/2012, iar, prin invocarea lui se urmărește, pe cale de excepție, ca instanța de recurs să nu țină cont de acest act administrativ.

Intimatul S.C. HIDROELECTRICA SA a depus întâmpinare prin care a solicitat în principal constatarea nulității recursului cu privire la motivele 2 și 3 de recurs și respingerea recursul ca neîntemeiat în ce privește motivul 1 de recurs; iar în subsidiar, respingerea recursului ca neîntemeiat cu privire la toate motivele invocate în susținerea acestuia

Cu privire la nulitatea recursului intimatul a arătat:

Calea extraordinară de atac a recursului nu poate viza decât motive de nelegalitate a hotărârii atacate, instanța de recurs fiind lipsită de posibilitatea de a analiza eventuale critici de netemeinicie a hotărârii recurate, art. 488 alin. 2C.proc.civ.. fiind neechivoc în acest sens „Casarea unor hotărâri se poate cere numai pentru următoarele motive de nelegalitate:"

Motivul de casare pe care Recurente Reclamante își întemeiază recursul, și anume disp. art. 488 alin. 1 pct. 8 din C.proc.civ., respectiv „hotărârea a fost data cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material”. nu poate viza prin urmare decât motive de nelegalitate ale sentinței recurate, și în nici un caz motive de netemeinicie a acesteia sau încălcarea ori aplicarea greșită a normelor de drept procesual.

În consecința, orice motive invocate care se constituie în motive de netemeinicie a sentinței recurate sau vizează încălcarea ori aplicarea greșită a normelor de drept procesual exced cadrului prestabilit prin motivele de casare prevăzute de disp. art. 488 alin. 1 din C.proc.civ.

Motivul 1 de recurs - „Instanța nu a analizat argumentele invocate indicând greșit acte normative incidente în cauza sau nementionându-le deloc, omițând să se pronunțe asupra incidenței acestora în cauza, evitând astfel analiza motivelor de nelegalitate invocate de noi”

• Asociațiile consideră drept un prim motiv de nelegalitate al sentinței împrejurarea că, în cuprinsul hotărârii apare sintagma „Ordinul 137/1995” iar nu „Legea 137/1995”.

Acest motiv nu se încadrează în motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. 1 pct. 8 din C.proc.civ. cum în mod formal au indicat Asociațiile, fiind o simplă eroare de redactare, fără implicații asupra legalității sentinței și ca atare nu se poate constitui în motivul invocat de Asociații cu privire la încălcarea sau aplicarea greșită a legii.

În speță, este vorba despre Ordinul 135/2010, iar instanța de fond a indicat expres articolele din Legea 137/1995 care au fost invocate de către recurente-reclamante din cuprinsul acestui Ordin 135/2010 (din Metodologia de aplicare a Legii 137/1995): respectiv „art. 46 alin.(3) lita) și b)” (a se vedea pag. 10 din sentința recurată). De asemenea, instanța de fond a analizat în egala măsură și aplicabilitatea prevederilor Ordinului 135/2010, așa cum rezultă din cele reținute în pagina 12 a sentinței recurate.

Mai mult decât atât, netemeinicia motivului de recurs invocat, potrivit căruia instanța nu a analizat prevederile Legii 137/1995 privind protecția mediului rezultă și din faptul că instanța de fond a reținut, la pagina 2 din sentința textele de lege invocate de Asociații, printre care se menționează și „art. 10 din Lg. 137/1995” și, mai mult decât atât, a analizat motivul de nulitate la care se referea acest articol, respectiv: „acordul sau autorizația de mediu poate fi revizuită, dacă apar elemente noi, necunoscute la data emiterii”.

Legea 137/1995 privind protecția mediului („Legea 137/1995”) a fost abrogată prin OUG 195/2005 privind protecția mediului („OUG 195/2005”), aceasta din urmă preluând dispozițiile Legii 137/1995.

Instanța de fond a făcut o analiză amănunțită a dispozițiilor din OUG 195/2005 invocate de către Asociații (a se vedea în acest sens paginile 10-11 din sentința recurată), act normativ în vigoare la data emiterii autorizațiilor de construire și care a preluat dispozițiile art. 10 din Legea 137/1995.

• Un al motiv de nelegalitate al sentinței invocat de către Asociații îl reprezintă împrejurarea că „între temeiurile de drept invocate de noi nu se menționează OUG 57/2007 (..), HG 445/2009. Legea apelor 107/1996 (...)” etc.

Sușinerile recurențelor sunt lipsite de orice temei, întrucât instanța de fond s-a pronunțat și asupra criticilor de nelegalitate aduse de către Asociații raportat la aceste acte normative.

Asociațiile au susținut prin cererea de chemare în judecată pretinsa nelegalitate a Acordului de mediu emis în anul 2003 care a stat la baza Autorizațiilor de construire nr. 8/2016 și nr. 16/2012, în raport de dispozițiile Legii apelor nr. 107/1996, HG 445/2009 privind evaluarea

impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, Legea 350/2000 privind amenajarea teritoriului și urbanismului etc.

Or, actele normative pe care le-au indicat recurentele reclamante nu existau la data la care a fost emis Acordul de mediu GJ-51 din 18.04.2003 și, în consecință, este absurd să se susțină că un act administrativ a fost emis în mod nelegal, în raport de anumite dispoziții legale care au apărut după data emiterii lui.

Singurul act normativ în vigoare în anul 2003 este Legea apelor nr. 107/1996 („Legea apelor”), cu privire la care însă recurentele-reclamante au făcut doar afirmații cu titlu general cu referire la pretinsa încălcare a Legii apelor omițând să precizeze care dispoziție legală a fost ar fi fost nesocotită și în ce modalitate. Asociațiile au apreciat că proiectul autorizat prin autorizațiile de construire „afectează în mod direct două corpuri de apă” și „în mod indirect, mai multe corpuri de apă”

Recurentele-reclamante (i) nu au indicat nicio obligație prevăzută de Legea apelor care trebuia respectată la emiterea autorizațiilor contestate, (ii) nu au menționat care sunt corpurile de apă afectate în concret și care este prejudiciul efectiv cauzat și, totodată, (iii) nu au probat în nici un fel aceste afirmații.

În ceea ce privește Directivele invocate de către Recurente Reclamante ca pretins nerespectate, acestea au fost transpuse prin legislația națională, care a făcut obiectul analizei în prezenta cauză, neputând fi invocate astfel în mod distinct o pretinsă nerespectare a dreptului comunitar.

Prin sentință instanța de fond s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către recurente Reclamante și a apreciat, în mod corect, că: „Apărarea reclamantelor referitoare la încălcarea legii apelor este vagă întrucât nu se indică în concret dispoziția legală nerespectată. Nici celelalte dispoziții invocate de reclamantă nu pot atrage nevalabilitatea sau nelegalitatea acordului de mediu emis în 2003, întrucât sunt dispoziții apărute la mult timp de la emiterea acordului de mediu”

Motivul 2 de recurs - „Cu privire la excepția de nelegalitate a acordului de mediu, în mod greșit, cu încălcarea art. 4 din Legea 554/2004 privind contenciosul administrativ, instanța a hotărât ca aceasta ar fi tardiv introdusă și a refuzat soluționarea acesteia. Art. 4 din Legea 554/2004 nu prevede un termen pentru introducerea acesteia, excepțiile de ordine publică puțin să fie ridicate oricând se ivesc motive de nelegalitate în cursul unui litigiu”

Având în vedere că prin motivul 2 al recursului formulat în prezenta cauză. Asociațiile invocă aplicarea greșită a unor norme de drept procesual iar nu material, acest motiv nu se încadrează printre motivele expres și limitativ prevăzute de legiuitor în cuprinsul art. 488 C.proc.civ., solicită să se constate nulitatea recursului în raport de acest motiv de recurs.

În măsura în care veți aprecia că nu se impune sancțiunea nulității, vă solicităm să constatați ca fiind neîntemeiat acest motiv de recurs invocat de Recurente Reclamante.

Acesta vizează pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 4 din Legea 554/2004 a contenciosului administrativ („Legea contenciosului”) și privește greșita respingere a cererii modificatoare formulată de Asociații la cel de-al doilea termen de judecată, motivat de faptul că prin cererea modificatoare se invocă excepția de nelegalitate a acordului de mediu.

Argumentul Asociațiilor nu poate fi primit întrucât nu are nicio fundamentare juridică.

Asociațiile au formulat o cerere completatoare/modificatoare a cererii introductive, la termenul din data de 13.06.2017, al doilea termen la care părțile au fost legal citate, contrar prevederilor art. 204 Cod proc. civ.

Așa cum rezultă din încheierea de dezbateri din data de 13.06.2017 (pag. 1), Asociațiile au apreciat că sunt în termen să formuleze cererea modificatoare, raportat la faptul că termenul

din data de 13.06.2017 este primul termen la care părțile pot pune concluzii, întrucât la primul termen de judecată, nefiind timbrată acțiunea, nu se puteau pune concluzii.

Or, un atare argument nu poate fi primit, textul de procedură precizând clar care este criteriul în raport de care se stabilește ordinea termenelor de judecată.

În concluzie, având în vedere că reclamantele recurente fuseseră citate în mod legal la ambele termene de judecată (din data de 08.06.2017 și 13.06.2017), iar cererea modificatoare a fost formulată la cel de-al doilea termen de judecată, astfel că instanța de fond a hotărât în mod corect cu respectarea dispozițiilor legale.

În plus, în susținerea soluției instanței de fond trebuie avute în vedere și dispozițiile art. 247 Cod proc. civ.

De asemenea, art. 204 impune reclamantului o anumită conduită în ceea ce privește modificarea capetelor de cerere cu care a înțeles să investească instanța de judecată prin cererea sa, statuând că acesta are obligația de a definitiva petitele pe care înțelege să le formuleze în litigiul respectiv cel mai târziu până la primul termen judecată la care este legal citat.

Așa cum s-a reținut și în doctrină, rațiunea textelor de mai sus este aceea de a impune o disciplină în conduita procesuală a părților, în scopul evitării tergiversării procesului ca urmare a exercitării cu rea-credință a drepturilor procesuale și reprezintă o aplicare a principiului exercitării cu bună-credință a drepturilor procesuale, consacrat de art. 12 C.proc.civ.

Prin urmare, Asociațiile nu au probat nici un motiv pentru care nu ar fi putut să formuleze excepția de nelegalitate a Acordului de mediu prin cererea de chemare în judecată, din contră, au formulat numeroase critici de nelegalitate în raport de acest Acord, critici care au fost analizate și respinse de către instanță ca ncintemeiate.

Mai mult decât atât, așa cum am explicat instanței de fond și prin concluziile scrise formulate în cauză, excepția de nelegalitate a Acordului de mediu nr. 51/2003 emis de Agenția de Protecție a Mediului Gorj este inadmisibilă, raportat la data anterioară a Acordului de mediu față de data intrării în vigoare a Legii contenciosului.

Înalta Curte de Casație și Justiție a argumentat că este inadmisibilă excepția de nelegalitate a unui act administrativ individual emis anterior intrării în vigoare a Legii contenciosului întrucât „*prin consecințele juridice pe care le produce admiterea unei excepții de nelegalitate asupra litigiului în cadrul căruia a fost invocată și mai cu seama prin posibilitatea invocării excepției fără limită de timp, chiar cu privire la acte administrative unilaterale individuale emise anterior intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004, art. 4 din acest act normativ intră în coliziune cu principiul securității raporturilor juridice, componentă a preeminentei dreptului, situație ce impune aplicarea cu prioritate a art. 6 din convenția privind apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, interpretat în lumina preambulului Convenției.*”

Motivul 3 de recurs - „Cu privire la modificarea proiectului s-a făcut dovada în fata instanței de fond ca proiectul a suferit modificări semnificative care atrăgeau aplicarea dispozițiilor privind refacerea evaluării de mediu”.

Prin argumentele prezentate în susținerea celui de-al treilea motiv de recurs, Asociațiile critică:

(i) aplicarea greșită a normelor de drept în raport de situația de fapt reținută de instanța de fond - Legea 50/1991, Ordinul 135/2010 și a altor dispoziții legale prezentate generic, fără a se indica ce anume a fost nesocotit de către instanța de fond; și

(ii) greșita reținere a situației de fapt de către instanța de fond - respectiv împrejurarea că instanța de fond nu a avut în vedere ajustări de natură tehnică/studii depuse privind impactul unor construcții asupra zonelor cu statut de arie protejată.

Acest motiv de recurs, astfel cum a fost formulat de către reclamantele recurente, întemeiat pe motivul de casare prevăzut de disp. art. 488 alin. 1 pct. 8 din C.proc.civ, nu poate fi primit de plano, având în vedere ca motivele aduse în discuție vizează aspecte de netemeinicie a sentinței recurate, respectiv modul instanța în care a reținut situația de fapt în cauza, motive care nu se încadrează în motivele de casare limitativ prevăzute de art. 488 C. proc. civ,

În acest sens, înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat prin Decizia 4159/01.10.2013: „Prin motivele de recurs, pârâta a formulat critici prin care a invocat și o interpretare greșită a probelor administrate și reținerea de către instanța de apel a unei stări de fapt greșite. (...)

Or, asemenea critici nu se încadrează în niciunul din cazurile de modificare sau casare prevăzute expres și limitativ de art. 304 C. proc. civ. pentru exercitarea controlului judiciar în recurs. Față de actuala configurație a art. 304 C. proc. civ., care permite reformarea unei hotărâri în recurs numai pentru motive de nelegalitate, nu și de netemeinicie, instanța de recurs nu mai are competența de a cenzura situația de fapt stabilită prin hotărârea atacată și de a reevalua în acest scop probele, așa cum solicită recurenta, ci doar de a verifica legalitatea hotărârii prin raportare la situația de fapt pe care aceasta o constată."

Fata de aceasta împrejurare, sunt aplicabile disp. art. 489 alin. (1) și (2) C.proc.civ astfel că se impune constatarea nulității recursului în raport de acest motiv de recurs.

În subsidiar intimatul a solicitat să se constate că acest motiv de recurs invocat de recurentele reclamante este neîntemeiat în raport de următoarele argumente:

• La punctul III. 1, 4 și 5 din cuprinsul recursului, Asociațiile reiterează criticile formulate în primă instanță, și anume: dacă apar elemente privind mediul noi, necunoscute la data emiterii actului administrativ, urmează ca evaluarea privind mediul să fie refăcută.

Recurentele Reclamante susțin că instanța de fond a apreciat în mod incorect faptul că adoptarea unor norme legale nu se subscrie noțiunii de „elemente noi” și, cu atât mai puțin se impunea ca beneficiarul unui act administrativ individual să le aducă la cunoștința autorităților competente.

Acest argument este nefondat, așa cum în mod corect a reținut instanța de fond prin sentința recurată. În acest sens, Tribunalul București a reținut faptul că, potrivit art. 15-16 din OUG 195/2005, „*autoritatea competentă pentru protecția mediului are obligația de a emite sau revizui, după caz, actele de reglementare și, totodată, textul legal instituie în sarcina titularilor de programe, proiecte, de a notifica intervenirea elementelor noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare.*”

Or, așa cum a fost probat în primă instanță, Acordul de mediu nr. 51/2003 nu a fost supus revizuirii (a se vedea răspunsul Agenției pentru Protecția Mediului Gorj).

Mai mult decât atât, instanța de fond, în mod corect a reținut că nu poate exista o obligație a titularului de proiect de a notifica existența unor reglementări legale, deoarece „textul legal nu poate avea în vedere modificări legislative, întrucât legea trebuie cunoscută de orice persoană, cu atât mai mult de autoritatea competentă a statului pentru protecția mediului, căreia nu trebuie să i se aducă la cunoștință adoptarea unor dispoziții legale.”

Pe lângă cele prezentate mai sus, instanța de fond în mod corect a constatat că:

„*Or, constituirea unei arii protejate, ulterior emiterii acordului de mediu, nu poate constitui un element cu impact asupra mediului, cu atât mai mult cu cât, din expresia folosită, reiese că intenția legiuitorului a avut în vedere acele elemente care, deși existau la data emiterii actului, nu erau cunoscute.*”

• În ceea ce privește alineatele art. 7 din Legea 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții („Legea construcțiilor”) pe care Recurentele le indică în motivele de

recurs. ipotezele prevăzute de aceste norme nu au incidență în speță, așa cum în mod corect a constatat și instanța de fond.

Deși norma principală care a fost criticată în cadrul primului curs procesual și care instituie obligația titularului de proiect de a notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului despre incidența unor elemente noi este art. 15 din OUG 195/2005, Asociațiile nu au formulat critici asupra celor reținute de către instanța de fond în raport de acest articol.

Astfel, Recurente Reclamante formulează critici cu privire la o serie de articole din Legea construcțiilor care stabilesc, de asemenea, obligații de notificare în sarcina titularului de proiect, dar care nu sunt incidente în cazul de față.

•În ceea ce privește punctul III. 2 din recurs, recurentele reclamante în mod greșit susțin că instanța de fond a considerat autorizațiile de construire ca fiind valabile întrucât au trecut 10 ani de la declararea zonei ca sit Natura 2000.

Instanța de fond a făcut o analiză detaliată a motivelor pentru care a respins cererea Recurentelor Reclamante, reținând, printre altele, ca un argument suplimentar atunci când a analizat noțiunea de „elemente de noutate”: „Mai întâi, este de reținut că declararea ca Parc Național s-a făcut prin HG 1581/2005, deci cu mai mult de 10 ani în urmă; prin urmare, împrejurarea nu poate avea caracter de noutate în 2016.”

•Cuprinsul punctului III. 3 aduce critici privind interpretarea art. 5 din Metodologia din 10 februarie 2010 de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiectele publice și private, aprobată prin Ordinul nr. 135/2010 („Metodologia”).

Prin Metodologie, legiuitorul a detaliat modalitatea în care urmează să se pună în aplicare obligația de a realiza evaluarea impactului asupra mediului, excluzând efectuarea unei astfel de evaluări în situația în care lucrările de investiție au fost demarate sau proiectele finalizate.

Cu toate acestea, recurentele reclamante apreciază prin recurs, în mod neîntemeiat, faptul că art. 5 mai sus citat trebuie interpretat în sensul că pentru toate proiectele începute anterior intrării în vigoare a dispozițiilor legale privind mediul (HG 445/2009) și nefinalizate există o „imposibilitate de realizare” de plano.

Dacă am accepta raționamentul recurentelor reclamante, ar însemna ca toate proiectele aflate în derulare și care au fost autorizate în baza normelor în vigoare de la momentul aprobării lor ar trebui să nu mai poată fi realizate întrucât a intrat în vigoare o normă nouă și, prin urmare, am ajunge în situația retroactivității legii, deși legiuitorul a reglementat în mod expres această situație și a interzis o astfel de aplicare.

•Referitor la punctul III. 5 din recurs, recurentele reclamante consideră că era necesară emiterea unui nou certificat de urbanism, deși potrivit dispozițiilor art. 7 alin. (6) din Legea 50/1991:

„Neînceperea lucrărilor ori nefinalizarea acestora în termenele stabilite conduce la pierderea valabilității autorizației, fiind necesară emiterea unei noi autorizații de construire. În situația în care caracteristicile nu se schimbă față de autorizația inițială, se va putea emite o nouă autorizație de construire, fără a fi necesar un nou certificat de urbanism.”

În speță, este incidentă cea de-a doua teză a art. 7 alin. (6) din Legea 50/1991 și anume, nefinalizarea lucrărilor în termene stabilite, care au condus la obținerea unor noi autorizații de construire de către Hidroelectrică. Or, textul de lege menționează în mod clar că nu este necesar un nou certificat de urbanism. În ceea ce privește caracteristicile proiectului, acestea au rămas aceleași.

•În finalul cererii de recurs Recurente Reclamante prezintă un extras dintr-o Nota de fundamentare a proiectului de Hotărâre a Guvernului privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici actualizați ai obiectivului de investiții „Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbești” prin care dorește să demonstreze existența unor modificări la proiect.

Recurente Reclamante omit însă cu buna știință să menționeze ca Nota de fundamentare a existat doar în forma de proiect, și nu a fost avizată și însoțită de ministerele de resort, dar mai ales că respectiva Hotărâre nu a fost adoptată niciodată de către Guvern.

Indicatorii economici au fost aprobați doar prin Hotărârea de Guvern nr. 10 din 9 ianuarie 2003 privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbești” care a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 57/31.01.2003, și au rămas nemodificați până în ziua de azi.

În consecința, având în vedere ca indicatorii tehnico-economici Hotărârea de Guvern nr. 10 din 9 ianuarie 2003 au rămas nemodificați, nu puteau fi implementate nici modificări la proiectul în considerarea căruia a fost adoptată aceasta Hotărâre de Guvern.

De asemenea, ceea ce este ignorat de către recurentele reclamante constă în însuși scopul acestor hotărâri privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici.

Temeiul emiterii hotărârilor privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici respective îl reprezintă Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice și Legea finanțelor publice locale nr. 273/2006 reprezintă modul de justificare și planificare a cheltuielilor bugetare.

În cuprinsul Acordului de mediu nr. 51/2003 se precizează condițiile în care se va realiza executarea amenajării hidroenergetice a râului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbești, condiții care au fost de deplin respectate.

Ceea ce prezintă Reclamantele Recurente sunt în realitate diferite acțiuni în raport de care exista posibilitatea să fie necesare, și care, ar fi consumat mai multe resurse (ex: „motiv care a generat cantități suplimentare de beton” sau a necesitat folosirea mai multor lucrători și a mai multor echipamente) ceea ce impunea costuri suplimentare care trebuiau aprobate de către Guvern.

Toate presupusele modificări reprezintă, pe de-o parte (i) posibile lucrări de execuție necesare și, pe de altă parte (ii) sunt lucrări minore generate de păstrarea siguranței și de respectarea criteriilor de construcție aprobate.

Este absurd să se considere drept modificări ale proiectului aspecte care țin de luarea unor măsuri de siguranță a șantierului, având în vedere că ar fi imposibil să se anticipeze cu exactitate orice măsură care ar fi necesară în teren, cum ar fi de exemplu : „lucrări de sprijinire a rocii în etapa de excavare a galeriei” „pentru asigurarea stabilității versantului drept au apărut lucrări suplimentare necesare stabilității acestuia”, „condiție ce a impus luarea unor măsuri suplimentare de siguranță pentru asigurarea stabilității terasamentului” , „înființarea parcului Național Defileul Jiului a anulat posibilitatea amplasării în zona Lainici a unei platforme tehnologice pe care să se producă sortarea agregatelor pentru betoane și o fabrică de betoane astfel au apărut cheltuieli suplimentare pentru transportul agregatelor și betonului.”

De asemenea, Recurente Reclamante încearcă să demonstreze o presupusă încălcare a Acordului de mediu nr. 51/2003, întrucât, prin Nota de fundamentare menționată mai sus, care nu a existat decât în forma de proiect, nu a fost avizată și însoțită de factorii de decizie competenți și nici nu a fost urmată de o Hotărâre de Guvern care să implementeze datele cuprinse în aceasta Nota, prin aceea că :

„Datorită specificului schemei de amenajare hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbești care se dezvoltă în cea mai mare măsură prin lucrări subterane, lungimea derivației principale fiind:

- Livezeni- Dumitra : Di = 3.80 m.L- 7.000 ml
- Dumitra - Bumbești: Di - 4,00m. L= 12,500 mf

Or, analizând Acordul de mediu din 2003 se poate observa că valorile de mai sus sunt aceleași valori care au fost aprobate de către Ministerul Apelor și Protecției Mediului prin Acordul de mediu din 2003.

„I - CHE Dumitra compusă din : (...) 3. Galena de aducțiune Livezeni - Dumitra - subterană în lungime de 7 km și diametrul interior de 3,80 m

II - CHE Bumbești compusă din : (...) 3. Galena de aducțiune subterană Dumitra - Bumbești în lungime de 12.5 km și diametru interior de 4-4,4m”

Recurente mai susțin și greșita reținere a situației de fapt de către instanța de fond - respectiv ajustări de natură tehnică/studii depuse privind impactul unor construcții asupra zonelor cu statut de arie protejată.

În susținerea acestui argument, menționează o serie de modificări tehnice ale proiectului, care în opinia lor ar fi impus obținerea unui nou acord de mediu și totodată faptul că, deși a prezentat instanței de fond diferite probe privind impactul unor construcții asupra zonelor cu statut de arie protejată, instanța a interpretat în mod greșit acestea, în sensul că nu a apreciat ca probând cele susținute de Recurente.

În ceea ce privește studiile depuse, acestea nu probează în concret nici faptele ilicite, nici prejudiciul, nici legătura de cauzalitate și nici culpa Hidroelectrică în raport de construcția hidrocentralelor, având caracter pur general.

Nu în ultimul rând, astfel cum a statuat înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia 4159/01.10.2013 „*instanța de recurs nu mai are competența de a censura situația de fapt stabilită prin hotărârea atacată și de a reevalua în acest scop probele, așa cum solicită recurenta. ci doar de a verifica legalitatea hotărârii prin raportare la situația de fapt pe care aceasta o constată.*” împrejurare față de care motivul de recurs invocat de Reclamantele Recurente nu se mai susține.

În dovedire a solicitat administrarea probei cu înscrisuri.

III.Considerentele Curții de Apel București asupra recursului declarat în cauză:

1.Cu privire la nulitatea recursului invocată de intimații Consiliul Județean Hunedoara și S.C. HIDROELECTRICA S.A.

Analizând conținutul cererii de recurs Curtea constată că aceasta respectă cerințele art. 486 alin. 1 lit. d Cod proc. civ. recurentul indicând motivele de recurs precum și dezvoltarea acestora.

Astfel, prin cererea de recurs s-a invocat faptul că instanța a ignorat dispoziții legale care erau incidente cauzei ceea ce a dus la inexistența unei analize concrete a motivelor invocate prin cererea de chemare în judecată.

De asemenea, în privința modificării proiectului recurentul a realizat o analiză a situației de fapt raportând la aceasta dispozițiile legale care în opinia sa erau incidente și despre care a susținut că nu au fost analizate de instanța de fond.

Simpla menționare în cuprinsul cererii de recurs a elementelor de fapt nu constituie un argument pentru constatarea nulității recursului atât timp cât în discuție nu este o solicitare adresată instanței de recurs de a constata o altă situație de fapt decât cea reținută de instanța de fond ci este realizată exclusiv în scopul de a reliefa dispozițiile legale aplicabile și corecta interpretare a acestora.

În consecință, Curtea reține că cererea de recurs îndeplinește condițiile stabilite de art. 4. Cod proc. civ. astfel că nu se impune anularea acesteia.

2. Cu privire la soluția asupra excepției de nelegalitate Curtea reține următoarele:

Deși recurentul a indicat în mod generic dispozițiile art. 488 Cod proc. civ., în raport de motivarea recursului sub acest aspect Curtea va reține că acest motiv este subsumat cazului de casare prevăzut de art. 488 pct. 5 Cod proc. civ. – instanța a încălcat regulile de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității.

În analiza acestui motiv Curtea constată că în mod greșit instanța de fond a procedat la respingerea excepției de nelegalitate ca tardiv formulată întrucât invocarea excepției de nelegalitate a unui act administrativ cu caracter individual, indiferent de data emiterii acestuia, poate fi cercetată oricând în cadrul unui proces, pe cale de excepție, din oficiu ori la cererea părții interesate, aspect care rezultă cu claritate din conținutul dispozițiilor art. 4 din Legea 554/2004.

Sub aspect procedural, în raport de conținutul art. 28 din Legea 554/2004 care stabilesc: *„Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile Codului civil și cu cele ale Codului de procedură civilă, în măsura în care nu sunt incompatibile cu specificul raporturilor de putere dintre autoritățile publice, pe de o parte, și persoanele vătămăte în drepturile sau interesele lor legitime, pe de altă parte.”* Curtea reține că, deși invocarea excepției se realizează prin intermediul unei cereri adiționale, sunt aplicabile dispozițiile speciale derogatorii ale art. 4 alin. 1 și nu dispozițiile generale ale art. 201 Cod proc. civ. cum în mod greșit a reținut instanța de fond.

În consecință soluția instanței de fond este una eronată sub aspectul modului de soluționare a excepției tardivității formulării excepției de nelegalitate a acordului de mediu astfel că se impune casarea sentinței excepția invocată urmând a fi analizată în continuare sub aspectul temeiniciei de către instanța de recurs.

Astfel, Curtea va respinge ca neîntemeiată excepția de nelegalitate a acordului de mediu având în vedere că aspectele invocate în susținerea acesteia nu sunt de natură a determina nelegalitatea actului administrativ în discuție.

Faptul că acordul de mediu ar fi expirat ca urmare a începerii lucrărilor de investiții pentru care a fost emis la mai mult de 2 ani de la data acestuia, chiar dacă ar fi real, nu constituie un element de natură a determina nelegalitatea actului administrativ, legalitatea acestuia fiind apreciată în raport de elementele faptice și juridice existente la data emiterii actului. Expresia *„își pierde valabilitatea”* din cuprinsul art. 49 alin. 2 din Ordinul 860/2002 nu poate fi interpretată în sensul propus de recurent respectiv nelegalitatea acordului de mediu pentru întreaga perioadă ci numai ca încetare a efectelor juridice ale acestuia.

Pentru aceleași argumente se impune soluția de respingere a excepției de nelegalitate și în raport de restul motivelor invocate (modificarea impactului asupra mediului, modificările aduse proiectului), toate aceste elemente vizând împrejurări ulterioare emiterii acordului de mediu în discuție.

3. Examinând sentința recurată, prin prisma criticilor și apărărilor formulate, în raport probele administrate și de dispozițiile legale incidente, constată că recursul este fondat, potrivit considerentelor ce vor fi expuse în continuare.

În primul rând Curtea are în vedere că recursul este o cale de atac extraordinară, nedevolativă, prin care se supune Înaltei Curți de Casație și Justiție, respectiv, în cazurile prevăzute de lege, instanței ierarhic superioare, a conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile.

Astfel cum a reținut instanța de fond prin autorizația de construire nr.16/2012 au fost autorizate lucrările de construire pentru amenajarea hidroenergetică a râului Jiu pe sectorul Livezeni Bumbești, fiind emisă pentru continuarea lucrărilor autorizate prin autorizația

nr.9/29.05.2003 iar prin autorizația de construire nr.7/2016 au fost autorizate lucrările de construire pentru AHE a râului Jiu pe sectorul Livezeni Bumbesti – rest lucrări de executat autorizate inițial prin AC nr.64/2004 și ulterior nr.62/2008.

Ambele autorizații, au fost emise în baza documentației tehnice și avizelor avute în vedere la emiterea autorizațiilor anterioare, inclusiv în baza acordului de mediu GJ - 51/18.04.2003.

De asemenea, constituie un aspect necontestat faptul că zona în care urmează a fi realizate lucrările face parte din Parcul Național defileul Jiului, zonă constituită prin HG 1581/2005 fiind totodată inclusă în Situl Natura 2000, în conformitate cu prevederile Directivei 92/43/CEE A CONSILIULUI din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică.

Cu privire la obligația realizării unei noi evaluări de mediu:

În primul rând instanța de fond a avut în vedere prevederile art. 15 din OUG 195/2005 care stabilesc:

(1) Autoritatea competentă pentru protecția mediului emite sau revizuieste, după caz, actele de reglementare.

(2) Titularii planurilor / programelor / proiectelor / activităților au obligația:

a) de a notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului dacă intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare, precum și asupra oricăror modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii actelor de reglementare, înainte de realizarea modificării;

b) de a respecta termenele stabilite de autoritatea competentă pentru protecția mediului în derularea procedurilor de emiterie a actelor de reglementare.

De asemenea instanța de fond a avut în vedere dispozițiile art. 16 alin. 1 și 4 din OUG 195/2005 care stabilesc:

(1) Avizul de mediu și acordul de mediu își păstrează valabilitatea pe toată perioada punerii în aplicare a planului sau programului, respectiv proiectului.

4) În cazul în care intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare, sau se modifică condițiile care au stat la baza emiterii lor, autoritatea competentă decide, după caz, pe baza notificării titularului, prevăzută la art. 15 alin. (2) lit. a), menținerea actelor de reglementare sau necesitatea revizuirii acestora, informând titularul cu privire la această decizie.

Interpretând aceste dispoziții legale în raport de situația de fapt reținută instanța de fond a concluzionat că nu se impune soluția de anulare a actelor administrative - autorizații de construire – întrucât evoluția legislativă ulterioară nu poate constitui un element nou în sensul dispozițiilor legale.

Instanța de recurs va invalida această concluzie a instanței de fond reținând că o astfel de interpretare contravine atât sensului și finalității dispozițiilor legale în discuție cât și jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene în materie.

Contrar opiniei primei instanțe includerea zonei în care se realizează proiectul în cadrul Sitului Natura 2000 implică schimbarea situației juridice a acesteia din perspectiva protecției mediului și dă naștere unor noi obligații în sarcina autorităților din această perspectivă, chiar dacă această modificare este ulterioară avizului de mediu

O astfel de concluzie este determinată de aspectele stabilite de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în cauza C-399/14 *Grüne Liga Sachsen eV și alții împotriva Freistaat Sachsen* în ceea ce privește obligația evaluării impactului asupra mediului.

În această cauză Curtea a stabilit:

33. Curtea a statuat însă că, chiar dacă un proiect a fost autorizat înainte ca regimul de protecție prevăzut de Directiva habitate să devină aplicabil sitului în discuție și, prin urmare, un asemenea proiect nu era supus normelor privitoare la procedura de evaluare prealabilă potrivit articolului 6 alineatul (3) din această directivă, în cazul executării unui astfel de proiect, sunt aplicabile dispozițiile articolului 6 alineatul (2) din directiva menționată (a se vedea în acest sens Hotărârea Stadt Papenburg, C-226/08, EU:C:2010:10, punctele 48 și 49, precum și Hotărârea Comisia/Spania, C-404/09, EU:C:2011:768, punctele 124 și 125).

Curtea a statuat de asemenea că însăși existența unei probabilități sau a unui risc ca o activitate economică pe un sit protejat să provoace perturbări semnificative pentru o specie este de natură să constituie o încălcare a articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate, fără a fi necesar să se dovedească existența unei legături de cauzalitate între această activitate și perturbarea semnificativă produsă speciei protejate (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Spania, C-404/09, EU:C:2011:768, punctul 142 și jurisprudența citată).

43. În consecință, executarea unui proiect care poate afecta situl în cauză în mod semnificativ și care nu este supus, înainte de a fi autorizat, unei evaluări conforme cu cerințele articolului 6 alineatul (3) din Directiva habitate nu poate fi continuată după includerea acestui sit pe lista SIC decât cu condiția excluderii probabilității sau a riscului de deteriorare a habitatelor sau de perturbări care afectează speciile și care pot avea un efect semnificativ în raport cu obiectivele acestei directive.

44. Atunci când o asemenea probabilitate sau un asemenea risc se pot manifesta întrucât nu s-a efectuat, ca „măsură necesară”, în sensul articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate, o examinare ulterioară a efectelor unui plan sau ale unui proiect asupra sitului în cauză pe baza celor mai relevante cunoștințe științifice, obligația de protecție generală despre care se face mențiune la punctul 37 din prezenta hotărâre constă într-o obligație de efectuare a acestei examinări.

Reiese așadar din considerentele hotărârii că includerea unei zone în care urmează a fi realizat un proiect care poate avea un impact asupra mediului într-o zonă protejată – cum este cazul în prezenta cauză, implică obligația autorităților de a realiza o nouă evaluare a acestui impact, cu respectarea exigențelor Directivei habitate, obligație la baza căreia stă simpla existența a unei probabilități sau a unui risc de afectare a mediului.

Aplicând în cauză aceste principii Curtea reține că lipsa unor probe furnizate de recurentul-reclamant care să releve, în modalitatea pretinsă de intimați, producerea unor consecințe negative, nu poate determina interpretarea propusă de instanța de fond în sensul respingerii cererii de anulare a actelor administrative emise cu încălcarea obligației de evaluare.

Potrivit raționamentului Curții este suficientă existența unei probabilități sau a unui risc de afectare a mediului fără a fi necesară dovada unei legături de cauzalitate.

De asemenea, în cauza C-142/16 **Comisia Europeană împotriva Republicii Federale Germania**, cauză în care era în discuție modalitatea de analiză a efectelor unui proiect (centrala pe cărbune) asupra unei zone Natura 2000 aflată pe malul sudic al brațului sudic al Elbei, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a stabilit:

„În acest sens, potrivit jurisprudenței, criteriul de autorizare prevăzut la articolul 6 alineatul (3) a doua teză din Directiva habitate include principiul precauției și permite prevenirea eficientă a efectelor negative asupra integrității siturilor protejate în urma planurilor sau a proiectelor vizate. Un criteriu de autorizare mai puțin strict decât cel în discuție nu poate garanta la fel de eficient realizarea obiectivului de protecție a siturilor urmărită prin dispoziția

respectivă (Hotărârea din 21 iulie 2016, Orleans și alții, C-387/15 și C-388/15, EU:C:2016:583, punctul 53, precum și jurisprudența citată).

În această privință trebuie amintit că în momentul adoptării deciziei de autorizare a realizării proiectului nu trebuie să se mențină nicio îndoială rezonabilă din punct de vedere științific în raport cu lipsa efectelor negative asupra integrității sitului vizat (Hotărârea din 26 octombrie 2006, Comisia/Portugalia, C-239/04, EU:C:2006:665, punctul 24 și jurisprudența citată)

„...articolul 6 alineatul (3) din Directiva habitate impune autorităților naționale să ia în considerare, în cadrul examinării efectului cumulativ, toate proiectele care, împreună cu proiectul pentru care se solicită o autorizare, pot avea un efect semnificativ având în vedere obiectivele urmărite de această directivă, deși sunt anterioare datei de transpunere a directivei respective.

Astfel, după cum Curtea a statuat deja, autoritățile naționale competente autorizează o activitate supusă evaluării numai după ce constată că activitatea respectivă este lipsită de efecte negative asupra integrității sitului menționat. Aceasta este situația atunci când nu există nicio îndoială rezonabilă din punct de vedere științific cu privire la absența unor asemenea efecte (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 noiembrie 2016, Lesoochranárske zoskupenie VLK, C-243/15, EU:C:2016:838, punctul 42 și jurisprudența citată).

În privința modalității de evaluare, făcând referire la jurisprudența sa anterioară Curtea a reținut: „Potrivit unei jurisprudențe constante, evaluarea corespunzătoare a efectelor unui plan sau ale unui proiect asupra sitului în cauză care trebuie efectuată în temeiul articolului 6 alineatul (3) din Directiva habitate presupune că trebuie identificate, făcând apel la cele mai relevante cunoștințe științifice în materie, toate aspectele planului sau ale proiectului în discuție care ar putea, per se sau în combinație cu alte planuri sau proiecte, să afecteze obiectivele de conservare a sitului respectiv (Hotărârea din 14 ianuarie 2016, Grüne Liga Sachsen și alții, C-399/14, EU:C:2016:10, punctul 49, precum și jurisprudența citată). În cauză nu s-a făcut dovada existenței unei evaluări care să respecte aceste exigențe.

Reies astfel, din cuprinsul acestor hotărâri, principiile cristalizate în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, care stau la baza evaluării efectelor pe care o investiție le poate avea asupra unei zone protejate cum este și cazul zonei în discuție în prezentul litigiu.

Astfel, primul principiu care trebuie avut în vedere - **principiul precauției** - implică a se stabili, anterior realizării unui obiectiv în cadrul unei zone incluse în situl Natura 2000 că nu trebuie să se mențină nicio îndoială rezonabilă din punct de vedere științific în raport cu lipsa efectelor negative asupra integrității sitului vizat.

Curtea constată că în cauză nu s-a făcut dovada unei evaluări corespunzătoare a efectelor produse asupra mediului prin realizarea obiectivului pentru care au fost emise cele două autorizații de construire, la baza acestora stând din punct de vedere al evaluării impactului asupra mediului un aviz de mediu emis în anul 2003 care nu a fost supus reevaluării deși situația juridică a zonei de realizare a proiectului s-a modificat semnificativ.

Faptul că potrivit dispozițiilor legislației interne avizul de mediu își menține valabilitatea pe toată perioada punerii în aplicare a proiectului nu este de natură a determina o altă concluzie în condițiile în care cele două autorizații a căror anulare este solicitată au fost emise în anul 2012 și respectiv 2016, ulterior includerii zonei în cadrul Sitului Natura 2000 cu încălcarea obligației de reevaluare a efectelor în raport de noul regim juridic al zonei.

Așadar, concluzionând, actele administrative – autorizații de construire - emise de cei doi intimați în anul 2012 respectiv 2016, în temeiul unei autorizații de mediu emisă la rândul său

în anul 2003, cu mult înainte de includerea zonei Defileului Jiului în Situl Natura 2000 și fără realizarea unei evaluări corespunzătoare a efectelor proiectului asupra mediului în zona respectivă nu corespund cerințelor de legalitate astfel că se impune soluția de anulare a acestora, noi acte de autorizare putând fi emise numai cu respectarea exigențelor menționate în ceea ce privește modalitatea de analiză a efectelor proiectului asupra zonei protejate - parte a Sitului Natura 2000.

În ceea ce privește restul excepțiilor soluționate de instanța de fond Curtea constată că hotărârea nu a fost atacată în privința acestora.

În consecință Curtea va admite recursul, va casa hotărârea primei instanțe și în urma rejudecării va admite acțiunea și va anula autorizațiile de construire nr. 7/2016 emisă de Consiliul Județean Hunedoara și nr. 16/2012 emisă de Consiliul Județean Gorj.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
D E C I D E:**

Admite recursul formulat de recurenta-reclamantă ASOCIAȚIA BANKWATCH ROMÂNIA cu sediul în București, sect. 6, str. Boișoara nr. 24 și ASOCIAȚIA NEUER WEG cu sediul în Făgăraș, str. Republicii nr. 16, jud. Brașov, împotriva sentinței civile nr. 4021/22.06.2017, pronunțate de Tribunalul București – Secția contencios administrativ și fiscal în dosarul nr. 10058/3/2017 în contradictoriu cu intimații – pârâți CONSILIUL JUDEȚEAN HUNEDOARA cu sediul în Deva, str. 1 Decembrie 1918 nr. 28, jud. Hunedoara, CONSILIUL JUDEȚEAN GORJ cu sediul în Târgu Jiu, str. Victoriei nr. 2-4, jud. Gorj, și SC HIDROELECTRICA SA cu sediul în București, sect. 1, str. General Constantin Budișteanu nr. 28C, et. 3.

Casează în parte sentința civilă nr. 4021/22.06.2017 a Tribunalului București și rejudecând dispune:

Respinge excepția tardivității invocării excepției de nelegalitate.

Respinge excepția de nelegalitate ca neîntemeiată.

Admite acțiunea.

Anulează autorizația de construire nr. 7/2016 emisă de Consiliul Județean Hunedoara și autorizația de construire nr. 16/2012 emisă de Consiliul Județean Gorj.

Menține în rest sentința recurată.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică azi 14.12.2017.

PREȘEDINTE,
Adrian Cătălin Oancea

JUDECĂTOR,
Oana Daniela Pogoran

JUDECĂTOR,
Andreea Tănase

Red.jud.A.C.O./Tex./16.01.2018
Jud.fond:Carmen Elena Iliescu,Trib.București-SCAF

GREFIER,
Cristina Olaru

